

ΙΔΡΥΜΑ ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΔΙΚΡΑΤΗΣ
ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

ΣΙΑΝΤΙΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

A.M.: 2005168

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2013

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ύστερα από το πέρας της εργασίας μου θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους όσους με βοήθησαν για να πραγματοποιηθεί αυτή η έρευνα, τον Δήμαρχο Καισαριανής κ. Αντώνη Άμπακα, όλους τους Αντιδημάρχους καθώς και τους Δημοτικούς Συμβούλους για τον χρόνο που μου αφιέρωσαν, ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου κ. Μπλάνα Κων/νο, τον Αντιδήμαρχο καθαριότητας κ. Λαψάτη Στέλιο, τον Αντιδήμαρχο Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών κ. Βούρλο Δημήτρη, τον Δ/ντή Οικονομικών κ. Χριστοδουλόπουλο Γιώργο και την Τμηματάρχη Διοικητικών Υπηρεσιών κα. Ορυχή Ζηνοβία για όλες τις χρήσιμες πληροφορίες που μου δώσανε.

Τον Γενικό Γραμματέα Αθηναίων κ. Θοδωρή Λιβάνιο καθώς και τον Δ/ντή Δημάρχου Αθηναίων κ. Λευτέρη Καστανάκη για την πολύτιμη βοήθεια τους και για την κατανόηση που μου δείξανε.

Τέλος ένα μεγάλο ευχαριστώ στον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Σταύρο Χρήσιμο για την υπομονή, την υποστήριξη και φυσικά την άψογη καθοδήγηση και βοήθεια του που μου παρείχε όλο αυτό το διάστημα.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1
Εισαγωγή.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	5
Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».....	5
1. 1 Τροποποιήσεις Ν.2539/1997 Καποδίστρια από Ν.3852/2010 Σχέδιο Καλλικράτη.....	5
1.2 Γενικές Αρχές Σχεδίου «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ».....	6
1.3 Βασικές Νέες Ρυθμίσεις.....	7
2. Θεσμικές & Λειτουργικές αλλαγές ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ.....	8
2.1 Δημοτικές Αρχές.....	8
2.2 Όργανα Διοίκησης- Νέοι Θεσμοί.....	8
2.3 Νέες Αρμοδιότητες των ΟΤΑ.....	10
2.4 Εξορθολογισμός του αριθμού και του τρόπου Λειτουργίας των ΝΠΔΔ & των Επιχειρήσεων των Δήμων.....	11
2.5 Οικονομική Διαχείριση :.....	12
2.6 Δημοσιονομική Αποκέντρωση.....	13
2.7 Δημιουργία Ολοκληρωμένου Συστήματος Εποπτείας, Ελέγχου και Διαφάνειας στην Λειτουργία των Δήμων.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	16
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ.....	16
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	16
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ –ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ.....	17
Α. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.....	17
Οργανισμός Εσωτερικών Υπηρεσιών (Ο.Ε.Υ) – Προσαρμογές σε προβλέψεις «Καλλικράτη».....	17
Στελέχωση.....	18
Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ.....	18
Πίνακας (1).....	19

Πίνακας (2).....	19
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ	20
1. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ - ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ – ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ- ΗΛΕΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΔΟΠΟΙΑΣ.	20
1.1. ΠΡΑΣΙΝΟ-ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ	21
1.2 ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ.....	22
1.3 ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ.....	23
1.4 ΟΔΟΠΟΙΑ	23
1.5 ΦΩΤΙΣΜΟΣ.....	24
2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	25
2.1 ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	25
2.2 ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ- ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ-ΓΥΜΝΑΣΙΑ-ΛΥΚΕΙΑ	26
3. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ.....	27
4. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....	27
5. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.....	28
6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ-ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΕ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ.....	29
6.1. ΑΣΤΕΓΟΙ-ΣΥΣΤΙΤΙΑ	29
6.2. ΑΝΕΡΓΟΙ.....	30
6.3. ΚΑΠΗ.....	31
6.4. ΑΜΕΑ.....	31
7. ΧΩΡΟΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ-ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	32
7.1. ΧΩΡΟΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ	32
7.2. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	33
8. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ	33
8.1. ΚΕΠ-ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ	33
8.2. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ	34
8.3. ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ	34

9. Συμπεράσματα	34
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	36
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	36
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ - ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	36
Ταυτότητα Ερωτώμενου	36
Στοιχεία εκλογής.....	37
Φύλο.....	37
Πίνακας 1: Φύλο Αιρετών (Ερώτηση 2).....	37
Γράφημα 1 : Φύλο Αιρετών (Ερώτηση 2)	38
Ηλικιακή Ομάδα	38
Πίνακας 2: Ηλικιακή Κατανομή (Ερώτηση 3)	38
Γράφημα 2: Ηλικιακή Κατανομή (Ερώτηση 3).....	39
Επίπεδο Εκπαίδευσης	39
Πίνακας 3: Εκπαίδευση (Ερώτηση 4).....	40
Γράφημα 3 : Εκπαίδευση (Ερώτηση 4)	40
Απασχόληση	41
Πίνακας 4 : Απασχόληση (Ερώτηση 5).....	41
Γράφημα 4 : Απασχόληση (Ερώτηση 5).....	41
Προγενέστερη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης.....	42
Πίνακας 5 : Προγενέστερη συμμετοχή σε Αιρετά Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 6)	42
Γράφημα 5 : Προγενέστερη συμμετοχή σε Αιρετά Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 6)	42
Προγενέστερη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης ως :	43
Πίνακας 8 : Είδος προγενέστερης εμπειρίας (Ερώτηση 7).....	43
Γράφημα 8 : Είδος προγενέστερης εμπειρίας (Ερώτηση 7)	44
Πίνακας 9 : Έτη προγενέστερης εμπειρίας (Ερώτηση 7)	44
Γράφημα 9 : Έτη προγενέστερης εμπειρίας (Ερώτηση 7).....	44

Προγενέστερη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	44
Πίνακας 6 : Προγενέστερη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (Ερώτηση 8).....	45
Γράφημα 10 : Προγενέστερης συμμετοχής στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (Ερώτηση 8).....	45
Προγενέστερη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα ως :.....	45
Πίνακας 11 : Είδος προγενέστερης εμπειρίας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (Ερώτηση 9).....	46
Γράφημα 6 : Είδος προγενέστερης εμπειρίας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (Ερώτηση 9).....	46
Προγενέστερη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα	47
Η πλειοψηφία των αιρετών οργάνων σε ποσοστό 85% (22 αιρετοί) έχει συμμετάσχει σε τοπικά συλλογικά σχήματα, σε αντίθεση με το ποσοστό του 15% των αιρετών που δήλωσαν ότι δεν έχουν αποτελέσει μέλη τοπικών συλλογικών	47
Πίνακας 7 : Προγενέστερη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (Ερώτηση 10).47	
Γράφημα 7 : Έτη προγενέστερης συμμετοχής σε τοπικά συλλογικά σχήματα (Ερώτηση 10).....	47
Προγενέστερη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα ως:.....	48
Πίνακας 8 : Προγενέστερη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (Ερώτηση 11).48	
Γράφημα 8 : Προγενέστερη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (Ερώτηση 11).....	49
12. Τα κίνητρα συμμετοχής σας στις δημοτικές εκλογές.....	49
Πίνακας 9 : Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (Ερώτηση 12).....	50
Γράφημα 14: Προτεραιότητες 1-3 για τα κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (Ερώτηση 12).....	51
Πίνακας 10 : Ιεράρχηση των κινήτρων συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (Ερώτηση 12).....	51
Γράφημα 9 :Προτεραιότητα και max απαντήσεων των κινήτρων συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (Ερώτηση 12).....	52
Θεσμικό Πλαίσιο Α' βάθμιας Αυτοδιοίκησης.....	52

Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους.....	52
Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη στην Α΄βάθμια αυτοδιοίκηση	52
Πίνακας 16: Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη στην Α΄βάθμια Αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 13).....	53
Γράφημα 10 : Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη (Ερώτηση 13).....	53
Τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α΄βάθμια αυτοδιοίκηση ..	54
Πίνακας 17 : Προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α΄βάθμια αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 14).....	54
Γράφημα 11 : Προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α΄βάθμια αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 14).....	55
Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου	55
Πίνακας 18 : Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (Ερώτηση 15).....	56
Γράφημα 12 :Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (Ερώτηση 15)	57
Η αντιμισθία αιρετών.....	57
Πίνακας 19 : Αντιμισθία αιρετών (Ερώτηση 16)	57
Γράφημα 13 : Αντιμισθία αιρετών (Ερώτηση 16).....	58
Ασυμβίβαστο Δημάρχου.....	58
Πίνακας 20: Ασυμβίβαστο του Δημάρχου (Ερώτηση 17).....	58
Γράφημα 14 : Ασυμβίβαστο του Δημάρχου (Ερώτηση 17)	59
Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης.....	59
Πίνακας 11 :Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα (Ερώτηση 18).....	60
Γράφημα 15: Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα (Ερώτηση 18).....	61
Περιορισμένος αριθμός των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.....	61
Πίνακας 12: Αξιολόγηση του περιορισμένου αριθμού των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους (Ερώτηση 19).....	61
Γράφημα 16 : Αξιολόγηση του περιορισμένου αριθμού των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους (Ερώτηση 19).....	62

Μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται η σύστασή τους από τους δήμους.....	62
Πίνακας 13 : Συμφωνία με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται η σύστασή τους από τους δήμους (Ερώτηση 20).....	62
Γράφημα 17 : Συμφωνία με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται η σύστασή τους από τους δήμους (Ερώτηση 20).....	63
Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης	63
Πίνακας 14 : Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης (Ερώτηση 21).....	63
Γράφημα 18: Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης (Ερώτηση 21)	64
Νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου	64
Πίνακας 15 : Το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου (Ερώτηση 22).....	64
Γράφημα 25: Το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου (Ερώτηση 22).....	65
Αποφασιστικές αρμοδιότητες των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων	65
Πίνακας 26 : Αποφασιστικές αρμοδιότητες για τις δημοτικές και τοπικές κοινότητες (Ερώτηση 23).....	65
Γράφημα 19 : Αποφασιστικές αρμοδιότητες για τις δημοτικές και τοπικές κοινότητες (Ερώτηση 23).....	66
Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο σας.....	66
Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης.....	66
Πίνακας 26 : Αποτελεσματικό αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης (Ερώτηση 26).....	67
Γράφημα 20 : Αποτελεσματικό αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης (Ερώτηση 26) ...	67
Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης.....	68
Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση.....	68
Εδραίωση ενός αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού στην Α' βάρθμια Αυτοδιοίκηση.....	68
Πίνακας 16 : Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού στην Α' βάρθμια Αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 27).....	68
Γράφημα 21: Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού στην Α' βάρθμια Αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 27).....	69

Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας.....	69
Ετοιμότητα Δημοτικού Συμβουλίου.....	69
Πίνακας 28 : Ετοιμότητα Δημοτικού Συμβουλίου (Ερώτηση 28).....	70
Γράφημα 28: Ετοιμότητα Δημοτικού Συμβουλίου (Ερώτηση 28)	70
Διάρκεια αρχικής περιόδου προσαρμογής.....	70
Πίνακας 29: Διάρκεια αρχικής περιόδου προσαρμογής (Ερώτηση 29)	71
Γράφημα 29 : Διάρκεια αρχικής περιόδου προσαρμογής (Ερώτηση 29)	71
Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του	72
Πίνακας 17 : Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (Ερώτηση 30)	72
Γράφημα 22 : Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (Ερώτηση 30)	72
Επάρκεια και Καταλληλότητα δήμου.....	73
Πίνακας 18 : Επάρκεια και καταλληλότητα του Δήμου (Ερώτηση 31).....	73
Γράφημα 23 : Επάρκεια και καταλληλότητα του Δήμου (Ερώτηση 31).....	73
Απαιτούμενη εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης	74
Πίνακας 32 : Απαιτούμενη εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα (Ερώτηση 32)	74
Γράφημα 24 : Απαιτούμενη εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα (Ερώτηση 32)	74
Αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο	75
Πίνακας 33: Αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο (Ερώτηση 33)	75
Γράφημα 25 : Αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο (Ερώτηση 33)	76
Κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα	76

Πίνακας 19 : Κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα (Ερώτηση 34).....	77
Γράφημα 26 : Απαντήσεις για Προτεραιότητες 1-4 (Ερώτηση 34).....	78
Πίνακας 20 :Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων της περιοχής (Ερώτηση 34)	78
Γράφημα 35 : Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων (Ερώτηση 34)	79
Προτεραιότητας Δημοτικού Συμβουλίου σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων..	79
Πίνακας 36 :Προτεραιότητες Δημοτικού Συμβουλίου σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων (Ερώτηση 35)	80
Γράφημα 27 : Απαντήσεις για Προτεραιότητες 1-7 (Ερώτηση 35).....	81
Πίνακας 37 : :Ιεράρχηση προτεραιοτήτων δημοτικού συμβουλίου σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων (Ερώτηση 35).....	81
Γράφημα 28 : Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων (Ερώτηση 35)	82
Πίνακας 38 : Προτεραιότητες Δημοτικού Συμβουλίου σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων (Ερώτηση 36)	83
Γράφημα 38 : Απαντήσεις για Προτεραιότητες 1-4 σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων (Ερώτηση 36)	84
Πίνακας 21 : Ιεράρχηση προτεραιοτήτων σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων (Ερώτηση 36).....	84
Γράφημα 39: Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων (Ερώτηση 36)	85
Μέτρα για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας	86
Πίνακας 22 :Μετρά βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (Ερώτηση 37)....	86
Γράφημα 29 : Μετρά βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (Ερώτηση 37)	87
Μέτρα βελτίωσης της επισκεψιμότητας στο δήμο	87
Πίνακας 23 : Μέτρα βελτίωσης επισκεψιμότητας στο δήμο (Ερώτηση 38)	88
Γράφημα 30 : Μέτρα βελτίωσης επισκεψιμότητας στο δήμο (Ερώτηση 38).....	89
Σημαντικότητα συνεργασίας του δήμου με την περιφέρεια.....	89
Πίνακας 42 :Σημαντικότητα συνεργασίας δήμου – περιφέρειας (Ερώτηση 39).....	89

Γράφημα 42 : Σημαντικότητα συνεργασίας δήμου – περιφέρειας (Ερώτηση 39)	90
Συμμετοχή του δήμου ως εταίρου σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει	90
Πίνακας 43 : Συμμετοχή του δήμου ως εταίρου σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (Ερώτηση 40)	90
Γράφημα 31: Συμμετοχή του δήμου ως εταίρου σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (Ερώτηση 40)	91
Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του δήμου	91
Πίνακας 44 : Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του δήμου (Ερώτηση 41)	92
Γράφημα 32 : Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του δήμου (Ερώτηση 41)	93
Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας	93
Πίνακας 45 : Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (Ερώτηση 42)	93
Γράφημα 33 : Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (Ερώτηση 42)	94
Προμήθεια υπηρεσιών από τους δήμους	94
Πίνακας 46 : Προμήθηση υπηρεσιών από τους δήμους (Ερώτηση 43)	94
Γράφημα 34 : Προμήθηση υπηρεσιών από τους δήμους (Ερώτηση 43)	95
Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων	95
Πίνακας 24 :Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων (Ερώτηση 46)	95
Γράφημα 47: Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων (Ερώτηση 46)	96
Πηγές τοπικών εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων	96
Πίνακας 25 : Προτεραιότητες πηγών τοπικών εσόδων (Ερώτηση 47)	97
Γράφημα 48 : Απαντήσεις για Προτεραιότητες 1-7 σε θέματα πηγών τοπικών εσόδων (Ερώτηση 47)	98
Πίνακας 26 : Ιεράρχηση πηγών τοπικών εσόδων (Ερώτηση 47)	99
Γράφημα 49 : Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων (Ερώτηση 47)	99

Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή έργων και παροχή υπηρεσιών	100
Πίνακας 27 : Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή έργων και παροχή υπηρεσιών (Ερώτηση 48)	100
Γράφημα 35 : Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή έργων και παροχή υπηρεσιών (Ερώτηση 48)	100
Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα.....	101
Πίνακας 28 : Μορφές συνεργασίας στον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 49)	101
Γράφημα 36 : Μορφές συνεργασίας στον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 49).....	101
Παραχώρηση υπηρεσιών από ιδιώτες.....	102
Πίνακας 29 :Παραχώρηση υπηρεσιών από ιδιώτες (Ερώτηση 50)	102
Γράφημα 37: Παραχώρηση υπηρεσιών από ιδιώτες (Ερώτηση 50).....	103
Το όραμα κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης.	103
Συμπεράσματα - Σχόλια.....	104
Αξιολόγηση εφαρμογής του Προγράμματος «Καλλικράτης» στον Δήμο Καισαριανής	104
Συνολική αξιολόγηση - επίλογος.....	108
ΠΗΓΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	110
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	110
ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ	111
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄	112
Ερωτηματολόγιο για τους αιρετούς της Α΄ βάθμιας Αυτοδιοίκησης	112
Βασικές διευκρινίσεις:	112
ΑΜ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: _____.....	112
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ: _____.....	112
Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου	113
Τμήμα Β. Θεσμικό Πλαίσιο Α΄βάθμιας Αυτοδιοίκησης	117
Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης	123

Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός - Πόροι.....	132
Τμήμα Ε. Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση).....	134

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία αναλύει και καταγράφει τις βασικές πτυχές του Προγράμματος Καλλικράτης και τις καινοτομίες που αυτό επιφέρει. Στο πλαίσιο αυτό, διεξήχθη έρευνα που κατέγραψε τις απόψεις των αιρετών του δήμου Καισαριανής για τις αλλαγές στο σύστημα διοίκησης και περιέγραψε και ανέλυσε τις δυνατότητες εφαρμογής του. Η ανάλυση επεκτάθηκε τόσο στο δήμο Καισαριανής αλλά και συνολικά στις τροποποιήσεις του θεσμού της Α΄θμιας αυτοδιοίκησης.

Η εργασία αναπτύσσεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος, αναφέρεται στον Καποδίστρια και στο Πρόγραμμα Καλλικράτης. Ακολουθεί ανάλυση του προγράμματος Καλλικράτη, των λόγων της δημιουργίας του, των στόχων και των βασικών πτυχών που το περιγράφουν, καθώς και των καινοτομιών σε σχέση με το Πρόγραμμα Καποδίστρια. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται παρουσίαση των δημογραφικών στοιχείων και ανάλυση του δήμου Καισαριανής, τόσο σε θέματα Διοικητικών και Οικονομικών στοιχείων του Δήμου, όσο και στις υποδομές και τις παροχές που προσφέρονται στους δημότες. Ακολουθεί ανάλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζονται στις υποδομές του δήμου και τέλος παρουσιάζονται σε γραφήματα τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων που συλλέχθηκαν.

Τέλος, στο τρίτο μέρος της πτυχιακής καταγράφονται τα συμπεράσματα των αιρετών αναφορικά με τη λειτουργία του δήμου, καθώς επίσης τα συμπεράσματα συνολικά της παρούσας πτυχιακής για το δήμο Καισαριανής και τον Καλλικράτη, και μερικές προτάσεις οι οποίες θα μπορούσαν να βελτιώσουν το Πρόγραμμα Καλλικράτης.

Εισαγωγή

Με την παρούσα πτυχιακή εργασία, παρουσιάζεται το Πρόγραμμα Καλλικράτης, το οποίο αποτελεί μια σημαντική και ριζική αλλαγή στον τρόπο διοίκησης και λειτουργίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α και Β βαθμού.

Στόχος είναι, η παρουσίαση των νέων ρυθμίσεων και η παρουσίαση της εφαρμογής τους και των προβλημάτων που προέκυψαν, σύμφωνα με τις απόψεις των αιρετών οργάνων του Δήμου Καισαριανής.

Το Πρόγραμμα Καλλικράτης αποτελεί συνέχεια του Νόμου 2539/97 ή «Σχέδιο Καποδίστριας», που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 244/τ.Α'/19971.

Βασική επιδίωξη του «Προγράμματος Καλλικράτης» είναι η ενίσχυση της διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσω της μεταφοράς αρμοδιοτήτων και μέσων (ανθρώπινο δυναμικό και οικονομικών πόρων), σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Συντάγματος αλλά και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας.

Επίσης, ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στην προώθηση της διαφάνειας, στην ενίσχυση του πολιτικού απολογισμού και της πολιτικής εκπροσώπησης των κατοίκων, μέσω ενός ισχυρού συστήματος δημοτικής αποκέντρωσης και συμμετοχής βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης².

Για την συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων, πραγματοποιήθηκαν προσωπικές συναντήσεις με τους αιρετούς του Δήμου Καισαριανής με ταυτόχρονη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου που διαμορφώθηκε από την Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης και παρουσιάζεται στο Παράρτημα Α'.

---

¹ Νόμος 2539/97 ΦΕΚ244/τ.Α'/1997

² Εισηγητική Έκθεση Νόμου 2582/2010 http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-ca84e2ec9b9/aitiologiki_kallikrati_9_6_2010.pdf

Η θεματολογία του ερωτηματολογίου χωρίζεται στους παρακάτω άξονες:

- ✓ Ταυτότητα Αιρετών
- ✓ Θεσμικό Πλαίσιο Α΄ βάθμιας Αυτοδιοίκησης
- ✓ Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης
- ✓ Οικονομική Πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι
- ✓ «Ανοικτή ερώτηση» έκφρασης του οράματος τους αναφορικά με την εφαρμογή του «Προγράμματος Καλλικράτη» στον Δήμο τους.

Στην έρευνα συμμετείχαν είκοσι εννιά (29) αιρετοί εκ των οποίων είκοσι τρεις (23) άνδρες και έξι (6) γυναίκες. Πραγματοποιήθηκε σε δύο περιόδους: από 15/02 έως 28/02/2013 και από 10/05 έως 17/05/2013. Στο πρώτο χρονικό διάστημα έγιναν προσωπικές συνεντεύξεις και συμπλήρωση του ερωτηματολογίου από τους αιρετούς. Στο δεύτερο διάστημα έγιναν οι αντίστοιχες εργασίες με την διοίκηση του Δήμου Καισαριανής (Δήμαρχο, Αντιδήμαρχοι, Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου, Προϊστάμενο Οικονομικών Υπηρεσιών και Τμηματάρχη Προσωπικού).

Γενικά υπήρξε ιδιαίτερη διάθεση συνεργασίας. Η βασική δυσκολία αφορούσε τόσο στον συντονισμό των προσωπικών συνεντεύξεων με τους Δημοτικούς Συμβούλους όσο και στον περιορισμένο χρόνο –κυρίως λόγω φόρτου εργασίας- που διέθεταν, με συνέπεια να μην απαντηθεί το σύνολο των ερωτήσεων των ερωτηματολογίων από επτά (7) δημοτικούς συμβούλους.

Πραγματοποιήθηκε επίσης περαιτέρω έρευνα σε οργανισμούς, συγγράμματα, μελέτες, άρθρα και διαδικτυακές πηγές, προκειμένου να συλλεχθούν στοιχεία και πληροφορίες για την εφαρμογή του «Προγράμματος Καλλικράτη» εκτός του Δήμου Καισαριανής και ευρύτερα στην Α΄ βάση Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η δομή της εργασίας περιλαμβάνει τρία κεφάλαια: Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η διοικητική μεταρρύθμιση που επιφέρει ο «Καλλικράτης» αφενός με την εισαγωγή νέων θεσμών και οργάνων διοίκησης (π.χ. Επιτροπή Ποιότητας Ζωής)

και αφετέρου νέων αρμοδιοτήτων (π.χ. τομείς υγείας και παιδείας) στο επίπεδο της Αυτοδιοίκησης.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται επίσης, στις παρεμβάσεις και προβλέψεις που αφορούν στην προσπάθεια αποκέντρωσης του κράτους και εξυπηρέτησης του πολίτη, στη διαφάνεια και στον έλεγχο των οργάνων διοίκησης (π.χ. πρόγραμμα Διαύγεια, οικονομική διαχείριση).

Στο δεύτερο κεφάλαιο αποτυπώνεται ο Δήμος Καισαριανής. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζονται τα διοικητικά και οικονομικά στοιχεία του Δήμου, αλλά και τα αποτελέσματα της έρευνας μας στις υπηρεσίες του Δήμου, αναφορικά με τις μεταβολές του προσωπικού και των εσόδων του, από το 2010 μέχρι και σήμερα.

Επίσης, αναλύονται οι υποδομές – κύριες δραστηριότητες του Δήμου και η περιγραφή των προβλημάτων που αντιμετωπίζει, στην προσπάθειά του να παρέχει υπηρεσίες και να εξυπηρετήσει καθημερινά, τους πολίτες σε κυρίαρχους και ευαίσθητους τομείς (π.χ. εκπαίδευση, διαχείριση απορριμμάτων, κοινωνικές υπηρεσίες).

Στο τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας των ερωτηματολογίων που συλλέχθηκαν από τους αιρετούς του Δήμου Καισαριανής. Η επεξεργασία πραγματοποιήθηκε με τη βοήθεια του προγράμματος Microsoft Excel και περιλαμβάνει πίνακες συχνοτήτων για κάθε ερώτηση, καθώς και τα αντίστοιχα γραφήματά τους, μέτρα θέσης και διασποράς καθώς και τα συμπεράσματα που προέκυψαν ύστερα από τις συνεντεύξεις των αιρετών.

Η πτυχιακή ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των συμπερασμάτων που προκύπτουν μέσα από την ανάλυση των στοιχείων των προσωπικών συνεντεύξεων με τους αιρετούς, των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων και την επιτόπια έρευνα στις υπηρεσίες του Δήμου Καισαριανής, καθώς και της διαδικτυακής και βιβλιογραφικής έρευνας, αναφορικά με τον βαθμό αποδοχής των μεταρρυθμίσεων, την εφαρμογή των ρυθμίσεων αλλά και τις δυσκολίες προσαρμογής της Αυτοδιοίκησης στο «Πρόγραμμα Καλλικράτη», δύο χρόνια μετά την ψήφιση του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

1. 1 Τροποποιήσεις Ν.2539/1997 Καποδίστρια από Ν.3852/2010³ Σχέδιο Καλλικράτη.

Το 1997, ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή, ο Νόμος 2539 (Πρόγραμμα Καποδίστριας), σύμφωνα με τον οποίο έγινε συνένωση δήμων και κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους, με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η ψήφιση του ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ από την Ελληνική Βουλή τον Μάιο του 2010 και η εφαρμογή του, εισήγαγε νέα δεδομένα στην δομή και λειτουργία της Αυτοδιοίκησης. Οι σοβαρές αναπροσαρμογές αφορούν στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση κατά κύριο λόγο.

Οι βασικές τροποποιήσεις του «Καλλικράτη», αφορούν στην συνένωση Δήμων, την έδρα και τα όρια τους, καθώς και στις νέες Δημοτικές Αρχές.

Οι νέες ρυθμίσεις αφορούν στην μεταφορά δεκάδων αρμοδιοτήτων από το κεντρικό κράτος, την παλαιά νομαρχιακή αυτοδιοίκηση και την περιφερειακή διοίκηση προς την τοπική αυτοδιοίκηση.

Προβλέπουν επίσης, ριζικές αλλαγές στην μορφή και τον αριθμό νομικών προσώπων και επιχειρήσεων που μπορεί να διαθέτει ένας ΟΤΑ, την δημιουργία μίας σειράς νέων διοικητικών δομών στα πλαίσια των ΟΕΥ, καθώς και τη καθιέρωση μίας σειράς νέων θεσμών.

Αλλάζει επίσης, η εκλογική διαδικασία με μεταβολή της διάρκειας της δημοτικής περιόδου, του ποσοστού της ανάδειξης του επιτυχόντος συνδυασμού, της διαίρεσης

---

³ <http://kallikratis.ypes.gr/Contents.aspx?lang=gr&CatId=260&View=20>

των περιφερειών σε εκλογικές περιφέρειες, των προβλεπόμενων κωλυμάτων & ασυμβιβάστων εκλογής, της καθιέρωσης μίας ένστασης κατά της απόφασης του πολυμελούς πρωτοδικείου για την ανακήρυξη του επιτυχόντος και επιλαχόντος συνδυασμού, της κατάρτισης των συνδυασμών και των σταυρών προτίμησης των υποψηφίων, της διεύρυνσης της συμμετοχής των πολιτών στα συμβούλια. Νέες προβλέψεις υπάρχουν επίσης, αναφορικά με την καταστατική θέση των αιρετών, την διαδικασία των διαδημοτικών και διαβαθμιδικών συνεργασιών.

1.2 Γενικές Αρχές Σχεδίου «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Πιο συγκεκριμένα, με το πρόγραμμα « ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» - Νόμος 3854/2010 - συγκροτείται η Τοπική Αυτοδιοίκηση σε δύο λειτουργικές βαθμίδες, με μονάδες που διαθέτουν το μέγεθος για να διαχειριστούν τις τοπικές υποθέσεις και τις αρμοδιότητες που τους ανατίθενται, αναγνωρίζεται ο κρίσιμος ρόλος των ΟΤΑ και θεσμοθετείται:

Η αναβάθμιση του επιχειρησιακού δυναμικού Δήμων και Περιφερειών για την εφαρμογή αναπτυξιακών πολιτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η αναγνώριση της **συλλογικής λειτουργίας της αυτοδιοίκησης**, με όργανα όπως η Εκτελεστική Επιτροπή, οι Αντιδήμαρχοι & Αντί-περιφερειάρχες με τοπική αρμοδιότητα, η Οικονομική Επιτροπή, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, με την εσωτερική αποκέντρωση στους νέους δήμους, με τις συνιστώμενες δημοτικές & τοπικές κοινότητες και με την θέσπιση του συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης.

Η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση και η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση, συνιστούν **αυτοτελή συστήματα διοίκησης** με ιδιαίτερες αρμοδιότητες και λειτουργίες.

Συγκεκριμένα⁴, συνίσταντο Τριακόσιοι Είκοσι Πέντε (325) Δήμοι αντί των 1.034 υφισταμένων που υπήρχαν, Δέκα Τρείς (13) Περιφέρειες και Επτά (7) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις. Παράλληλα, **διευρύνθηκαν οι αρμοδιότητες** της

---

⁴ http://kallikratis.vpes.gr/library/downloads/Docs/documents/fulladio/Kallikrates_48p_low.pdf

τοπικής αυτοδιοίκησης, εξασφαλίστηκαν νέοι πόροι και παρέχονται νέα εργαλεία για τη διεκπεραίωση του ρόλου και των λειτουργιών της.

Μεταξύ των δύο βαθμών τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υπάρχει ιεραρχική σχέση και σχέση ελέγχου αλλά **σχέση συνεργασίας**, η οποία και θα εξειδικευθεί περαιτέρω νομοθετικά.

1.3 Βασικές Νέες Ρυθμίσεις

Τα βασικά στοιχεία του προγράμματος « ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ » είναι:

Η νέα Δομή και Λειτουργία των Δήμων: Δραστική μείωση του αριθμού των Δήμων, θέσπιση νέων οργάνων όπως, η Εκτελεστική Επιτροπή, οι Αντιδήμαρχοι με τοπική αρμοδιότητα, η Οικονομική Επιτροπή, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής και ο Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης. Νέες διαδικασίες συγκρότησης και λειτουργίας των οργάνων των δήμων και των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων.

Οι ενισχυμένες αρμοδιότητες των νέων ΟΤΑ: Καθορίστηκαν οι νέες αρμοδιότητες που μεταβιβάστηκαν στους Δήμους και ο χρόνος άσκησης αυτών, ενώ παράλληλα αναδιοργανώθηκε η λειτουργική υποδομή μονάδων των Δήμων για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των νέων αρμοδιοτήτων.

Συγχώνευση & περιορισμός των ΝΠΔΔ και Δημοτικών επιχειρήσεων και Περιφερειών: Επροβλέπετο η υποχρεωτική συγχώνευση υφισταμένων Νομικών Προσώπων και Επιχειρήσεων, ορίζεται ο ανώτατος επιτρεπόμενος αριθμός αυτών ανά Δήμο.

Επίσης, αναγνωρίζει την Περιφέρεια ως Β΄ βαθμό αυτοδιοίκησης και ιδρύονται επτά (7) Αποκεντρωμένες Μονάδες Διοίκησης στις οποίες προϊστανται ισάριθμοι Γενικοί Γραμματείς. Επίσης, ρυθμίζει τις αρμοδιότητες των νησιωτικών δήμων, θέματα σχετικά με την εποπτεία που ασκείται από το κράτος στους Δήμους, τις περιφέρειες και τα ΝΠ που υπάγονται στην εποπτεία τους και ιδρύει σε κάθε έδρα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αυτοτελής υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ, στην οποία προϊστανται ο Ελεγκτής Νομιμότητας.

Επίσης, προβλέπει την ενίσχυση του δυναμικού των Δήμων μέσω υποχρεωτικών μετακινήσεων από Νομαρχίες - Περιφέρειες, την εισαγωγή νέων οικονομικών θεσμών (Ταμείο Αλληλεγγύης και Εξυγίανσης»), την άσκηση επιπλέον ελέγχων στα Έσοδα, την ενίσχυση της διαφάνειας και της δημοσιονομικής αποκέντρωσης.

2. Θεσμικές & Λειτουργικές αλλαγές ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ

2.1 Δημοτικές Αρχές

Ο Δήμος διοικείται από το Δημοτικό Συμβούλιο, τον Δήμαρχο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, την Εκτελεστική Επιτροπή, την Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, τον Συμπαραστάτη του Δημότη & της Επιχείρησης, το Συμβούλιο Ένταξης μεταναστών.

2.2 Όργανα Διοίκησης- Νέοι Θεσμοί

Σε όλους τους Δήμους που έχουν περισσότερους από ένα Αντιδήμαρχο συνιστάται **Εκτελεστική Επιτροπή**⁵ στην οποία μετέχουν ο Δήμαρχος και οι Αντιδήμαρχοι , η οποία είναι συλλογικό όργανο με αρμοδιότητες συντονιστικές και εκτελεστικές. Συντονίζει την υλοποίηση του προγράμματος της Δημοτικής Αρχής και παρακολουθεί την εφαρμογή του επιχειρησιακού σχεδίου του Δήμου.

Η εκτελεστική Επιτροπή λειτουργεί στον αντίποδα της Δήμαρχο-κεντρικής λογικής του ισχύοντος συστήματος διακυβέρνησης του Δήμου και το κύριο έργο της, είναι η παρακολούθηση της υλοποίησης των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.

Παράλληλα, το όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του Δήμου είναι η **Οικονομική Επιτροπή**⁶ και η οποία έχει τις αρμοδιότητες της παλιάς Δημαρχιακής Επιτροπής, με επιπλέον τις λειτουργίες οικονομικού ελέγχου &

⁵ Σύστημα Διακυβέρνησης

http://kallikratis.vpes.gr/library/downloads/Docs/documents/fulladio/Kallikrates_48p_low.pdf

⁶ Άρθρο 72 Οικονομική Επιτροπή –Σύστημα Διακυβέρνησης

http://www.vpes.gr/el/Regions/programma/Dihmerida_epimorf_nevn_autod_arxvn/

της τακτικής παρακολούθησης του προϋπολογισμού (τριμηνιαία έκθεση προς το Δημοτικό Συμβούλιο), την εισήγηση στο Δημοτικό Συμβούλιο ετησίου σχεδίου διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του Δήμου, την παρακολούθηση της υλοποίησης του και την ενημέρωση του Δημοτικού Συμβουλίου, την λήψη αποφάσεων για θέματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, και την παρακολούθηση της υλοποίησης των κανονιστικών αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.

Σε Δήμους άνω των 10.000 κατοίκων, νέο συλλογικό όργανο για θέματα ποιότητας ζωής, πολεοδομίας και περιβάλλοντος, με αρμοδιότητες εισηγητικές & αποφασιστικές, είναι η **Επιτροπή Ποιότητας Ζωής**⁷. Οι Αποφασιστικές αρμοδιότητες αφορούν στην χορήγηση άδειας των κατ/των υγειονομικού ενδιαφέροντος, ενώ οι Εισηγητικές αρμοδιότητες αφορούν θέματα περιβάλλοντος, πολεοδομίας και χωροταξίας.

Γνωμοδοτικό Όργανο προς το Δημοτικό Συμβούλιο ή τον Δήμαρχο, σε Δήμους με πάνω από δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους και προαιρετικός για μικρότερους, αποτελεί η **Δημοτική επιτροπή διαβούλευσης**⁸ με την οποία, θεσμοθετείται η συγκροτημένη ανοικτή συμμετοχή των εκπροσώπων της τοπικής κοινωνίας αλλά και των δημοτών μεμονωμένα, οι οποίοι αποτελούν την δημοτική επιτροπή διαβούλευσης και στην οποία προεδρεύει ο Δήμαρχος ή ο οριζόμενος Αντ/χος.

Ο **συμπαραστάτης του δημότη**⁹, είναι όργανο με θητεία και επιλέγεται από το Δημοτικό Συμβούλιο, με την αυξημένη πλειοψηφία των 2/3 των μελών του. Είναι θεσμός διαμεσολάβησης μεταξύ διοικούμενων και δημοτικών αρχών και υπηρεσιών, έχοντας στόχο την έγκαιρη αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων που προκύπτουν από την κακοδιοίκηση των υπηρεσιών, των Νομικών Προσώπων και Επιχειρήσεων του Δήμου.

---

⁷ Άρθρο 73 Επιτροπή Ποιότητας Ζωής-Σύστημα Διακυβέρνησης http://www.ypes.gr/el/Regions/programma/Dihmerida_epimorf_nevn_autod_arxvn/

⁸ Άρθρο 76 Δημοτική επιτροπή Διαβούλευσης-Σύστημα Διακυβέρνησης http://www.ypes.gr/el/Regions/programma/Dihmerida_epimorf_nevn_autod_arxvn/

⁹ Άρθρο 77 Συμπαραστάτης του Δημότη-Σύστημα Διακυβέρνησης http://www.ypes.gr/el/Regions/programma/Dihmerida_epimorf_nevn_autod_arxvn/

Το **συμβούλιο ένταξης των μεταναστών**¹⁰, αποτελεί συμβουλευτικό όργανο του Δήμου και έχει σαν έργο την καταγραφή και διερεύνηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες που κατοικούν στην περιφέρεια του Δήμου, υποβάλλοντας εισηγήσεις προς το Δ.Σ για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων ομαλής ένταξης των μεταναστών στην τοπική κοινωνία.

Συγκροτείται και λειτουργεί με απόφαση του ΔΣ και αποτελείται από επτά έως έντεκα μέλη. Ως μέλη του ορίζονται δημοτικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι φορέων μεταναστών, αν η έδρα του φορέα ή παραρτήματος αυτής βρίσκεται στην περιφέρεια του Δήμου ή εκπρόσωποι των μεταναστών που κατοικούν στην περιφέρεια του Δήμου και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων που αναπτύσσουν δράση σχετική με τα προβλήματα των μεταναστών στην περιφέρεια του Δήμου.

Το έργο του συμβουλίου των μεταναστών υλοποιείται μέσα από την οργάνωση συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις υπηρεσίες του Δήμου.

2.3 Νέες Αρμοδιότητες των ΟΤΑ ¹¹

Οι νέες αρμοδιότητες των Δήμων αφορούν κυρίως, σε Πολεοδομικές εφαρμογές & έκδοση οικοδομικών αδειών και μιας σειράς επαγγελματικών αδειών, στους τομείς κοινωνικής πρόνοιας, γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, εκτέλεσης έργων, συγκοινωνιακών υποδομών, προστασίας δημόσιας υγείας και Παιδείας (δια βίου μάθηση, ανέγερση και συντήρηση σχολικών υποδομών).

Το Χρονοδιάγραμμα ανάληψης νέων αρμοδιοτήτων, προβλέπει δύο Φάσεις:

Α΄ Φάση: από 01/01/2011 είναι υποχρεωτική η παροχή Υπηρεσιών όπως η εφαρμογή προγραμμάτων εμβολιασμού και η διενέργειά τους, ο καθορισμός αστικών γραμμών

---

¹⁰ Άρθρο 78 Συμβούλιο ένταξης των μεταναστών-Σύστημα Διακυβέρνησης http://www.ypes.gr/el/Regions/programma/Dihmerida_epimorf_nevn_autod_arxvn/

¹¹ Άρθρα 95-96 Νέες Αρμοδιότητες των ΟΤΑ <http://www.eetaa.gr/hmerides2010/vliiko/tabook1.pdf/>

και ο καθορισμός κομίστρων, η άσκηση ελέγχου & εποπτείας στους ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς και άλλες, όπως αυτές περιγράφονται στο Άρθρο 94.

Β΄ Φάση: Από 01/01/2013 (σύμφωνα με το άρθρο 94, Παρ. 1 εδάφιο 27-29 Παρ. 2 εδάφιο 29-39, Παρ. 3 εδάφιο Β26-34, Παρ.5 εδάφιο 8-69) οι Δήμοι υποχρεούνται να παρέχουν υπηρεσίες όπως χορήγηση αδειών λειτουργίας σε ιδιωτικές επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων, η οργάνωση αυτοτελών ή σε συνεργασία με την Περιφέρεια ειδικών προγραμμάτων προστασίας & προαγωγής της Δημόσιας Υγείας στην περιφέρειά τους, η οργάνωση γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο πλαίσιο σχεδίων βελτίωσης, κα.

Στην περίπτωση που υπάρχει αδυναμία ανάληψης των νέων αρμοδιοτήτων, παρέχεται η δυνατότητα ενδιάμεσης κάλυψης, καθώς μέχρι την 31/12/2012, οι αρμοδιότητες της Α΄ Φάσης, μπορούν να υλοποιούνται, εφόσον υπάρχει οργανωτική αδυναμία, από τον Δήμο της έδρας του Νομού στον οποίο ανήκει ο νέος ΟΤΑ, ή από άλλον πλησιέστερο Δήμο.

Αντίστοιχα, οι αρμοδιότητες που ανήκουν στην Β΄ Φάση ανάληψης, μπορούν να ασκούνται από την οικεία Περιφέρεια μέχρι την 31/12/2012.

2.4 Εξορθολογισμός του αριθμού και του τρόπου Λειτουργίας των ΝΠΔΔ & των Επιχειρήσεων των Δήμων ¹².

Ο «Καλλικράτης» προβλέπει τη συγχώνευσή και προσδιορίζει τον αριθμό των Ν.Π.Δ.Δ. που μπορεί να έχει ένας Δήμος, αναφορικά με τους τομείς των αρμοδιοτήτων του.

Πιο συγκεκριμένα, προβλέπει ότι, κάθε Δήμος μπορεί να έχει έως δύο Ν.Π.Δ.Δ. Ένα (1) για τους τομείς κοινωνικής προστασίας, αλληλεγγύης και παιδείας και ένα (1) για τους τομείς αθλητισμού, πολιτισμού και περιβάλλοντος. Εφόσον ο Δήμος, έχει ήδη

---

¹² Άρθρα 103-112 Σύσταση συγχώνευση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου <http://www.eetaa.gr/hmerides2010/yliko/tabook1.pdf/>

κοινωφελή επιχείρηση, τότε μπορεί να έχει μόνο ένα (1) Ν.Π.Δ.Δ. Επίσης, μπορεί να έχει ένα (1) Ν.Π.Δ.Δ. για τη Διαχείριση Ζώνης Λιμένα.

Είναι υποχρεωτική η συγχώνευση των ΝΠΔΔ που περιέρχονται στο νέο Δήμο. Εξαιρούνται οι Σχολικές Επιτροπές (οι οποίες μπορεί να αποτελέσουν δύο (2) Νομικά Πρόσωπα – ένα για κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης) και τα ιδρύματα.

Αντίστοιχα, ορίζονται ο αριθμός και οι μορφές των επιχειρήσεων που μπορούν να έχουν οι Δήμοι. Σύμφωνα με τον «Καλλικράτη», κάθε Δήμος μπορεί να έχει μία Κοινωφελή επιχείρηση, μία Δημοτική επιχείρηση ύδρευσης αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), μία Επιχείρηση με ειδικό σκοπό τη λειτουργία ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού, εφόσον λειτουργούσαν αντίστοιχες στους συνεννοούμενους δήμους και μία Δημοτική Ανώνυμη Εταιρία του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ., εφόσον είχαν συσταθεί τέτοιες εταιρίες στους συνεννοούμενους δήμους. Επίσης, οι δήμοι μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε Ανώνυμες Εταιρείες, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 265 του Κ.Δ.Κ. Τέλος, υφιστάμενες **Αστικές Εταιρίες Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα** συνεχίζουν να λειτουργούν.

2.5 Οικονομική Διαχείριση ¹³:

Ένας νέος θεσμός του Προγράμματος «Καλλικράτης» είναι η δημιουργία τοπικού προγράμματος σταθερότητας και ανάπτυξης (ΠΣΑ), το οποίο περιλαμβάνει:

Το Πρόγραμμα Εξυγίανσης ΟΤΑ με οικονομική δυσπραγία, που αφορά σε υπερχρεωμένους Δήμους και Δημοτικές Ενότητες. Προβλέπεται η υποχρεωτική ή / και εθελούσια (κατόπιν αίτησης) υπαγωγή στο Πρόγραμμα, Δήμων που ξεπερνούν το οριζόμενο ποσοστό αναλογίας Τοκοχρεολυσίων / Τακτικών Εσόδων και Συνολικού Χρέους / Συνολικών Εσόδων.

Τη δημιουργία **Λογαριασμού Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης** της Αυτοδιοίκησης, η υπαγωγή στον οποίο επιδιώκει την επίτευξη των κριτηρίων αναλογίας Τοκοχρεολυσίων / Τακτικών Εσόδων και Συνολικού Χρέους / Συνολικών Εσόδων

---

¹³ Άρθρα 259-266 Οικονομική διαχείριση <http://www.eetaa.gr/hmerides2010/yliko/tabook1.pdf/>

και συνεπάγεται Έλεγχο από την Εποπτική Επιτροπή, περιορισμό προσλήψεων, χρηματοδότηση του Προγράμματος Εξυγίανσης από ίδια έσοδα & ΣΑΤΑ και κυρίως προγραμματισμό δράσεων που δε ξεπερνά τη δημοτική περίοδο.

Ο Λογαριασμός Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης, χρηματοδοτείται από τους ΚΑΠ, χρηματοδοτεί τμήμα του Προγράμματος Εξυγίανσης και οι λειτουργικές του λεπτομέρειες καθορίζονται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων & Κοινοτήτων Ελλάδας ή της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας.

Τη θέσπιση κανόνων για την **Πιστοληπτική Πολιτική των ΟΤΑ** με πιο βασικό κανόνα πλέον ότι, ο τοπικός δανεισμός αφορά αποκλειστικά για επενδύσεις και χρηματοδότηση χρέους. Επίσης, ο δανεισμός του Δήμου δεν μπορεί να ξεπερνά συγκεκριμένο ποσοστό (που ορίζεται στο 20%) Τοκοχρεολυσίων – Τακτικών Εσόδων και αντίστοιχα Συνολικού Χρέους – Συνολικών Εσόδων.

Την **αποτελεσματική και σύγχρονη οικονομική διαχείριση** με αναβάθμιση του ρόλου του Προϋπολογισμού και την δημιουργία εργαλείων για την λήψη αποφάσεων, όπως βάσεις δεδομένων με στατιστικά στοιχεία, λειτουργία διπλογραφικού συστήματος με αναλυτική λογιστική, σύσταση Ταμειακής Υπηρεσίας σε όλους Δήμους και ολοκληρωμένο οικονομικό σχεδιασμό (επιχειρησιακό σχέδιο, προϋπολογισμός, τεχνικό πρόγραμμα).

2.6 Δημοσιονομική Αποκέντρωση

Οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι Δήμων^{14/15} προέρχονται από:

- Το 20% του Φόρου Εισοδήματος Φυσικών & Νομικών Προσώπων.
- Το 12% του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.).
- Το 50% του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.).

¹⁴ Οικονομικά Αυτοδιοίκησης

http://www.ypes.gr/el/Regions/programma/Dihmerida_epimorf_nevn_autod_arxvn/

¹⁵ <http://www.pedattikis.gr/home/?p=3720>

Τα 2/3 του Φόρου Εισοδήματος και το σύνολο του Φ.Π.Α. καθώς και του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας, εγγράφονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό του Κράτους ως Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι Δήμων για κάλυψη Λειτουργικών και λοιπών γενικών δαπανών.

Το υπόλοιπο 1/3 του Φόρου Εισοδήματος εγγράφεται στο Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων και κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων σε λογαριασμό με τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι Δήμων για κάλυψη επενδυτικών δαπανών».

Το σύνολο των πόρων διανέμεται στους ΟΤΑ με βάση διάφορα κριτήρια (δημογραφικά, δημοσιονομικά, κα) με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

Προβλέπεται επίσης, ότι η αντικειμενική αξία των ακινήτων καθορίζεται με τη συμμετοχή των οικείων Δήμων και διενεργείται διασταύρωση οικονομικών στοιχείων Κράτους & Δήμων.

Σε περίπτωση που οι ανωτέρω πόροι δεν επαρκούν για την κάλυψη των νέων αρμοδιοτήτων, τότε προβλέπεται η ποσοστιαία αύξηση των παραπάνω μεγεθών. Πιο συγκεκριμένα μετά από την αξιολόγηση της πορείας των εσόδων στην περιοχή και μετά από Υπουργική Απόφαση, δύναται να χορηγείται επιπλέον ποσό από :

- την αύξηση του Φ.Π.Α. προκειμένου να κατευθύνεται σε υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας,
- το 20% του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας, ως τοπικό φορολογικό έσοδο, χρηματοδοτεί πολεοδομικές παρεμβάσεις.

2.7 Δημιουργία Ολοκληρωμένου Συστήματος Εποπτείας, Ελέγχου και Διαφάνειας στην Λειτουργία των Δήμων¹⁶

---

¹⁶ Άρθρα 225-238,276-277 Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας, Κατασταλτικός έλεγχος Ελεγκτικού Συν.

Το σύστημα της εποπτείας και του ελέγχου αφορά τόσο τις δαπάνες όσο και τα έσοδα των Δήμων.

Εισάγονται τρεις μηχανισμοί ελέγχου:

- Ελεγκτικό Συνέδριο σε όλους τους δήμους και τις περιφέρειες, που ασκεί Προληπτικό, Κατασταλτικό, Προσυμβατικό έλεγχο, καθώς και Έλεγχο είσπραξης εσόδων.
- Αυτοτελής Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ, που συστήνεται στις έδρες των επτά αποκεντρωμένων διοικήσεων, είναι αρμόδια για τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ και τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών, οργανώνεται σε επίπεδο λειτουργικής αυτοτέλειας ανεξαρτημένη από κάθε δυνατότητα κρατικής παρέμβασης και διαρθρώνεται σε διεύθυνση Γενικών, Οικονομικών & Τεχνικών Υποθέσεων.
- Καθολική υποχρέωση ανάρτησης στο διαδίκτυο (Πρόγραμμα Διαύγεια) όλων των αποφάσεων των ΟΤΑ.

Ολοκληρώνοντας την παρουσίαση των βασικών ρυθμίσεων του Καλλικράτη και πριν να προχωρήσουμε στην παρουσίαση του Δήμου Καισαριανής, θα θέλαμε να παρατηρήσουμε ότι, ο Ν. 3582/2010 φαίνεται να αποτελεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση αντιμετώπισης των προβλημάτων και της ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας, της διαφάνειας και της ανάπτυξης στο επίπεδο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Είναι φανερό όμως ότι, στο στάδιο της εφαρμογής προβλήματα θα δημιουργούνται αφενός λόγω της ανάγκης λήψης πολλών αποφάσεων (Υπουργικών, Κοινών Υπουργικών, Δημοτικών Συμβουλίων, κλπ.) σε σύντομο χρονικό διάστημα και αφετέρου λόγω της ανάγκης εισαγωγής νέων διοικητικών και οικονομικών διαδικασιών, παράλληλα με την διαδικασία συγχώνευσης των Καλλικρατικών Ο.Τ.Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Δήμος Καισαριανής βρίσκεται τρία (3) χιλιόμετρα ανατολικά του κέντρου της Αθήνας. Η έκταση του προσεγγίζει τα οκτώ χιλιάδες πεντακόσια (8.500) στρέμματα, από τα οποία μόνον τα χίλια (1.000) στρέμματα είναι κατοικημένοι χώροι. Τα υπόλοιπα επτά χιλιάδες πεντακόσια (7.500) στρέμματα είναι χώροι πρασίνου και ορεινή περιοχή (Υμηττός). Το 1934 η Καισαριανή αποσπάται από τον Δήμο Αθηναίων και γίνεται ξεχωριστός Δήμος.

Συνορεύει, ανατολικά με τον δήμο Υμηττού, δυτικά με τον Δήμο Αθηναίων, βόρεια με τους Δήμους Ζωγράφου και Αθηναίων και νότια με τον Δήμο Βύρωνος. Ο πληθυσμός του δήμου, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, υπερβαίνει τους τριάντα πέντε χιλιάδες (35.000) κατοίκους.

Σύμφωνα με τα απογραφικά στοιχεία του 2011, οι κάτοικοι μπορούν να διακριθούν, ανάλογα με την απασχόλησή τους σε εργάτες και δημόσιους υπαλλήλους. Η επιχειρηματικότητα είναι αρκετά περιορισμένη και εντοπίζεται στους κλάδους της εστίασης και του λιανικού εμπορίου (πχ εστιατόρια-μαγειρεία, πώληση ρούχων, καφετέριες).

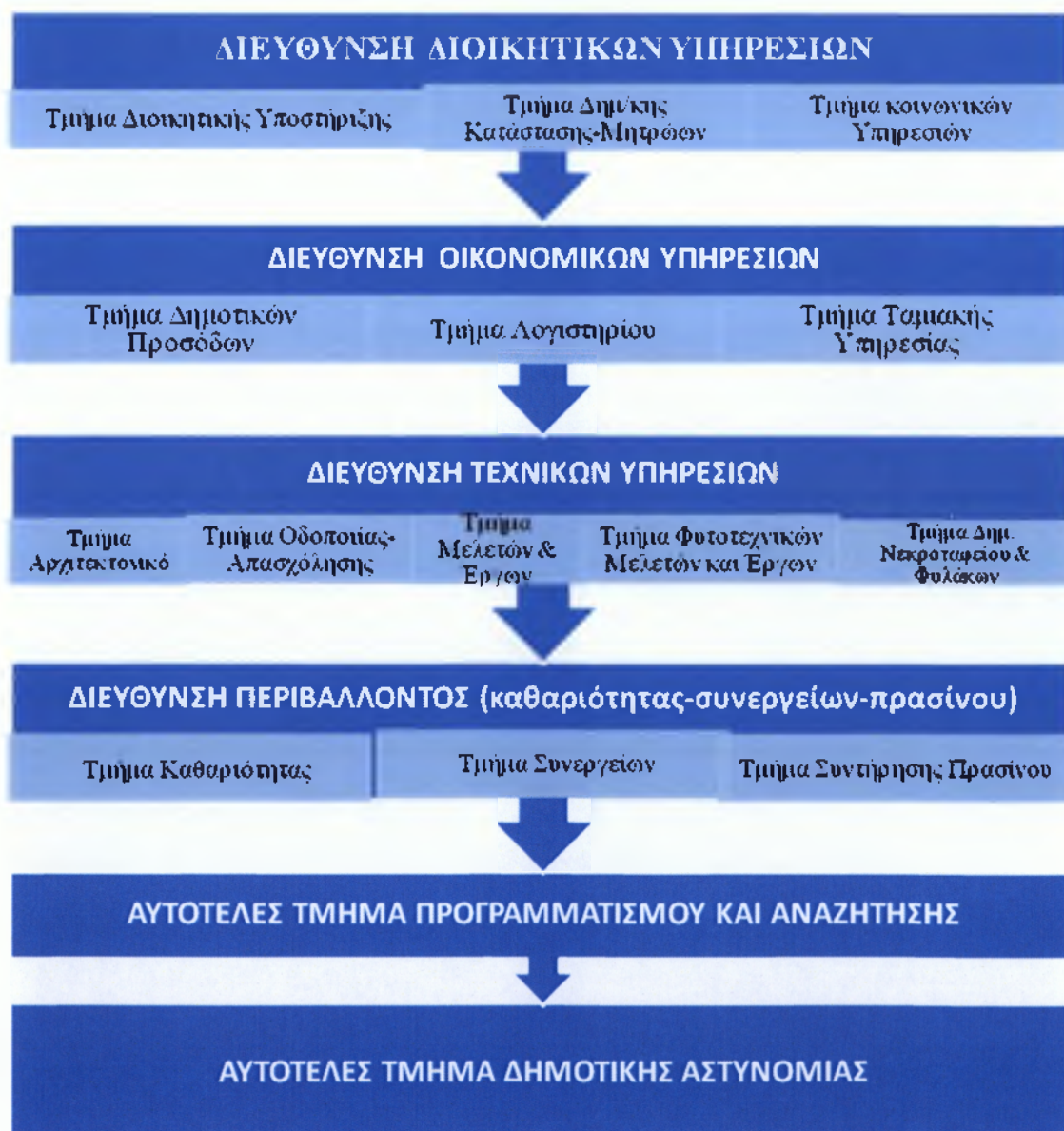
Αξίζει να σημειωθεί πως η διοικητική διαίρεση που επέφερε το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» δεν επηρέασε τον Δήμο Καισαριανής, ο οποίος θεωρείται προνομιακή περιοχή κατοικίας, κυρίως λόγω του περιβάλλοντος χώρου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ –ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

Α. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οργανισμός Εσωτερικών Υπηρεσιών (Ο.Ε.Υ) – Προσαρμογές σε προβλέψεις «Καλλικράτη»

Ο Δήμος Καισαριανής διατηρεί σε ισχύ τον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών όπως αυτός ψηφίστηκε το 2008 , ΦΕΚ 87 Α' 3 Δεκεμβρίου 2008, άρθρο 21 και η οργανωτική διάρθρωση των υπηρεσιών του¹⁷ είναι η εξής:

¹⁷ Στοιχεία από την Δ/ση Προσωπικού Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Καισαριανής

Δεν έχει υλοποιηθεί καμία προσαρμογή του οργανισμού προκειμένου να υποδεχθεί τις νέες αρμοδιότητες του Καλλικράτη σύμφωνα με το άρθρο 95¹⁸ (π.χ. πρόνοια, έλεγχος βρεφονηπιακών σταθμών, έκδοση οικοδομικών αδειών), καθώς προβλέπεται από τον «Καλλικράτη», ότι για δύο έτη και προκειμένου να υπάρξουν οι απαιτούμενες προσαρμογές, ορισμένες από τις νέες αρμοδιότητες εξακολουθούν να ασκούνται από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση ή/και από το μεγαλύτερο Δήμο της περιοχής (πχ Δήμος Αθηναίων) ή από τις Περιφέρειες.

Τέλος το Δημοτικό Συμβούλιο Καισαριανής δεν έχει καταφέρει να εκλέξει τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης.

Στελέχωση

Σύμφωνα με την Δ/ση Προσωπικού, το προσωπικό του Δήμου Καισαριανής, ανέρχεται σε Διακόσια Είκοσι Οκτώ (228) άτομα, εκ των οποίων τα εκατόν εβδομήντα τρία (173) είναι μόνιμοι υπάλληλοι και τα πενήντα πέντε (55) αορίστου χρόνου. Πιο συγκεκριμένα :

- ✓ 80 άτομα ΥΕ(υποχρεωτικής εκπαίδευσης).
- ✓ 105 άτομα ΔΕ(δημοτικής εκπαίδευσης).
- ✓ 13 άτομα ΤΕ (τεχνολογικής εκπαίδευσης).
- ✓ 27 άτομα ΠΕ(πανεπιστημιακής εκπαίδευσης).

Πρέπει να σημειώσουμε ότι, το 2010 το προσωπικό που απασχολούνταν στον Δήμο Καισαριανής ανερχόταν στα 283 άτομα. Μέχρι σήμερα, έχει υποστεί μία μείωση της τάξεως του 20%, γεγονός που επιβαρύνεται από την απαγόρευση προσλήψεων.

Επίσης, όπως προκύπτει από τα παραπάνω στοιχεία, το προσωπικό του Δήμου, χαρακτηρίζεται από έλλειψη εξειδίκευσης, καθώς το 81% είναι απόφοιτοι 1^ο βαθμιας και 2^ο βαθμιας εκπαίδευσης.

B. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

Λόγω της πρόβλεψης του δημόσιου λογιστικού για κατάρτιση ισοσκελισμένου Προϋπολογισμού και υποχρεωτική αναγραφή διαφόρων προβλέψεων σε αυτόν (π.χ. ποσά που αφορούν σε δαπάνες για την αποζημίωση χαρακτηρισμένων και δεσμευμένων κοινοχρήστων χώρων, ποσά που αφορούν σε ανείσπρακτα έσοδα

---

¹⁸ Στοιχεία από την Δ/ση Προσωπικού Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών Δήμου Καισαριανής

παρελθόντων ετών) που δεν είναι πραγματοποιήσιμες, είναι πάγια η τακτική κατάρτισης μη πραγματικών Προϋπολογισμών. Συνέπεια αυτού είναι η μεγάλη απόκλιση των προϋπολογισμένων ποσών από τα απολογιστικά. Ο Καλλικράτης με τις προβλέψεις που αναφέρθηκαν στο οικείο κεφάλαιο, προσπαθεί να επιλύσει αυτό το πρόβλημα.

Στο Δήμο Καισαριανής και σύμφωνα με την Δ/ση Οικονομικών, ο Δήμος κατάρτισε **Προϋπολογισμό** ύψους **69.282.569,54€** το έτος **2010**, **31.151.708,49€** το έτος **2011** και **29.739.995,10€** το έτος **2012**. Το μέγεθος του προϋπολογισμού μειώθηκε κατά 57,7% λόγω της πρόβλεψης του Καλλικράτη για την αφαίρεση πλασματικών εγγραφών.

Όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες, τα οικονομικά μεγέθη του Δήμου Καισαριανής, μειώνονται σταθερά από το 2010 μέχρι και σήμερα. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σε διάστημα δύο (2) μόλις ετών, το ποσοστό μείωσης των τελικώς εισπραχθέντων εσόδων των ΚΑΠ (Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι) ανέρχεται στο 37,75%, ενώ η μείωση των τελικώς εισπραχθέντων εσόδων από όλες τις πηγές, καταγράφεται στο 21,3%¹⁹.

Πίνακας (1)

Εξέλιξη υλοποίησης Προϋπολογισμού			
Έτος	2010	2011	2012
Προϋπολογισθέντα έσοδα	69.282.569,54 €	31.151.708,49 €	29.739.995,10 €
% μείωσης από 2010		-55,04%	-57,07%
Βεβαιωθέντα	16.771.599,88 €	16.125.462,66 €	14.547.503,28 €
Εισπραχθέντα	14.814.934,57 €	13.912.017,82 €	11.659.586,66 €
% μείωσης εισπραχθέντων		-6,09%	-21,30%

Πίνακας (2)

Απολογιστικά Στοιχεία Εσόδων (τελικώς εισπραχθέντα έσοδα)			
Έτος	2010	2011	2012
Ίδιοι Πόροι	5.886.840,00 €	5.060.958,32 €	4.613.538,00 €
ΚΑΠ	6.587.496,00 €	5.295.000,00 €	4.101.000,00 €
% μείωσης ίδιων πόρων		-10,05%	-30,34%
% μείωσης ΚΑΠ		-19,62%	-37,75%

¹⁹ Στοιχεία από την Δ/νη Οικονομικών Δήμου Καισαριανής

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

1. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ - ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ – ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ- ΗΛΕΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΔΟΠΟΙΑΣ.

Η Καισαριανή διαθέτει περιφερειακά μεγάλα πάρκα τα οποία καταλήγουν στην δασική έκταση του Υμηττού. Ο Δήμος διαθέτει Δ/ση Περιβάλλοντος στην οποία υπάγονται οι εξής Υπηρεσίες: α. Καθαριότητας β. Τεχνικές Υπηρεσίες γ. Υπηρεσία Πρασίνου δ. Γραφείο κίνησης και φυλάκων.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι, συμμετέχει στα εξής προγράμματα και Περιβαλλοντικές δράσεις :

- Πρόγραμμα «Promotion of Cool Roofs in the EU».
- Πρόγραμμα SPHEEB (Δημόσιο Πρόγραμμα για ενεργειακά αποδοτικά κτήρια).
- Πειραματική και Θεωρητική αξιολόγηση θερμικού και βιοκλιματικού καθεστώτος της πλατείας Εθνικής Αντίστασης και της λεωφόρου.
- Πρόγραμμα ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ.

1.1. ΠΡΑΣΙΝΟ-ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Τα οικονομικά προβλήματα δεν επιτρέπουν την σωστή και τακτική συντήρηση του πρασίνου²⁰.

Πρωταρχικό πρόβλημα, είναι απαιτούμενη ποσότητα του νερού που χρειάζεται αυτή η έκταση πρασίνου. Ιδιαίτερα όταν πέραν αυτών των αναγκών, ο Δήμος καλείται να ικανοποιήσει και τις ανάγκες άλλων Φορέων περιμετρικά της Κατεχάκη (Υ.Π.Ε.Κ.Α).

Είναι λογικό, το πότισμα να αποτελεί ιδιαίτερα μεγάλη δαπάνη για τον Δήμο Καισαριανής και τους δημότες του. Μόνη λύση φαίνεται να είναι, η δημιουργία επιπλέον γεωτρήσεων (σήμερα υπάρχει μόνο μία) προκειμένου να μπορέσει να αυτονομηθεί ο Δήμος από την ΕΥΔΑΠ και να μειώσει το κόστος. Σήμερα ο Δήμος χρωστάει στην ΕΥΑΠ 1.500.000€.

Επιπλέον, χρειάζονται αντικατάσταση πολλά λουλούδια, φυτά και δέντρα, για την αγορά των οποίων δεν υπάρχουν οι απαιτούμενοι πόροι.

Ο Δήμος έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα «Πράσινο Ταμείο» αντλώντας πόρους για τους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου, συνεργάζεται με το ΣΠΑΥ όσον αφορά τον Υμηττό και με την σύμπραξη εθελοντών καθαρίζει το Άλσος του Σκοπευτηρίου, προχωρώντας στις απαραίτητες αποψιλώσεις προκειμένου να περιορίζεται ο μεγάλος κίνδυνος που υπάρχει κάθε καλοκαίρι για πυρκαγιές.

Η γειτνίαση με τον Υμηττό καθιστά ακόμα πιο σημαντική την παρουσία ενός ισχυρού δασοπυροσβεστικού σώματος, καθώς ειδικά το καλοκαίρι οι κίνδυνοι για πυρκαγιές είναι αυξημένοι. Κατά την διάρκεια του καλοκαιριού και μέχρι τις αρχές του φθινοπώρου, υπάρχουν εθελοντές δασοπυροσβέστες. Η ομάδα μάλιστα αυτή των δασοπυροσβεστών εθελοντών είναι η πρώτη ομάδα εθελοντών στην Ελλάδα.

---

²⁰ Στοιχεία από συνέντευξη του Αντιδημάρχου Αστικού Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής κ. Λαψάτη Στέλιου

Όσον αφορά στις παιδικές χαρές του Δήμου, οι οποίες ανέρχονται σε δεκατρείς (13), εκεί υπάρχει επίσης το πρόβλημα της απουσίας συχνής και επιμελούς συντήρησης λόγω της οικονομικής κατάστασης του Δήμου. Με την συνδρομή του «Πράσινου Ταμείου» ο δήμος φιλοδοξεί να κατασκευάσει τρεις (3) νέες παιδικές χαρές με σύγχρονο εξοπλισμό.

Πέρα από το οικονομικό πρόβλημα, ιδιαίτερα έντονο είναι το πρόβλημα της έλλειψης προσωπικού σε νευραλγικούς τομείς, όπως το κλάδεμα, την κοπή και γενικά τον καλό καθαρισμό των υψηλών δέντρων²¹.

1.2 ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΑ

Ίσως το πιο σημαντικό πρόβλημα στον Δήμο Καισαριανής είναι στον τομέα της καθαριότητας.

Αρχικά εντοπίζεται πρόβλημα με την επάρκεια των κάδων. Ο αριθμός (1.300) χίλιοι τριακόσιοι δεν καλύπτουν τις ανάγκες που προκύπτουν για το σύνολο των κατοίκων. Να σημειωθεί πως το ίδιο πρόβλημα εμφανίζεται και με την ανακύκλωση. Επιπρόσθετα, δεν υπάρχει ο απαιτούμενος εξοπλισμός (πλυντήρια κάδων) και το προσωπικό, ώστε οι κάδοι να απολυμαίνονται συχνά, με αποτέλεσμα να αποτελούν πλέον, εστίες μικροβίων και δυσοσμίας. Τέλος, τα καπάκια τους σπάνε είτε από την παλαιότητα είτε από την χρήση και δεν αντικαθίστανται λόγω οικονομικών δυσκολιών.

Επίσης η γραφειοκρατία εμποδίζει τον Δήμο να αγοράσει καπάκια από άλλους περισσότερο οικονομικούς προμηθευτές πέραν αυτών με τους οποίους έχει συνάψει σύμβαση. Έτσι αν ο Δήμος βρει φθηνότερα υλικά στην ελεύθερη αγορά δεν έχει την δυνατότητα να τα αντικαταστήσει.

Όπως στον τομέα του πρασίνου έτσι και στην καθαριότητα, ποσοστό 50% του προσωπικού έχει αποχωρήσει (κυρίως λόγω συνταξιοδότησης ή/και απομάκρυνσης

---

²¹ Στοιχεία από συνέντευξη του Αντιδημάρχου Αστικού Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Παιότητας Ζωής κ. Λαψάτη Στέλιου

συμβασιούχων) χωρίς να έχει αντικατασταθεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι, στον τομέα της καθαριότητας απασχολούνταν εξήντα (60) άτομα και τώρα απασχολούνται μόλις τριάντα (30), σε ένα δήμο που έχει πληθυσμό 50.000 κατοίκους.

1.3 ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Η ανακύκλωση αποτελεί ουσιαστική λύση για την μείωση των απορριμμάτων και ο Δήμος Καισαριανής, αποφάσισε την έναρξη υλοποίησης προγράμματος Ανακύκλωσης σύμφωνα με το επιχειρησιακό σχέδιο της Ε.Ε.Α.Α Α.Ε. (Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης), η οποία έχει αδειοδοτηθεί από το ΥΠΕΚΑ ως Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Απορριμμάτων Υλικών Συσκευασίας²². Στόχος του προγράμματος είναι η μείωση κατά 30% των απορριμμάτων που οδηγούνται στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής.

Το Πρόγραμμα αφορά μόνο στα υλικά συσκευασίας προϊόντων, δηλαδή γυαλί, χαρτί, μέταλλο και πλαστικό. Για την υλοποίησή του η ΕΕΑΑ προσφέρει:

- 120 Μπλε κάδους
- Ένα ειδικό απορριμματοφόρο όχημα ή οχήματα ανάλογα με τις ανάγκες
- Δωρεάν διαφημιστικό υλικό (σακούλες, καταχωρήσεις στον τοπικό τύπο).

Δυστυχώς, ενώ έχουν τοποθετηθεί οι μπλέ κάδοι και έχουν γίνει σημαντικά βήματα για να υλοποιηθεί σωστά το πρόγραμμα, οι κάδοι γεμίζουν με μη ανακυκλώσιμα απορρίμματα, καθώς αφενός δεν έχει αποδώσει η ενημέρωση στους δημότες για το πρόγραμμα της ανακύκλωσης, αφετέρου πραγματοποιούνται περιορισμένα δρομολόγια συλλογής, καθώς εκτός από την έλλειψη προσωπικού γίνεται προσπάθεια περιορισμού του εξόδου των καυσίμων.

1.4 ΟΔΟΠΟΙΑ

Ο Δήμος Καισαριανής είναι εύκολα προσβάσιμος. Υπάρχουν όμως δρόμοι με έντονα προβλήματα. Τόσο κατασκευαστικά όσο και κυκλοφοριακά. Σε αρκετά σημεία το οδόστρωμα είναι χαλασμένο με λακούβες, τόσο εξαιτίας των μεγάλων

---

²² Στοιχεία από συνέντευξη του Αντιδημάρχου Αστικού Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής κ. Λαψάτη Στέλιου

βροχοπτώσεων που έγιναν φέτος όσο και λόγω των διαφόρων εταιριών (δικτύων κοινής ωφέλειας, τηλεφωνίας, κ.α.) που σκάβουν συνέχεια το οδόστρωμα. Ο Δήμος είχε πάρει άσφαλτο και είχε καταφέρει να κλείσει το 90% του προβλήματος που δημιουργήθηκε από τις βροχοπτώσεις, αλλά το θέμα με το σκάψιμο από τις διάφορες εταιρείες είναι ιδιαίτερα δύσκολο, καθώς οι εταιρίες λειτουργούν ανεξέλεγκτα και δεν αποκαθιστούν το οδόστρωμα με τεχνικά άρτιο τρόπο.

Όσον αφορά το κυκλοφοριακό οι περισσότεροι κάτοικοι πιστεύουν ότι *«Το κυκλοφοριακό έχει καταστρέψει την Καισαριανή»*. Αυτό συμβαίνει γιατί δέχεται μεγάλο όγκο οχημάτων από την Αττική Οδό και την Πανεπιστημιούπολη που βρίσκεται στα σύνορα του Δήμου.

Έντονο επίσης είναι και ο πρόβλημα της στάθμευσης. Υπάρχουν περιοχές περιμετρικά της πόλης (πχ σύνορα με το Παγκράτι ή με τον Βύρωνα) που οι κάτοικοι αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα με τους χώρους στάθμευσης.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, σε ένα μικρό δήμο όπως είναι η Καισαριανή υπάρχουν μόνον τέσσερα (4) ιδιωτικά παρκινγκ για να δέχονται τα αυτοκίνητα των κατοίκων. Η έλλειψη πόρων από πλευράς Δήμου, δεν επιτρέπει την αξιοποίηση χώρων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν.

1.5 ΦΩΤΙΣΜΟΣ

Επίσης, ο Δήμος με καθαρά δικούς του πόρους έχει καταφέρει να έχει ένα καλό επίπεδο δημοτικού φωτισμού, ενώ γίνεται προσπάθεια να ενταχθεί και σε προγράμματα ΕΣΠΑ προκειμένου να σχεδιαστεί και να εφαρμοστεί σύγχρονη ενεργειακά λύση²³.

---

²³ Στοιχεία από συνέντευξη του Αντιδημάρχου Αστικού Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής κ. Λαψάτη Στέλιου

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η εκπαίδευση αποτελεί πρωταρχική ανάγκη με σκοπό την ενεργοποίηση των ατόμων για ατομική και κοινωνική ανάπτυξη και την δυνατότητα κοινωνικής ένταξης και απασχόλησης από την προσχολική κιόλας ηλικία. Ο Δήμος Καισαριανής έχει τρεις (3) παιδικούς σταθμούς, τρεις (3) βρεφονηπιακούς σταθμούς, έξι (6) νηπιαγωγεία, έξι (6) δημοτικά σχολεία, δύο (2) Γυμνάσια, δύο (2) Ενιαία Λύκεια και τέλος, δύο (2) Επαγγελματικά Λύκεια²⁴.

2.1 ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

Όπως είπαμε ο Δήμος λειτουργεί τρεις (3) παιδικούς σταθμούς και τρεις (3) βρεφονηπιακούς. Μόλις πέρυσι και εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και των αυξημένων αναγκών των δημοτών δημιουργήθηκε ο τρίτος παιδικός σταθμός της Καισαριανής.

Σαν αποτέλεσμα ο Δήμος κατάφερε να καλύψει τις ανάγκες των δημοτών και να φιλοξενεί πλέον στους παιδικούς και βρεφικούς σταθμούς του, τριακόσια εβδομήντα (370) παιδιά. Από αυτά, 280 με 290 βρίσκονται στους παιδικούς και τα υπόλοιπα στους βρεφικούς.

Αυτό είναι ένα πολύ μεγάλο βήμα του Δήμου καθώς εν μέσω οικονομικής κρίσης κατάφερε να μην αφήσει κανένα παιδί εκτός σταθμού και έτσι έχει καλύψει τις ανάγκες όλων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, ο **Δήμος Καισαριανής είναι ο μόνος Δήμος στην Ελλάδα που πήρε όλα τα παιδιά σε παιδικούς σταθμούς ανεξαρτήτως του εισοδήματος των γονέων.**

Επιπλέον λαμβάνοντας υπόψη τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες που δημιουργεί η κρίση, ο Δήμος έχει σκοπό να προχωρήσει στην δημιουργία ενός νέου παιδικού σταθμού και μάλιστα βιοκλιματικού. Ο σταθμός θα κατασκευαστεί στο παρκινγκ της

---

²⁴ Στοιχεία από συνέντευξη Προέδρου 1^{ης} βάθμιας Σχολικής Επιτροπής κα.Γραφίδου Μπετίνα

παλιάς «Αιολίας». Το έργο θα αρχίσει μέσα στο καλοκαίρι και θα είναι παραδοτέο στους δημότες σε ένα χρόνο περίπου.

Το κτηριακό ζήτημα των παιδικών σταθμών στην παρούσα φάση φαίνεται να είναι υπό έλεγχο στον Δήμο Καισαριανής και θα βελτιωθεί όταν πια θα παραδοθεί και ο βιοκλιματικός παιδικός σταθμός.

Παρά την αξιόλογη πραγματικά προσπάθεια που συντελείται στον Δήμο στον νευραλγικό τομέα των παιδικών σταθμών δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και προβλήματα. Αυτά εστιάζονται στο κομμάτι της στελέχωσης του προσωπικού των σταθμών, καθώς έχουν απαγορευτεί οι προσλήψεις νέων παιδαγωγών από το Υπουργείο για όλη την σχολική χρονιά εκτός αυτών που αφορούσαν σε τρίμηνη και τετράμηνη απασχόληση.

Αυτό ήταν ένα πρόβλημα το οποίο λύθηκε εν μέρει και μετά από μεγάλη προσπάθεια, καθώς ο Δήμος απευθύνθηκε σε εταιρίες οι οποίες έρχονται σε συνεργασία με τον Δήμο και τα Νομικά του Πρόσωπα και παρέχουν υπηρεσίες στους παιδικούς σταθμούς.

2.2 ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ- ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ-ΓΥΜΝΑΣΙΑ-ΛΥΚΕΙΑ

Τα δημοτικά σχολεία, νηπιαγωγεία, Γυμνάσια και Λύκεια δεν αντιμετωπίζουν κτηριακό πρόβλημα. Βέβαια όπως μας ειπώθηκε από τους αρμόδιους, είναι πολύ σημαντικό να χτιστούν και κάποια καινούργια σχολεία, εφόσον υπάρξουν οι απαιτούμενοι χώροι αλλά και να αναβαθμισθούν οι υπάρχοντες, καθώς για την παιδεία ποτέ δεν είναι αρκετό ότι και να γίνει και πάντα υπάρχουν πράγματα που μπορούν να καλυτερέψουν τις υποδομές²⁵.

---

²⁵ Στοιχεία από συνέντευξη Προέδρου 1^{ης} βάρδιας Σχολικής Επιτροπής κα. Γραφίδου Μπετίνα

3. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Αναφορικά με την μετανάστευση, το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο Δήμος Καισαριανής εστιάζεται στην αύξηση του αριθμού των κλοπών, το οποίο έχει ενταθεί λόγω του ότι δεν υπάρχουν ευκαιρίες εργασίας. Επίσης, το πρόβλημα εμφανίζεται και στους ελεύθερους χώρους που υπάρχουν στην πόλη, καθώς δεν υπάρχει αστυνόμευση και ο Δήμος δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να λειτουργήσει δημοτική αστυνομία.

Είναι πολύ σημαντικό εδώ να αναφέρουμε, πως δεν έχει υπάρξει πρόβλημα ένταξης των παιδιών των μεταναστών στα σχολεία και στους παιδικούς σταθμούς, παρ' όλο που υπάρχουν πολλοί μετανάστες στην Καισαριανή αρκετοί από τους οποίους μένουν χρόνια στον Δήμο. Τα παιδιά τους δεν αποκλείονται από τα σχολεία και τους παιδικούς σταθμούς, καθώς ο Δήμος Καισαριανής υποδέχεται τα παιδιά όλων των κατοίκων και των δημοτών της πόλης ανεξαιρέτως²⁶.

4. ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Φιλοσοφία του Δήμου είναι ότι, ο αθλητισμός από την φύση του είναι δεμένος με την ζωή του ανθρώπου. Σηματοδοτείται από το περιεχόμενο που θα του δώσεις και σε αυτό το μέτρο γίνεται και η όλη προσπάθεια χωρίς χρήση βίας, αναβολικών και άλλων μέσων αλλά πάντοτε με την χρήση αμοιβαίου σεβασμού. Επιδίωξη είναι να φέρει όσο το δυνατόν περισσότερο κόσμο στα αθλητικά κέντρα.

Πιο συγκεκριμένα στην περιοχή δραστηριοποιούνται η ΠΑΕ Εθνικός Αστέρας και ο Αθλητικός Όμιλος ΝΗΑΡΗΣΤ. Να σημειωθεί πως σήμερα στον Δήμο Καισαριανής υπάρχουν πέντε Νομικά Πρόσωπα όπου τέσσερα απ' αυτά είναι Δημοσίου Δικαίου και ένα Ιδιωτικού. Πιο συγκεκριμένα υπάρχουν:

- Ο Αθλητικός Δημοτικός Οργανισμός Καισαριανής (Α.Δ.Ο.Κ).
- Το Γυμναστήριο ΚΑΙΣΑΡΙΟΝ.
- Το Δημοτικό Στάδιο Καισαριανής.

---

²⁶ Στοιχεία από συνέντευξη Προέδρου 1^{ης} βάθμιας Σχολικής Επιτροπής κα.Γραφίδου Μπετίνα

- Το Δημόσιο Πρότυπο Παιδικό Γυμναστήριο Καισαριανής (γήπεδο ΝΗΑΡΗΣΤ).

Έντονο είναι το πρόβλημα χωρητικότητας, παλαιότητας, διατήρησης και συντήρησης των αθλητικών εγκαταστάσεων. Σταμάτησε η επιχορήγηση από το κράτος, με αποτέλεσμα η συντήρηση και η φύλαξη των χώρων αυτών και των εγκαταστάσεων να καθίσταται πολύ δύσκολη. Ο Δήμος προσπαθεί να παρέχει τις συνθήκες εκείνες ώστε οι πολίτες να γυμνάζονται δωρεάν, καθώς ο αθλητισμός είναι δικαίωμα του πολίτη και υποχρέωση της πολιτείας.

Αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε εξέλιξη ένα **πρότυπο πρόγραμμα άθλησης** για γυναίκες οι οποίες γυμνάζονται 3 φορές την εβδομάδα από τον χειμώνα και συνεχίζετε και το καλοκαίρι, στο Νηαρ Ιστ, το οποίο είναι **πρότυπο παιδικό γυμναστήριο και ανήκει στο Υπουργείο Παιδιάς**. Γυμνάζονται εκεί 100 γυναίκες 3 φορές την εβδομάδα με πτυχιούχους γυμναστές ΤΕΦΑΑ, ενώ παράλληλα τρέχει και το πρόγραμμα πεζοπορίας γυναικών. Με αυτό ανέβηκαν στον Υμηττό 200 γυναίκες.

Το ζητούμενο και επιδιωκόμενο για τον Δήμο θα ήταν - αν υπήρχαν οι πόροι και άρα οι γυμναστές- να μνηθούν τα παιδιά 6 έως 12 χρόνων στα διάφορα αθλήματα από το σχολειό τους. Επιπλέον στο δημοτικό στάδιο της Καισαριανής εξυπηρετούνται και παιδιά και ομάδες με την μορφή εργασιακού αθλητισμού.

Και στην περίπτωση αυτή τα προβλήματα δεν λείπουν καθώς η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού δυσκολεύει την διεξαγωγή του προγράμματος «Αθλητισμός για όλους - Sports for all» καθώς δεν είναι ξεκάθαρος ο ρόλος που αυτός ο φορέας διαδραματίζει με την τοπική αυτοδιοίκηση²⁷.

5. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ο Δήμος επενδύει αρκετά πάνω στην πολιτιστική παιδεία των νέων δημοτών, καθώς θεωρεί πως από τα παιδιά ξεκινάει ο πολιτισμός.

---

²⁷ Στοιχεία από συνέντευξη Αντιδημάρχου Παιδείας και Αθλητισμού κ. Κωνσταντινίδη Κωνσταντίνο

Το **Πολιτιστικό κέντρο** που υπάρχει στον Δήμο Καισαριανής, χρησιμοποιείται όχι μόνο για πολιτιστικά προγράμματα όπου εκπαιδεύονται περίπου 700 παιδιά με δραστηριότητες ανάμεσα στα άλλα την εκμάθηση σχεδόν όλων των μουσικών οργάνων αλλά και χορού, τμήματα ζωγραφικής, αγιογραφίας και κατασκευής κούκλας, αλλά χρησιμοποιείται και για διάφορες εκδηλώσεις, εκθέσεις, συνεδριάσεις.

Επίσης στον Δήμο λειτουργεί και **Δανειστική Βιβλιοθήκη** με πάνω από 13.000 βιβλία και πολλούς φανατικούς αναγνώστες.

Προβλήματα βέβαια αντιμετωπίζει ο Δήμος Καισαριανής και στο κομμάτι του πολιτισμού παρά την αξιόλογη προσπάθεια που κάνει με την διοργάνωση ετησίων φεστιβάλ αλλά και την διεξαγωγή επιμορφωτικών τμημάτων του Πνευματικού της Κέντρου.

Επίσης ο Δήμος διεξάγει ένα ετήσιο διαδημοτικό φεστιβάλ θεάτρου στο μοναδικό **θέατρο Αντώνης Καλογιάννης** το οποίο συγκεντρώνει αρκετό κόσμο δυστυχώς όμως, τελευταία λόγω των γνωστών οικονομικών δυσκολιών δεν δραστηριοποιείται όπως θα έπρεπε.

Και στο κομμάτι του Πολιτισμού το πρόβλημα εντοπίζεται στην έλλειψη χρημάτων. Αν υπήρχαν περισσότερα χρήματα θα μπορούσε ο Δήμος να προσφέρει πολύ περισσότερα²⁸.

6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ-ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΕ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ

6.1. ΑΣΤΕΓΟΙ-ΣΥΣΤΙΑ

Κοινωνικές δυσκολίες στον Δήμο Καισαριανής υπάρχουν και γίνονται ότι είναι δυνατόν για να βοηθηθούν οι δημότες. Ο Δήμος Καισαριανής έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα «Φτώχεια» το οποίο γίνεται σε συνεργασία με το ΕΠΕΚΑ και διατηρεί: α. κοινωνικό παντοπωλείο, β. κοινωνικό φαρμακείο, γ. ιματιοθήκη.

---

²⁸ Στοιχεία από συνέντευξη Αντιδημάρχου Ανάπλασης Πόλης και Πολιτισμού κ. Βερλέκης Νίκος

Στο κομμάτι των παρεχόμενων υπηρεσιών, ο Δήμος έχει καταφέρει και έχει ανεβάσει την ποιότητα αυτών προς τους δημότες και προς τα παιδιά, καθώς έχει δημιουργήσει μια κεντρική κουζίνα σίτισης και κοινωνικό μαγειρείο το οποίο εδρεύει στην περιοχή «Ξύλινα» και σιτίζει καθημερινά 110 άτομα αλλά και όλα τα παιδιά των παιδικών σταθμών.

Εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, πολλοί άνθρωποι κατέληξαν να ζουν σε συνθήκες κάτω από το όριο της φτώχειας και δυστυχώς οι άστεγοι έχουν αυξηθεί σε αριθμό σε όλους τους Δήμους της χώρας.

Στον Δήμο Καισαριανής, δεν υπάρχουν δηλωμένοι άστεγοι στην κοινωνική υπηρεσία και συνεπώς ο δήμος δεν γνωρίζει ποιοι και πόσοι είναι οι άστεγοι, προκειμένου να μπορέσει να κάνει πιο στοχευμένη κοινωνική πολιτική. Παρόλα αυτά έχει συμβληθεί με τον Δήμο Ζωγράφου σε μια κοινή διαδημοτική δράση και δημιουργήθηκε το «Υπνωτήριο», το οποίο εδρεύει στου Ζωγράφου, παρέχοντας στέγη σε ανθρώπους που την χρειάζονται.

6.2. ΑΝΕΡΓΟΙ

Όσον αφορά στους ανέργους, η Κοινωνική Υπηρεσία και το Γραφείο του Δημάρχου, καταγράφει τα ονόματα και την ειδικευση τους (σε περίπτωση που θέλει να έχει ο εργαζόμενος μια επιλογή). Ο Δήμος παρακολουθεί την Αγορά Εργασίας (προκηρύξεις, αιτήματα, κα) και ειδοποιεί τον ενδιαφερόμενο. Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κύριος Πλάνας εκτιμά ότι, το ποσοστό των ανέργων στην πόλη, με βάση τις προσελεύσεις ξεπερνά το 50% του ενεργού δυναμικού.

Επιπλέον, τώρα φτιάχνεται ένας λαχανόκηπος τον οποίο θα καλλιεργούν άτομα που δεν έχουν δουλειά. Κάθε ένας από τους δικαιούχους, θα καλλιεργεί 50 τετραγωνικά μέτρα. Προβλέπεται ότι, θα υπάρχει γεωπόνος που με την βοήθεια του θα καλλιεργούν τα λαχανικά, ένα μέρος των οποίων θα κρατούν αυτοί και το υπόλοιπο θα δίνεται στο κοινωνικό παντοπωλείο²⁹.

---

²⁹ Στοιχεία από συνέντευξη Αντιπροέδρου Νομικού Προσώπου και Κοινωνικής Πολιτικής κα. Παρασκευά Δέσποινα

6.3. ΚΑΠΗ

Τα ΚΑΠΗ του Δήμου Καισαριανής είναι δύο και κάθε ένα αριθμεί 1.500 μέλη. Ενεργά όμως, είναι γύρω στα 800 μέλη στο κάθε ένα. Με τον όρο μέλη δεν εννοούμε μόνο όσους είναι φυσικά παρόντες είτε στους χώρους των ΚΑΠΗ είτε στο πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι», αλλά όλα τα εγγεγραμμένα στις υπηρεσίες μέλη.

Στα ΚΑΠΗ του δήμου ισχύει ότι, αν ένα μέλος αν δεν διεγράφη από μόνο του η υπηρεσία δεν μπορεί να το διαγράψει από μόνη της μόνο μετά θάνατον. Πέρα από το ότι είναι ένας χώρος όπου οι ηλικιωμένοι συναντώνται, μπορούν να θέσουν τα προβλήματα τους, ή/και να βρουν παρέα ή συντροφικότητα, το ΚΑΠΗ προσφέρει υπηρεσίες και σε άτομα που δεν έχουν δυνατότητα να μετακινηθούν.

Αυτό επιτυγχάνεται με το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι». Με βάση αυτό, κοινωνική λειτουργός και οικιακή βοηθός επισκέπτεται τα μέλη που έχουν ενταχθεί σε αυτό το κομμάτι παροχής υπηρεσιών και τους παρέχει την καθαριότητα του χώρου τους, καθημερινή φροντίδα και ότι άλλο εκείνοι χρειάζονται.

Είναι σαφές πως, το Πρόγραμμα είναι ένας τομέας παροχής υπηρεσιών του Δήμου που εμφανίζει συνεχώς ανάγκες και πρέπει να υποστηρίζεται από ειδικευμένο προσωπικό, το οποίο όμως δεν επαρκεί.

Πέρα από το προσωπικό, κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος Καισαριανής στο κομμάτι των ΚΑΠΗ είναι ο χώρος που πρέπει να είναι ισόγειος και προσβάσιμος από όλα τα μέλη, καθώς και το ότι δεν υπάρχει γιατρός που να συνταγογραφεί τα φάρμακα των μελών ασθενών.

6.4. ΑΜΕΑ

Ο Δήμος Καισαριανής έχει υπηρεσίες μέριμνας και για ΑΜΕΑ. Υπάρχει ένα κέντρο συμβουλευτικής για ΑΜΕΑ του Δήμου από το 1991 και καλύπτει τις ανάγκες τους μετά την σχολική ηλικία, καθώς τότε εντοπίζονται τα κενά στην παροχή υπηρεσιών.

Στο κέντρο συμβουλευτικής και απασχόλησης, κάνουν θεατρικό παιχνίδι, χορό, γυμναστική και μαγειρική, προκειμένου να μπορέσουν να αυτονομηθούν. Γίνονται δεκτά και άτομα με σύνδρομο down και ψυχικές αναπηρίες.

Ιδιαίτερο πρόβλημα του δήμου αποτελούν οι ράμπες που έχουν τοποθετηθεί σε κεντρικά σημεία πρόσβασης για ΑΜΕΑ, οι οποίες βρίσκονται μονίμως κατελημμένες με αυτοκίνητα με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετούν τον σκοπό για τον οποίο τοποθετήθηκαν. Το πρόβλημα δεν μπορεί να ελεγχθεί καθώς όπως είπαμε και πιο πάνω, ο Δήμος λόγω οικονομικής αδυναμίας δεν μπορεί να δημιουργήσει Δημοτική Αστυνομία.

Τέλος, υπάρχει το Κέντρο υγείας Παιδιού του Δήμου, το οποίο έχει στενή συνεργασία με το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού που έχει έδρα το νοσοκομείο «Άγια Σοφία». Στο Κέντρο, εξετάζονται παιδιά ασφαλισμένα ή και ανασφάλιστα και αξιολογείται κάθε πρόβλημα ανάπτυξης παιδιατρικό ή ιατρικό που μπορεί να προκύψει.

Είναι ένα κέντρο που εξυπηρετεί ένα πολύ μεγάλο αριθμό όχι μόνο δημοτών καθημερινά και έλκει και άλλους δημότες όμορων δήμων. Έντονο και εδώ είναι το πρόβλημα της ελλιπούς στελέχωσης³⁰.

7. ΧΩΡΟΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ-ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

7.1. ΧΩΡΟΙ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ

Ο Δήμος έχει μια (1) κοινωφελή δημοτική επιχείρηση στην ευθύνη της οποίας είναι η λειτουργία τόσο του πάρκου στην περιοχή "Ξύλινα", όσο και της «Καλοπούλας» στον Υμηττό, όπου υπάρχει ένα τουριστικό περίπτερο που συγκεντρώνει τουριστικό και δημοτικό ενδιαφέρον. Επίσης, λειτουργεί το κυλικείο του νεκροταφείου Καισαριανής και τον δημοτικό κινηματογράφο «Αιολία».

---

³⁰ Στοιχεία από συνέντευξη Αντιπροέδρου Νομικού Προσώπου και Κοινωνικής Πολιτικής κα. Παρασκευά Δέσποινα

Στο σημείο αυτό ανακύπτει και το πρόβλημα που υπάρχει με την έκταση του Σκοπευτηρίου το οποίο είναι πάρκο αναψυχής και περιπάτων και στο οποίο υπάρχει πολύ μεγάλο πρόβλημα ασφάλειας, ειδικά τα βράδια. Επίσης, δύο Γυμνάσια, δυο λύκεια, δυο δημοτικά και νηπιαγωγεία, το Κέντρο Υγείας Παιδιού, ο κινηματογράφος «Αιολία» και ένα Κέντρο Συμβουλευτικής, βρίσκονται μέσα στο χώρο του Σκοπευτηρίου.

Ο χώρος του Σκοπευτηρίου ενδέχεται να ιδιωτικοποιηθεί καθώς, έχει αποδοθεί – λανθασμένα όπως υποστηρίζουν οι Δ.Σ. - στην Κτηματική Εταιρία σαν δημόσιο κτήμα.

7.2. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο τουρισμός για μια περιοχή είναι πολύ σημαντικός, καθώς επιφέρει έσοδα που βοηθούν τις τοπικές επιχειρήσεις. Ο Δήμος Καισαριανής έχει αρκετούς χώρους, κυρίως φυσικού κάλλους, που μπορεί να αξιοποιηθούν στην κατεύθυνση αυτή:

- Ο Υμηττός.
- Η μόνιμη έκθεση ντοκουμέντων από την Εθνική Αντίσταση.
- Τα Βυζαντινά Μνημεία της Καισαριανής.
- Τα σημεία Ιστορικού και Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος.
- Τα Σκοπευτήρια της Καισαριανής.

Όμως και σ' αυτό το κομμάτι, ο Δήμος αντιμετωπίζει αρκετά προβλήματα καθώς δεν έχει εξειδικευμένους υπαλλήλους αλλά και οικονομικούς πόρους, προκειμένου να αναδείξει αυτά τα μέρη.

8. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ

8.1. ΚΕΠ-ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ

Στον τομέα της εξυπηρέτησης των πολιτών ο δήμος Καισαριανής μπορεί να έχει μόνο ένα ΚΕΠ, είναι όμως μέσα στα πρώτα στην Ελλάδα σε προσέλευση κατοίκων και εξυπηρέτηση. Οι υπηρεσίες που έχουν να κάνουν με εξυπηρέτηση πολιτών

(δημοτολόγιο και τα ταμεία) εξυπηρετούν άμεσα, είτε μέσα σε λίγες ώρες είτε αυθημερόν. Δεν έχει γίνει εφαρμογή ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, καθώς δεν υπάρχουν πόροι.

8.2. ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η δημοτική συγκοινωνία λειτουργεί με επάρκεια όλες τις ώρες της ημέρας μέχρι το βράδυ.

8.3. ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Το νεκροταφείο είναι από τα μεγαλύτερα της Αθήνας λειτουργεί ομαλά και θετικά. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, δεν υπάρχουν παράπονα ή/και καταγγελίες για την λειτουργία του ούτε στον Συνήγορο του Πολίτη ή στον Τμήμα Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης^{31/32}.

9. Συμπεράσματα

Τα μεγαλύτερα προβλήματα του Δήμου που εντοπίζονται σύμφωνα με την έρευνα που κάναμε είναι:

- Η έλλειψη οικονομικών πόρων
- Η έλλειψη προσωπικού, καθώς επίσης και η μη εξειδίκευση του στα καινούργια δεδομένα του Καλλικράτη.
- Το κυκλοφοριακό, το παρκάρισμα και η μετακίνηση των ανθρώπων με κινητικά προβλήματα
- Η έλλειψη Δημοτικής Αστυνομίας.
- Η υπερχρέωση του Δήμου

---

³¹<http://portal.kessariani.gr/portal/page/portal/Index/H%20%CE%A0%CF%8C%CE%BB%CE%B7%20%CE%BC%CE%B1%CF%82>

³² Στοιχεία από συνέντευξη Προέδρου Δημοτικού Συμβουλίου κ. Μπλάνα Κω/νος.

Από τα παραπάνω συμπεραίνει κάποιος ότι, ο Δήμος Καισαριανής φυσικά και δεν έχει οικονομική αυτοτέλεια.

Είναι χαρακτηριστικό όπως αναφέρουν οι περισσότεροι Δημοτικοί Σύμβουλοι ότι: *«κάθε μήνα ο Δήμος περιμένει πότε θα πάρει τα ανταποδοτικά από την ΔΕΗ, πότε θα στείλει χρήματα το κράτος γιατί αν δεν συμβεί αυτό οι υπάρχοντες πόροι δεν θα επαρκούν ούτε για την μισθοδοσία των δημοτικών υπάλληλων».*

Έχει όμως καταφέρει τα τελευταία δυο χρόνια παρά την μείωση των εσόδων και του προσωπικού να διατηρεί τις παροχές προς τους πολίτες και τους δημότες σε προ κρίσης επίπεδα, γεγονός που οφείλεται στις περικοπές σε διάφορες ανορθολογικές δαπάνες που υπήρχαν στο δήμο, στον περιορισμό της εκτέλεσης έργων και επενδύσεων και στη μείωση των προμηθειών για υλικά συντήρησης.

Φαίνεται επίσης να έχει καταφέρει να προσαρμοστεί εν μέρει στις μεταρρυθμίσεις και τα δεδομένα του Καλλικράτη. Ανταποκρίθηκε στις οργανωτικές μεταρρυθμίσεις και πέτυχε να λειτουργήσουν σωστά οι προβλεπόμενες επιτροπές. Παράλληλα, ανταπεξήλθε στις νέες αρμοδιότητες χωρίς να υπάρξουν προβλήματα εξυπηρέτησης του κόσμου, παρά το γεγονός της μείωσης του προσωπικού του περισσότερο από 20%. Τέλος, οι αρμοδιότητες της πολεοδομίας δεν έχουν ακόμα ενταχθεί στον δήμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ - ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα ευρήματα που προέκυψαν από τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων της πρωτογενούς έρευνας στους είκοσι εννιά (29) αιρετούς του δήμου Καισαριανής.

Όπως είπαμε και σε άλλο σημείο της εργασίας μας, για την έρευνα επιλέχθηκε το δομημένο ερωτηματολόγιο, το οποίο σύνταξε το Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και το οποίο παρατίθεται στο Παράρτημα Α'.

Η ανάλυση έγινε με βάση την προτεραιότητα και τις απαντήσεις που έδωσε ο κάθε αιρετός. Στο ερωτηματολόγιο υπάρχουν πενήντα (50) ερωτήσεις εκ των οποίων οι πέντε (5) απαντώνται με ιεράρχηση, οι δέκα (10) με δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων τέλος οι τριάντα πέντε (35) μοναδικής απάντησης . Βγαίνουν τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα και δίνονται συγκεντρωτικά οι τέσσερις πρώτες προτεραιότητες που έθεσαν και αιρετοί. Επίσης δίνεται στο τέλος πίνακας και διάγραμμα με το μέγιστο αριθμό των απαντήσεων των αιρετών.

Κατά την επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιούνται οι πίνακες συχνοτήτων, οι πίτες και τα διαγράμματα.

Ταυτότητα Ερωτώμενου

Στην έρευνα συμμετείχαν είκοσι εννιά (29) αιρετοί εκ των οποίων είκοσι τρεις (23) άνδρες και έξι (6) γυναίκες. Στην ενότητα αυτή δομείται η ταυτότητα των ερωτούμενων με βάση το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο εκπαίδευσης, την απασχόλησή τους πριν την πρόσφατη εκλογή τους σε θέση αιρετού, την προηγούμενη συμμετοχή τους σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης ή/και στο Κοινοβούλιο ή/και σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα ή/και σε τοπικά συλλογικά σχήματα, ποια θέση είχαν, με ποια ιδιότητα συμμετείχαν, και τέλος ποια ήταν τα κίνητρό τους για να συμμετάσχουν στις δημοτικές εκλογές.

Στοιχεία εκλογής

Στο ερώτημα αυτό ο κάθε αιρετός μας παραθέτει τις παρακάτω πληροφορίες :

- Το Δήμο και την Δημοτική ενότητα
- Το ονοματεπώνυμο, το τηλέφωνο και τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- Το όνομα του συνδυασμού που συμμετείχε και τον επικεφαλής του συνδυασμού
- Την εκλογική του ταυτότητα
- Την θέση που έχει αναλάβει από την εκλογή του.

Φύλο

Το δείγμα αποτελείται στην πλειοψηφία του από άντρες σε ποσοστό 79% (23 άτομα), ενώ οι γυναίκες αποτελούν μόλις το 21% (6 άτομα).

Πίνακας 1: Φύλο Αιρετών (Ερώτηση 2)

ΦΥΛΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΔΡΕΣ	23	79%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	6	21%

Γράφημα 1 : Φύλο Αιρετών (Ερώτηση 2)

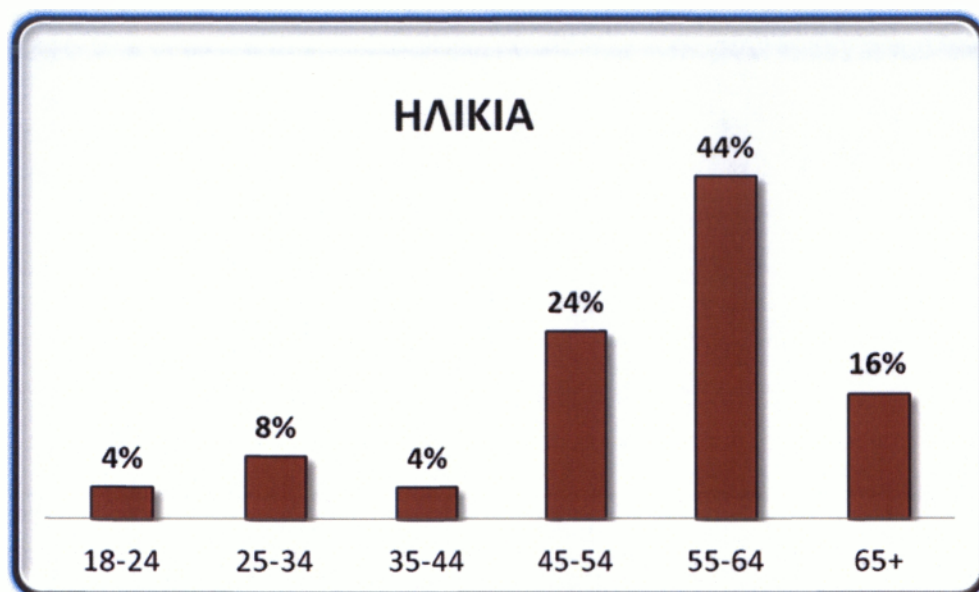
Ηλικιακή Ομάδα

Η πλειονότητα των αιρετών ανήκει στην ηλικιακή ομάδα των 55-64 ετών (11 αιρετοί) και 45-54 ετών (6 αιρετοί). Ακολουθούν με 16% οι αιρετοί που οι ηλικίες τους είναι από 65 και μεγαλύτεροι (4 άτομα). Μόλις το 8% είναι από 25-34 ετών και το 4% είναι από 18-24 ετών και 35-44 ετών (από 1 άτομο αντίστοιχα).

Πίνακας 2: Ηλικιακή Κατανομή (Ερώτηση 3)

ΗΛΙΚΙΕΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
18-24	1	4%
25-34	2	8%
35-44	1	4%
45-54	6	24%
55-64	11	44%
65+	4	16%

Γράφημα 2: Ηλικιακή Κατανομή (Ερώτηση 3)

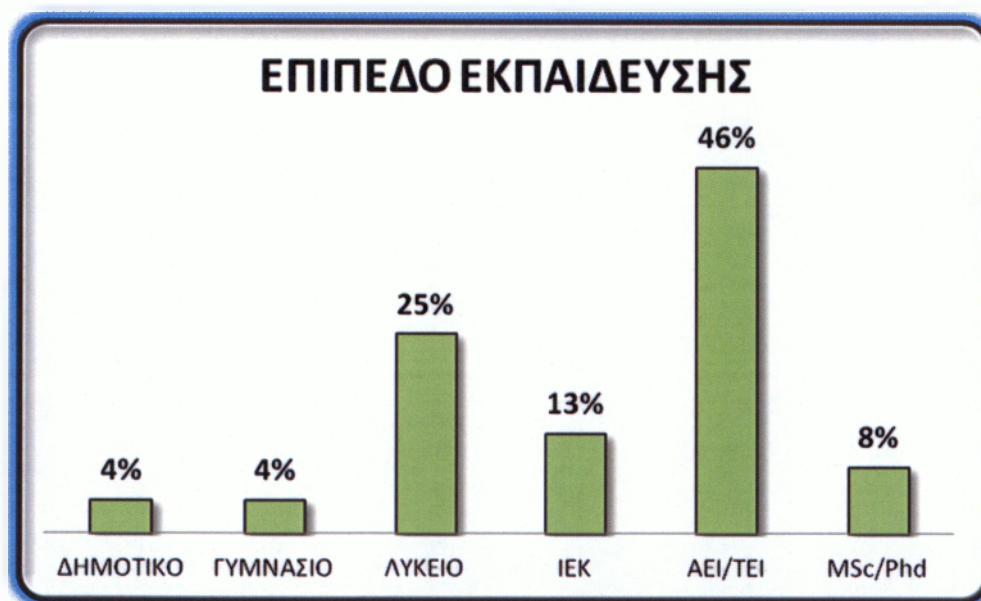
Επίπεδο Εκπαίδευσης

Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης των αιρετών που συμμετείχαν στην έρευνα, παρατηρείται ότι η πλειοψηφία τους διαθέτει Ανώτερη ή Ανώτατη Εκπαίδευση, με το 46% (11 άτομα) να είναι κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ ή ΤΕΙ και το 25% είναι απόφοιτοι Λυκείου (6 άτομα). Ακολουθούν τα αιρετά όργανα που είναι έχουν αποφοιτήσει από κάποιο ΙΕΚ (3 άτομα). Μόλις το 8% των αιρετών συμμετεχόντων διαθέτουν κάποιο Μεταπτυχιακό ή Διδακτορικό τίτλο (2 άτομα). Σε ακόμη χαμηλότερο ποσοστό (4%) εμφανίζονται οι απόφοιτοι Δημοτικού και Γυμνασίου.

Πίνακας 3: Εκπαίδευση (Ερώτηση 4)

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	1	4%
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	1	4%
ΛΥΚΕΙΟ	6	25%
ΙΕΚ	3	13%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	11	46%
MSc/Phd	2	8%

Γράφημα 3 : Εκπαίδευση (Ερώτηση 4)

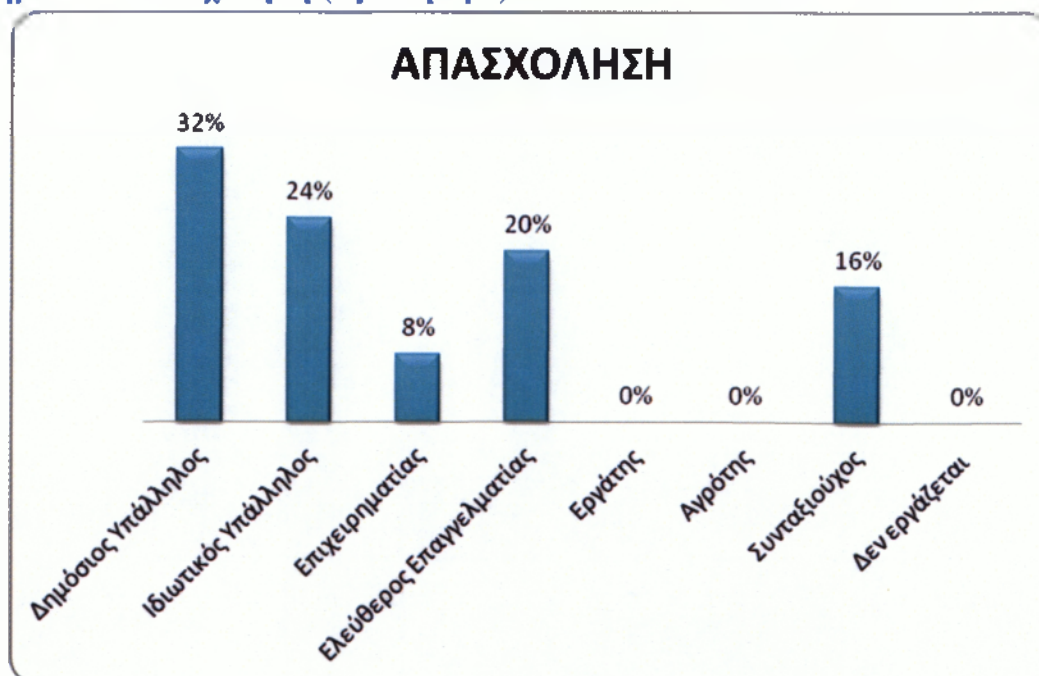
Απασχόληση

Η πλειονότητα των αιρετών συμμετεχόντων εργάζονταν ως δημόσιοι υπάλληλοι σε ποσοστό 32% (8 άτομα). Το 24% δήλωσαν ότι εργάζονταν ως ιδιωτικοί υπάλληλοι. Κανένα όμως από τα αιρετά όργανα δεν ήταν αγρότης, εργάτης ή άνεργος.

Πίνακας 4 : Απασχόληση (Ερώτηση 5)

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Δημόσιος Υπάλληλος	8	32%
Ιδιωτικός Υπάλληλος	6	24%
Επιχειρηματίας	2	8%
Ελεύθερος Επαγγελματίας	5	20%
Εργάτης	0	0%
Αγρότης	0	0%
Συνταξιούχος	4	16%
Δεν εργάζεται	0	0%
Σύνολο	25	100%

Γράφημα 4 : Απασχόληση (Ερώτηση 5)

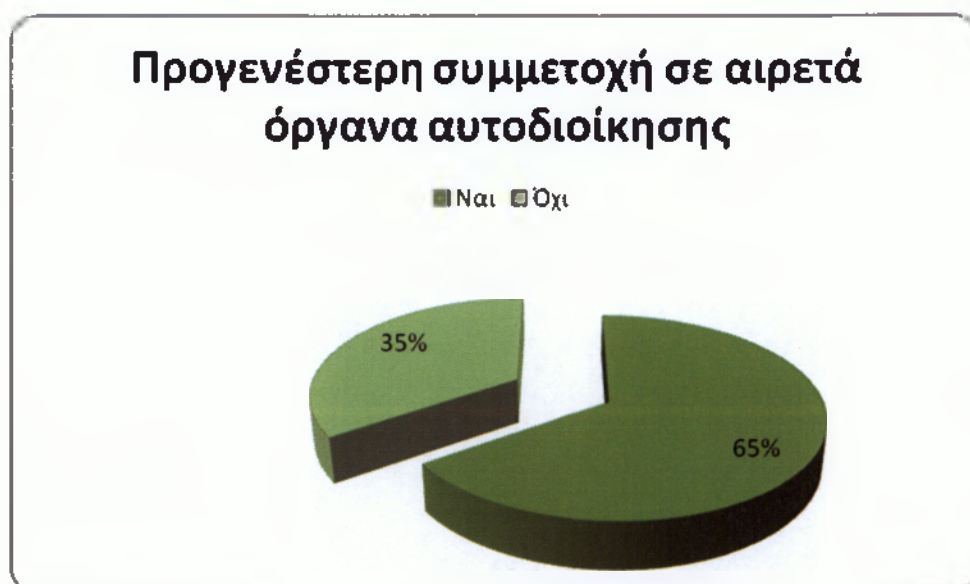
Προγενέστερη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης

Τα αιρετά όργανα απάντησαν σε ποσοστό 60% ότι έχουν συμμετάσχει και στο παρελθόν ως αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης, ενώ το 40% δεν διέθετε καμία τέτοια εμπειρία.

Πίνακας 5 : Προγενέστερη συμμετοχή σε Αιρετά Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 6)

Προγενέστερη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ναι	1	17	65%
Όχι	2	9	35%
Σύνολο		26	100%

Γράφημα 5 : Προγενέστερη συμμετοχή σε Αιρετά Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 6)

Προγενέστερη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης ως :

Το 65% των αιρετών οργάνων που συμμετείχαν στην έρευνα διαθέτουν προηγούμενη εμπειρία. Οι περισσότεροι από αυτούς που διαθέτουν εμπειρία ως όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης οι περισσότεροι ήταν Δημοτικοί Σύμβουλοι (13 άτομα), ενώ κανείς από αυτούς δεν διαθέτει εμπειρία σε θέσεις Νομάρχη, Νομαρχιακού συμβούλου και Παρέδρου, Τοπικού Συμβούλου και Προέδρου σε Νομικό Πρόσωπο.

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΑΙΡΕΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΑΥΤ/ΣΗΣ, ΩΣ:	Συχνότητα	Ποσοστό
Νομάρχης	0	0%
Δήμαρχος	2	11%
Πρόεδρος Κοινότητας	1	5%
Νομαρχιακός Σύμβουλος	0	0%
Δημοτικός Σύμβουλος	13	68%
Κοινοτικός Σύμβουλος	0	0%
Τοπικός Σύμβουλος	0	0%
Πρόεδρος	0	0%
Πρόεδρος Νομικού Προσώπου	0	0%
Αντιδήμαρχος Πρόεδρος Δημ. Συμβουλίου	3	16%
Σύνολο	19	100%

Πίνακας 8 : Είδος προγενέστερης εμπειρίας (Ερώτηση 7)

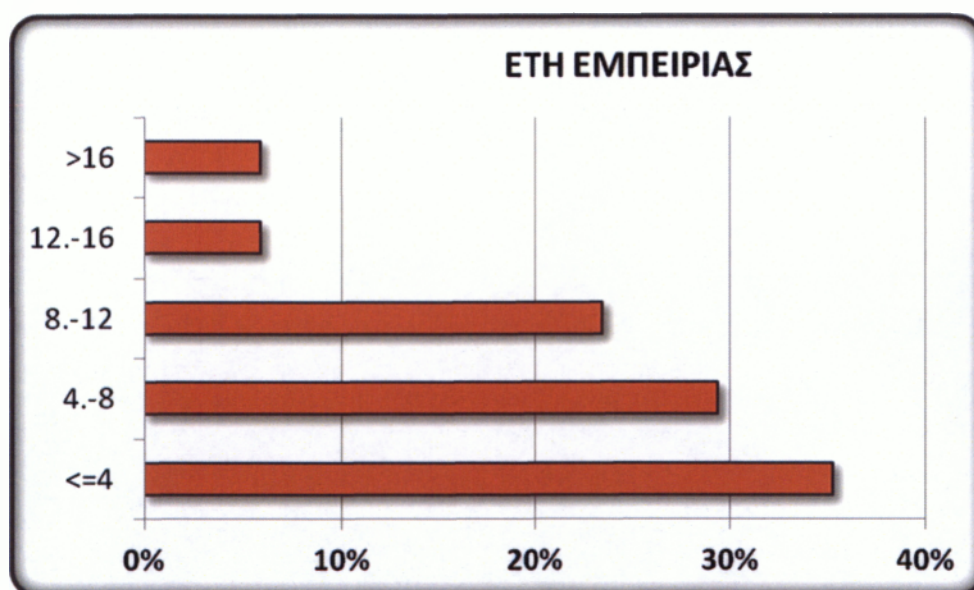

Γράφημα 8 : Είδος προγενέστερης εμπειρίας (Ερώτηση 7)

ΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ	Συχνότητα	Ποσοστό
<=4	6	35%
4.-8	5	29%
8.-12	4	24%
12.-16	1	6%
>16	1	6%
ΣΥΝΟΛΟ	17	100%

Πίνακας 9 : Έτη προγενέστερης εμπειρίας (Ερώτηση 7)

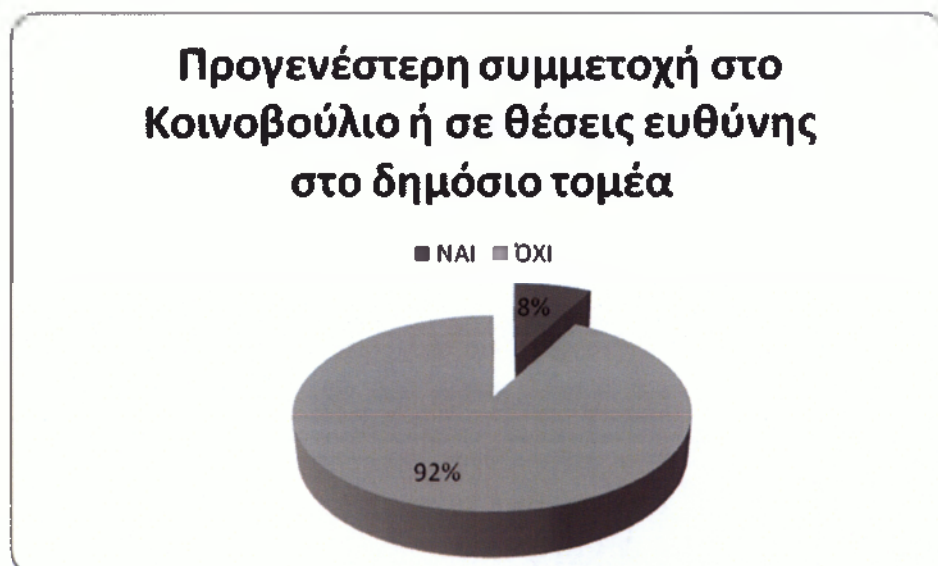
Γράφημα 9 : Έτη προγενέστερης εμπειρίας (Ερώτηση 7)

Προγενέστερη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Στο ερώτημα αν διαθέτουν προγενέστερη εμπειρία σε θέση στο Κοινοβούλιο ή θέση ευθύνης στο δημόσιο τομέα μόνο το 8% απάντησε θετικά.

Πίνακας 6 : Προγενέστερη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (Ερώτηση 8)

Προγενέστερη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	ΚΩΔ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	2	8%
ΌΧΙ	2	23	88%
ΣΥΝΟΛΟ		25	96%

Γράφημα 10 : Προγενέστερης συμμετοχής στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (Ερώτηση 8)

Προγενέστερη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα ως :

Από τα αιρετά όργανα της Καισαριανής που διαθέτουν προγενέστερη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα η πλειοψηφία (50% - 1 άτομα) ήταν επικεφαλείς σε κάποια δημόσιο οργανισμό ή σε Γραφείο Υπουργού.

Πίνακας 11 : Είδος προγενέστερης εμπειρίας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (Ερώτηση 9)

Προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, ως:	Συχνότητα	Ποσοστό
Βουλευτής	0	0%
Στο ΔΣ οργανισμού	1	50%
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας		0%
Γραφείο Υπουργού	1	50%
Διευθυντής	0	0%
Σύνολο	2	100%

Γράφημα 6 : Είδος προγενέστερης εμπειρίας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (Ερώτηση 9)

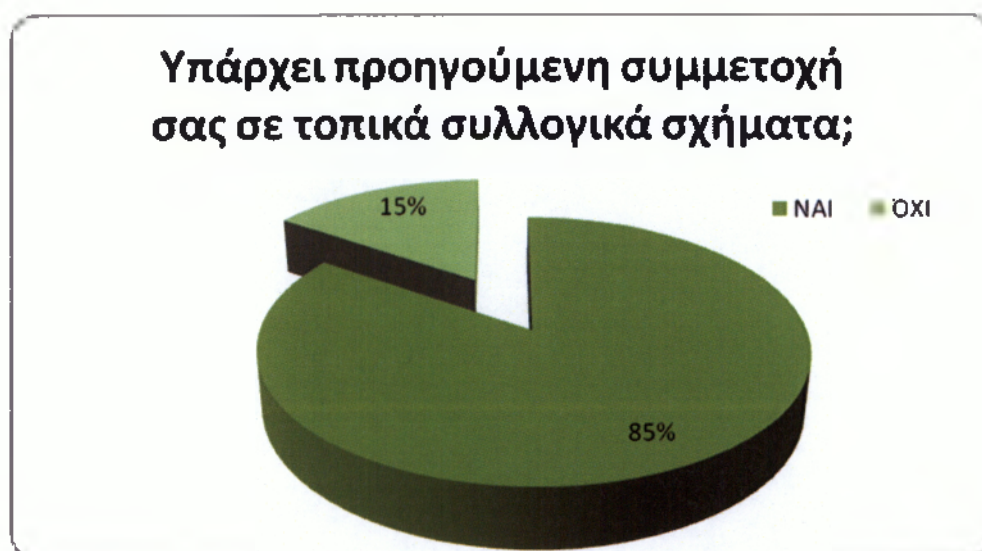
Προγενέστερη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα

Η πλειοψηφία των αιρετών οργάνων σε ποσοστό 85% (22 αιρετοί) έχει συμμετάσχει σε τοπικά συλλογικά σχήματα, σε αντίθεση με το ποσοστό του 15% των αιρετών που δήλωσαν ότι δεν έχουν αποτελέσει μέλη τοπικών συλλογικών σχημάτων.

Πίνακας 7 : Προγενέστερη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (Ερώτηση 10)

Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα:	ΚΩΔ.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	22	85%
ΌΧΙ	2	4	15%
ΣΥΝΟΛΟ		26	100%

Γράφημα 7 : Έτη προγενέστερης συμμετοχής σε τοπικά συλλογικά σχήματα (Ερώτηση 10)

Προγενέστερη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα ως:

Από το σύνολο των αιρετών που συμμετείχαν σε τοπικά συλλογικά σχήματα, η πλειοψηφία σε ποσοστό 35% (9 άτομα) ήταν μέλη κάποιου πολιτιστικού ή περιβαλλοντικού συλλόγου. Σε ποσοστό 19% συμμετείχαν σε κάποιο συνεταιρισμό ή επαγγελματικό σύλλογο, ενώ το 15% ήταν μέλη κάποιου αθλητικού συλλόγου.

Πίνακας 8 : Προγενέστερη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (Ερώτηση 11)

	Συχνότητα	Ποσοστό
Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος	9	35%
Συνεταιρισμός	5	19%
Επιμελητήριο	2	8%
Επαγγελματικός σύλλογος	5	19%
Αθλητικός σύλλογος	4	15%
Σύλλογος Γυναικών	1	4%
Σύνολο	26	100%

Γράφημα 8 : Προγενέστερη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (Ερώτηση 11)

12. Τα κίνητρα συμμετοχής σας στις δημοτικές εκλογές

Από τα αιρετά όργανα ζητήθηκε να ιεραρχήσουν τους λόγους για τους οποίους συμμετείχαν στις δημοτικές εκλογές, οι λόγοι αυτοί αναφέρονται παρακάτω:

- Εκπροσώπηση συμπολιτών και επίλυση των προβλημάτων τους
- Επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων
- Για προσωπική ανέλιξη
- Άλλος λόγος

Πίνακας 9 : Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (Ερώτηση 12)

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	1η Προτεραιότητα	2η Προτεραιότητα	3η Προτεραιότητα
	1	2	3
Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	7	16	0
Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	18	4	0
Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	0	0	2
Αποκάλυψη αντιλαϊκότητας του Καλλικράτη	1	0	0
max # απαντήσεων	18	16	2

Παρατηρούμε ότι σαν πρώτη προτεραιότητα (18 αιρετοί) απάντησαν ότι το κίνητρο ήταν η επίλυση τοπικών προβλημάτων και η αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων. Σαν δεύτερη προτεραιότητα (16 αιρετοί) απάντησαν ότι συμμετείχαν στις εκλογές για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες μου και να λύσουν τα προβλήματά τους. Σαν τρίτη προτεραιότητα η πλειοψηφία απάντησε (2 αιρετοί) ότι συμμετείχε στις εκλογές για λόγους προσωπικής ανέλιξης.

Γράφημα 14: Προτεραιότητες 1-3 για τα κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (Ερώτηση 12)

Από τις απαντήσεις των αιρετών οργάνων είναι προφανές ότι ο βασικός λόγος συμμετοχής τους είναι είτε η επίλυση προβλημάτων τοπικών υποθέσεων είτε να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους στα κοινά.

Πίνακας 10 : Ιεράρχηση των κινήτρων συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (Ερώτηση 12)

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max απαντήσεων #
1	Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	18
2	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	16
3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	2

Γράφημα 9 : Προτεραιότητα και max απαντήσεων των κινήτρων συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (Ερώτηση 12)

Θεσμικό Πλαίσιο Α' βάθμιας Αυτοδιοίκησης

Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

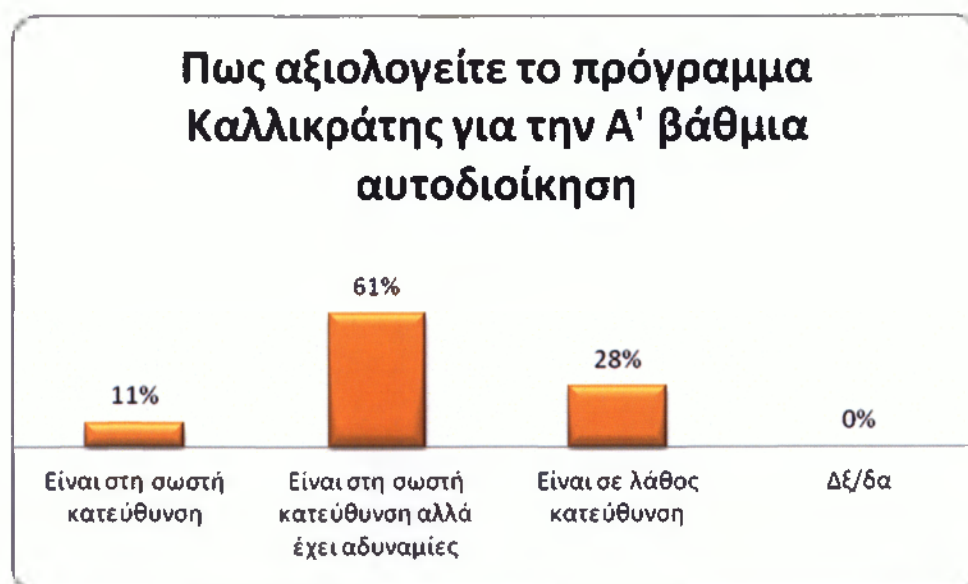
Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη στην Α'βάθμια αυτοδιοίκηση

Η πλειονότητα των αιρετών που ρωτήθηκαν απάντησαν ότι το πρόγραμμα του Καλλικράτη είναι στη σωστή κατεύθυνση, αλλά παρουσιάζει κάποιες αδυναμίες (σε ποσοστό 61%). Από την άλλη, το 28% θεωρεί ότι το πρόγραμμα βρίσκεται σε λάθος κατεύθυνση. Μόλις το 11% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι το πρόγραμμα είναι στη σωστή κατεύθυνση.

Πίνακας 16: Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη στην Α'βάθμια Αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 13)

Πως αξιολογείτε το πρόγραμμα Καλλικράτης για την Α' βάθμια αυτοδιοίκηση	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι στη σωστή κατεύθυνση	2	11%
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες	11	61%
Είναι σε λάθος κατεύθυνση	5	28%
Δέ/δα	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	18	100%

Γράφημα 10 : Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη (Ερώτηση 13)

Τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση

Οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι το σημαντικότερο πρόβλημα του θεσμικού πλαισίου για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση είναι ότι δίνονται αρμοδιότητες, χωρίς τους απαιτούμενους πόρους. Επίσης, αρκετά είναι τα αιρετά όργανα που πιστεύουν ότι η εξάρτηση από τη κεντρική διοίκηση αποτελεί ένα σημαντικό πρόβλημα (9 άτομα), ενώ οχτώ από τους συμμετέχοντες στην έρευνα βρίσκουν μειονεκτική την έλλειψη της οικονομικής αυτοτέλειας.

Πίνακας 17 : Προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 14)

Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους	13
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας	4
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	8
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση	9
Αρμοδιότητες που απαιτούν χρόνο	1
Δεν έχει ως στόχο την οικ. Ανάπτυξη με κέντρο τις Λαϊκές ανάγκες	1
Δέ/δα	1

Γράφημα 11 : Προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α' βάρθμα αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 14)

Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

Η πλειοψηφία των αιρετών οργάνων με την εφαρμογή του νέου αυτού θεσμικού πλαισίου, θεωρεί ότι η Α' βάρθμα Τοπική Αυτοδιοίκηση βελτιώνεται σε θέματα διαφάνειας και λήψης αποφάσεων, εξοικονόμησης πόρων και ενεργοποίησης των πολιτών.

Πίνακας 18 : Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (Ερώτηση 15)

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Ευαισθητοποίηση & ενεργοποίηση πολιτών	16	6	4
Εξοικονόμηση πόρων	15	7	4
Βελτίωση διαφάνειας & λήψης αποφάσεων	17	5	3
Επικράτηση τοπικών ελίτ	2	5	14
Προώθηση τοπικής ανάπτυξης	1	9	7
Βελτίωση εξυπηρέτησης πολιτών	2	9	4
Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος	3	8	6
Επιδείνωση διαδημοτικών ανισοτήτων	4	15	1
Εύρυθμη λειτουργία της αγοράς	6	14	3
Επίλυση προβλημάτων με μετανάστες	4	10	6
Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού Δήμου	3	12	10

Γράφημα 12 :Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (Ερώτηση 15)

Η αντιμισθία αιρετών

Η πλειοψηφία των αιρετών θεωρούν ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά είναι σωστή σε ποσοστό 73%.

Πίνακας 19 : Αντιμισθία αιρετών (Ερώτηση 16)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστή	19	73%
Δεν είναι σωστή	5	19%
ΔΞ/Δα	2	8%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 13 : Αντιμισθία αιρετών (Ερώτηση 16)

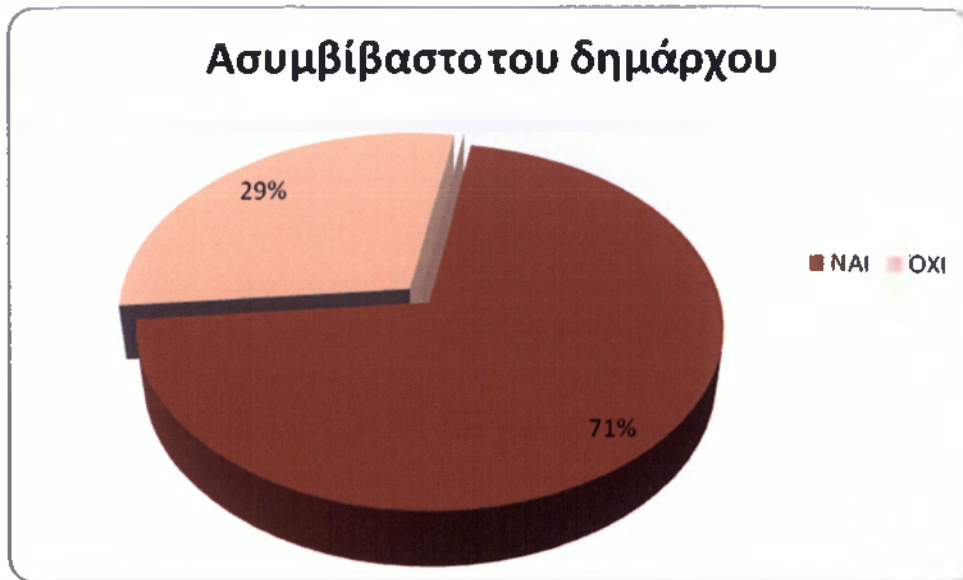
Ασυμβίβαστο Δημάρχου

Το 71% των αιρετών συμφωνεί με το ασυμβίβαστο του δημάρχου μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας, σε αντίθεση με το 29% των συμμετεχόντων, οι οποίοι πιστεύουν ότι οι δήμαρχοι πρέπει να εργάζονται.

Πίνακας 20: Ασυμβίβαστο του Δημάρχου (Ερώτηση 17)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	17	71%
ΌΧΙ	7	29%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	24	100%

Γράφημα 14 : Ασυμβίβαστο του Δημάρχου (Ερώτηση 17)

Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης

Στο ερώτημα ποιά μέτρα θεωρούνται κατάλληλα, ώστε να συμμετάσχει ο πολίτης στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης, η πλειοψηφία θεωρεί ως πιο καταλληλότερο μέτρο την άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών συμβούλων και πολιτών (21 αιρετοί). Σημαντικό μέρος των συμμετεχόντων θεωρεί ότι αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου (18 αιρετοί). Μόλις 3 αιρετοί θεωρούν ότι ο κατάλληλος τρόπος είναι τα ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα.

Πίνακας 11 :Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα (Ερώτηση 18)

Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης	Αριθμός αιρετών
Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου	7
Με την άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών, συμβούλων και πολιτών	21
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	3
Με δημοψηφίσματα	13
Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου	18
Δξ/δα	0

Γράφημα 15: Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα (Ερώτηση 18)

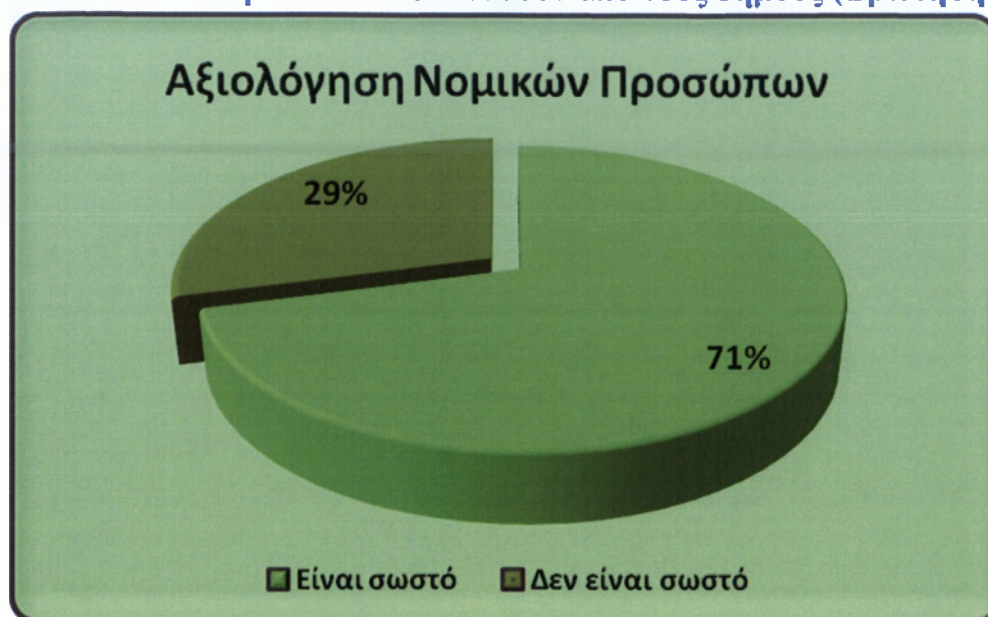
Περιορισμένος αριθμός των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους

Το γεγονός ότι οι δήμοι μπορούν να συστήσουν περιορισμένο αριθμό νομικών προσώπων βρίσκει σύμφωνους το 71% των συμμετεχόντων αιρετών στην έρευνα.

Πίνακας 12: Αξιολόγηση του περιορισμένου αριθμού των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους (Ερώτηση 19)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστό	17	71%
Δεν είναι σωστό	7	29%
Δξ / Δα	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	24	100%

Γράφημα 16 : Αξιολόγηση του περιορισμένου αριθμού των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους (Ερώτηση 19)

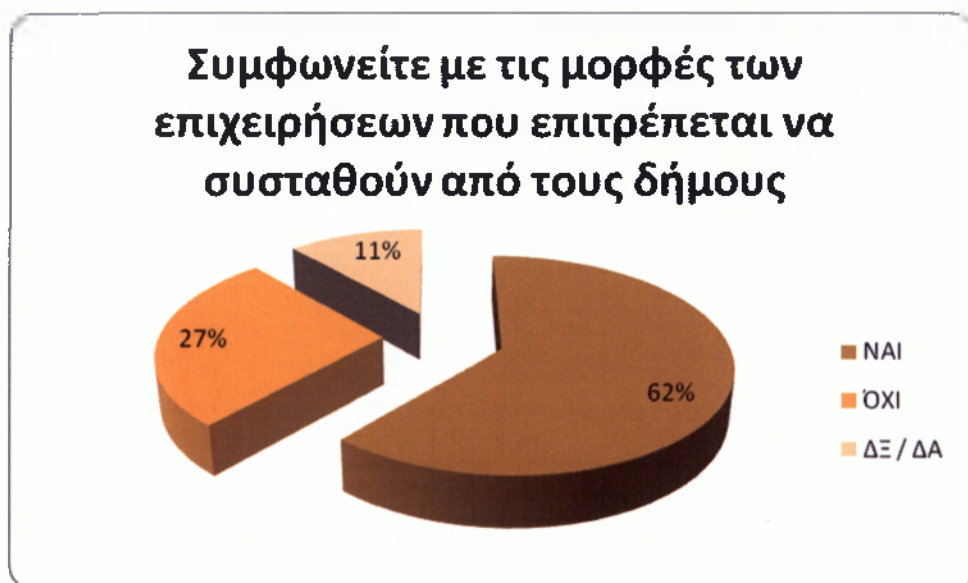
Μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται η σύστασή τους από τους δήμους

Η πλειοψηφία των αιρετών οργάνων σε ποσοστό 62% συμφωνεί με την μορφή των επιχειρήσεων που μπορεί να συστήσει ο δήμος, σε αντίθεση με το 27%, το οποίο δεν είναι σύμφωνο.

Πίνακας 13 : Συμφωνία με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται η σύστασή τους από τους δήμους (Ερώτηση 20)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	16	62%
ΌΧΙ	7	27%
ΔΞ / ΔΑ	3	12%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 17 : Συμφωνία με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται η σύστασή τους από τους δήμους (Ερώτηση 20)

Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης

Η πλειονότητα υποστηρίζει ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης δεν θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης σε ποσοστό 65% , ενώ το 27% συμφωνεί.

Πίνακας 14 : Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης (Ερώτηση 21)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	7	27%
ΟΧΙ	17	65%
ΔΞ / ΔΑ	2	8%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

**Γράφημα 18: Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης
(Ερώτηση 21)**

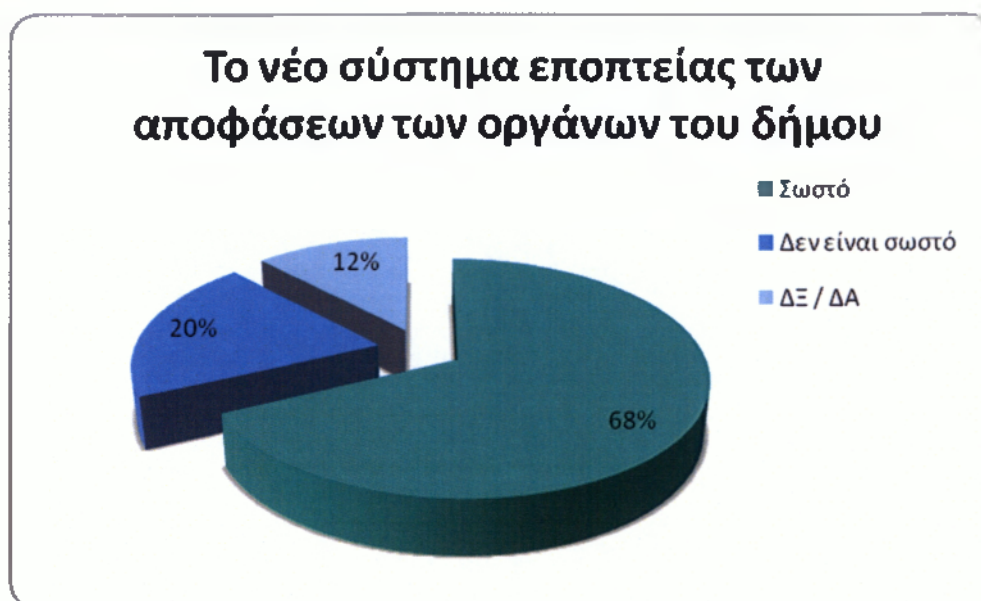
Νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου

Το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου αξιολογείται από την πλειοψηφία ως σωστή (σε ποσοστό 68%), ενώ μόλις το 20% θεωρεί ότι δεν είναι σωστό το σύστημα αυτό.

Πίνακας 15 : Το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου (Ερώτηση 22)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Σωστό	17	68%
Δεν είναι σωστό	5	20%
ΔΞ / ΔΑ	3	12%
ΣΥΝΟΛΟ	25	100%

Γράφημα 25: Το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου (Ερώτηση 22)

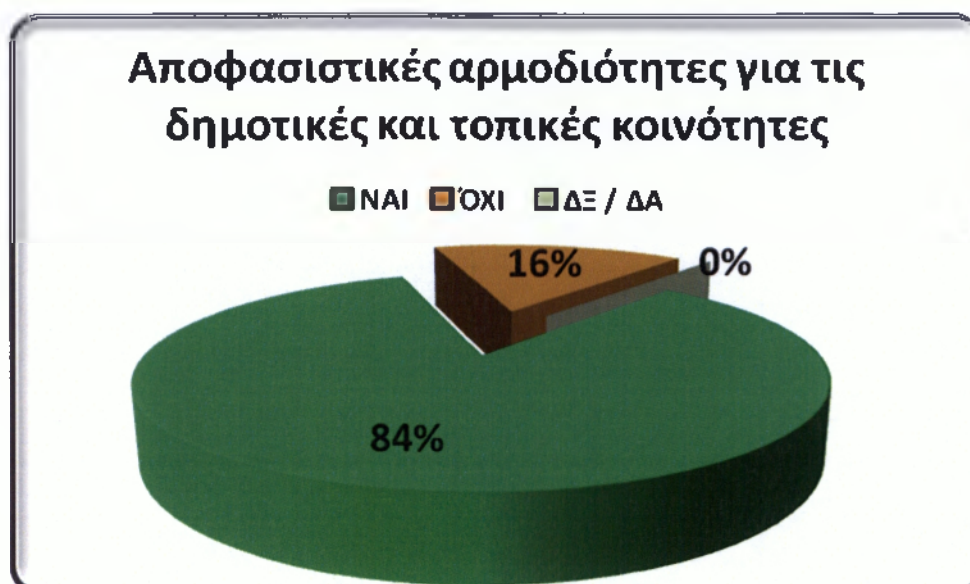
Αποφασιστικές αρμοδιότητες των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων

Από την πλειονότητα των αιρετών οργάνων θεωρείτε ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες (σε ποσοστό 84%), ενώ λίγοι από τους συμμετέχοντες (σε ποσοστό 16%) πιστεύουν ότι τα όργανα του δήμου δεν θα έπρεπε να έχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες.

Πίνακας 26 : Αποφασιστικές αρμοδιότητες για τις δημοτικές και τοπικές κοινότητες (Ερώτηση 23)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	21	84%
ΌΧΙ	4	16%
ΔΞ / ΔΑ	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	25	100%

Γράφημα 19 : Αποφασιστικές αρμοδιότητες για τις δημοτικές και τοπικές κοινότητες (Ερώτηση 23)

Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο σας

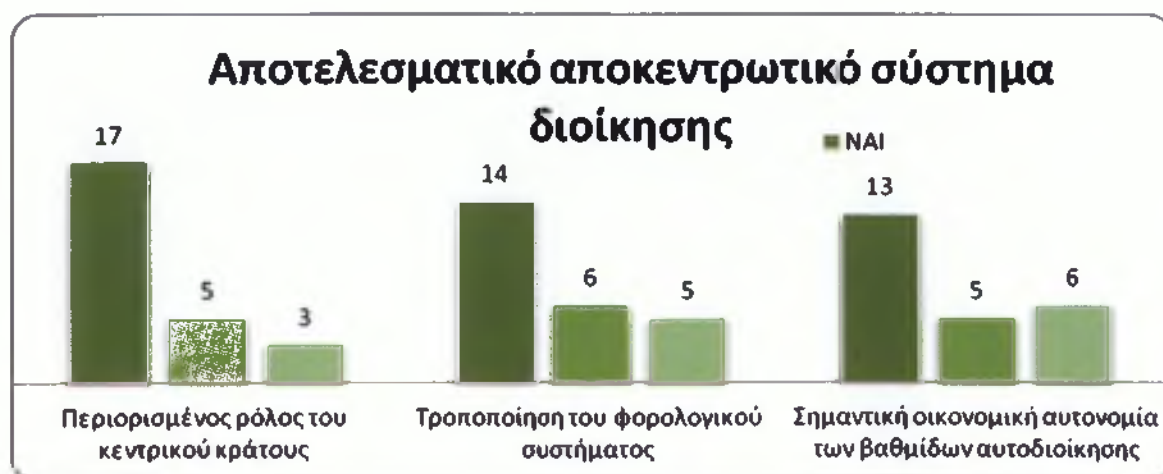
Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης

Η πλειοψηφία των αιρετών θεωρεί ότι για να επιτευχθεί ένα επιτυχημένο αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης απαιτείται η περιορισμένη επέμβαση του κεντρικού κράτους (17 άτομα). Επίσης σημαντικό μέρος των συμμετεχόντων πιστεύει ότι απαιτείται τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης και σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης.

**Πίνακας 26 : Αποτελεσματικό αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης
(Ερώτηση 26)**

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους	17	5	3
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος	14	6	5
Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης	13	5	6

**Γράφημα 20 : Αποτελεσματικό αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης
(Ερώτηση 26)**

Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση

Εδραίωση ενός αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού στην Α' βάρθμια Αυτοδιοίκηση

Στο ερώτθμα πώς μπορεί να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός η πλειοψηφία θεωρεί ότι απαιτείται εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό (20 άτομα), καθώς επίσης και ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης (17 άτομα).

Πίνακας 16 : Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού στην Α' βάρθμια Αυτοδιοίκηση (Ερώτθση 27)

	Αριθμός Αιρετών
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	20
Κατάρτιση του προσωπικού	12
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	17
Πολιτική βούληση των αιρετών	15
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	8
Δξ/δα	0

Γράφημα 21: Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού στην Α'βάθμια Αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 27)

Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας

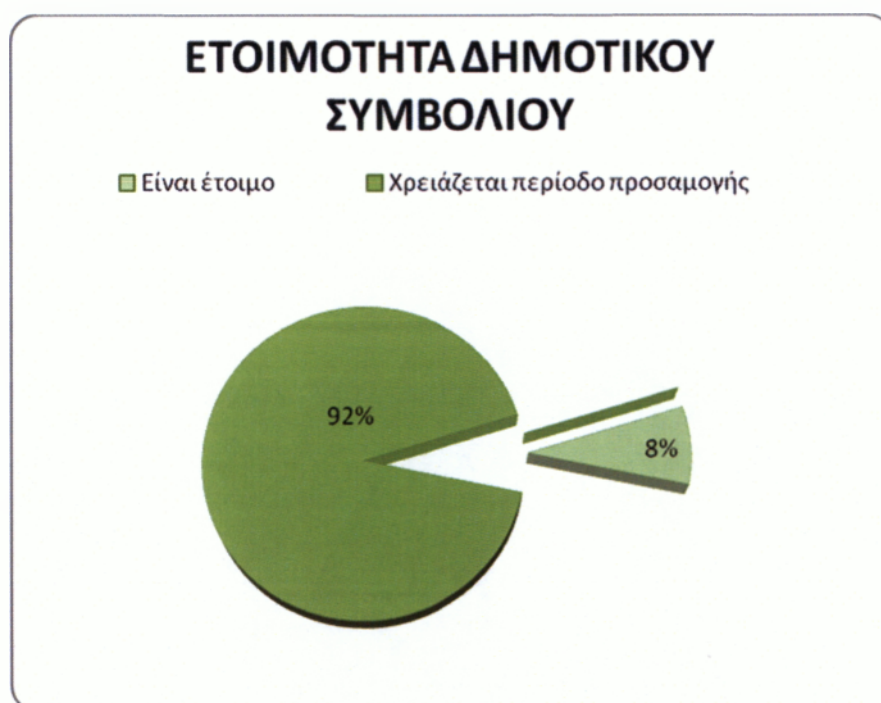
Ετοιμότητα Δημοτικού Συμβουλίου

Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων στην έρευνα σε ποσοστό που αγγίζει το 92% θεωρεί ότι χρειάζεται περίοδος προσαρμογής για το Δημοτικό Συμβούλιο, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στις διευρυμένες αρμοδιότητες του, ενώ μόλις το 8% θεωρεί ότι υπάρχει ετοιμότητα από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Πίνακας 28 : Ετοιμότητα Δημοτικού Συμβουλίου (Ερώτηση 28)

ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΣΥΜΒΟΛΙΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι έτοιμο		2	8%
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής		23	92%
Δξ/Δα		0	0%
ΣΥΝΟΛΟ		25	100%

Γράφημα 28: Ετοιμότητα Δημοτικού Συμβουλίου (Ερώτηση 28)

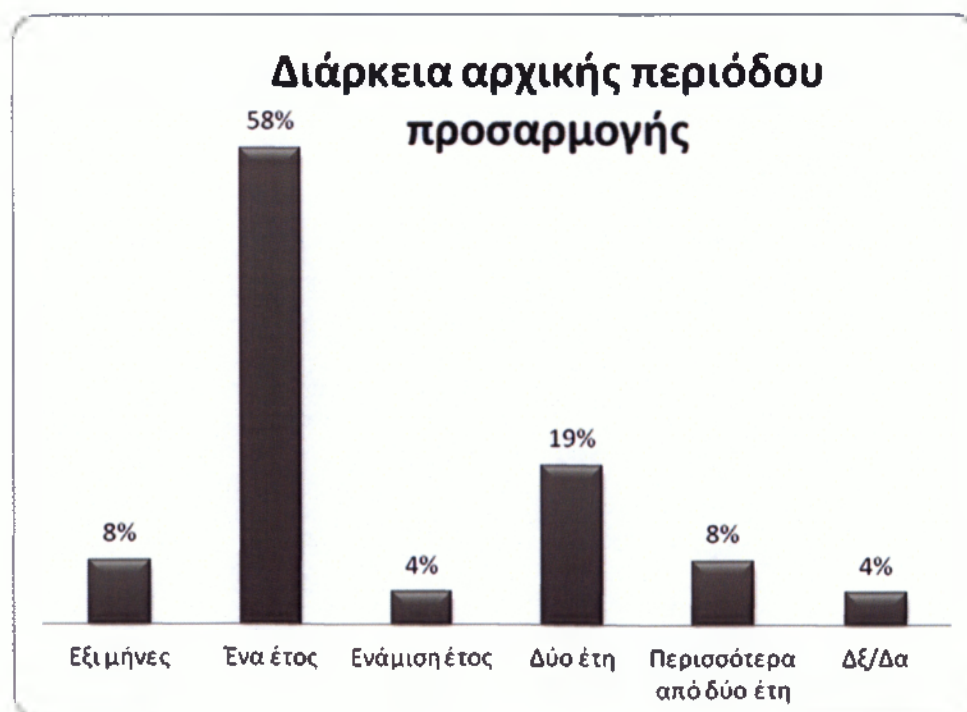
Διάρκεια αρχικής περιόδου προσαρμογής

Τα περισσότερα αιρετά όργανα απάντησαν πως η περίοδος προσαρμογής του Δήμου θα διαρκέσει ένα έτος (σε ποσοστό 58%). Ένα σημαντικό ποσοστό που προσεγγίζει το 19% πιστεύει πως η περίοδος προσαρμογής θα διαρκέσει δύο έτη.

Πίνακας 29: Διάρκεια αρχικής περιόδου προσαρμογής (Ερώτηση 29)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Έξι μήνες	2	8%
Ένα έτος	15	58%
Ενάμιση έτος	1	4%
Δύο έτη	5	19%
Περισσότερα από δύο έτη	2	8%
Δξ/Δα	1	4%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 29 : Διάρκεια αρχικής περιόδου προσαρμογής (Ερώτηση 29)

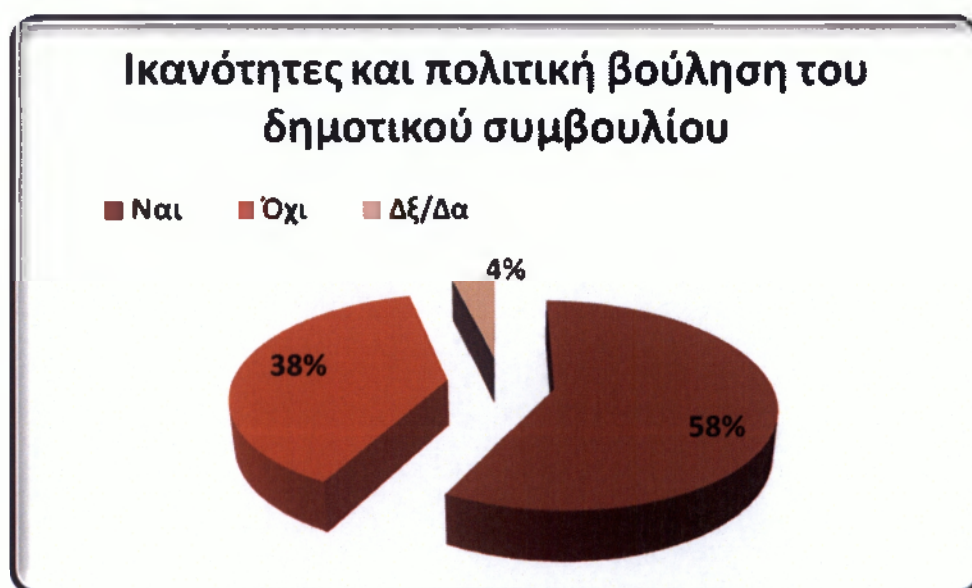
Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του

Η πλειοψηφία του των αιρετών οργάνων σε ποσοστό που προσεγγίζει το 58% υποστηρίζει ότι μπορεί το Δημοτικό Συμβούλιο επιτυχώς να ανταποκριθεί στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων.

Πίνακας 17 : Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (Ερώτηση 30)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Ναι	15	58%
Όχι	10	38%
Δξ/Δα	1	4%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 22 : Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (Ερώτηση 30)

Επάρκεια και Καταλληλότητα δήμου

Η πλειονότητα των αιρετών οργάνων που συμμετείχαν στην έρευνα υποστηρίζουν ότι στο Δήμο τους δεν υπάρχει επάρκεια και καταλληλότητα σε κτιριακές και ψηφιακές υποδομές, αλλά θεωρούν ότι επαρκεί το ανθρώπινο δυναμικό.

Πίνακας 18 : Επάρκεια και καταλληλότητα του Δήμου (Ερώτηση 31)

	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Κτιριακές υποδομές	7	18	0
Ψηφιακές υποδομές	9	17	0
Ανθρώπινο δυναμικό	16	9	1

Γράφημα 23 : Επάρκεια και καταλληλότητα του Δήμου (Ερώτηση 31)

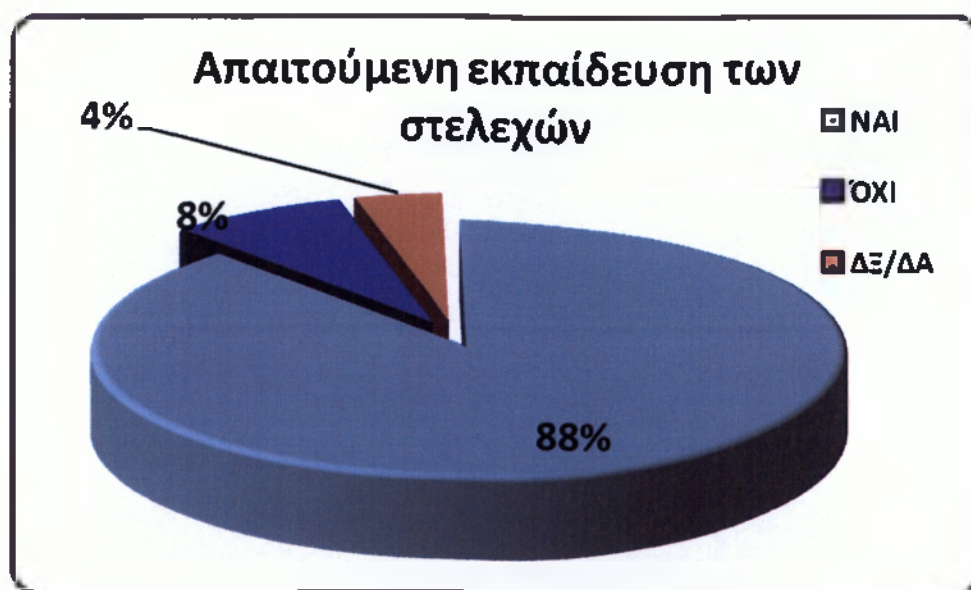

Απαιτούμενη εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης

Η πλειοψηφία των αιρετών οργάνων που συμμετείχαν στην έρευνα θεωρεί ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης (σε ποσοστό 88%), ενώ μόλις το 8% δεν βρίσκει απαραίτητη την εκπαίδευση των στελεχών.

Πίνακας 32 : Απαιτούμενη εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα (Ερώτηση 32)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	23	88%
ΌΧΙ	2	8%
ΔΞ/ΔΑ	1	4%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 24 : Απαιτούμενη εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα (Ερώτηση 32)

Αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο

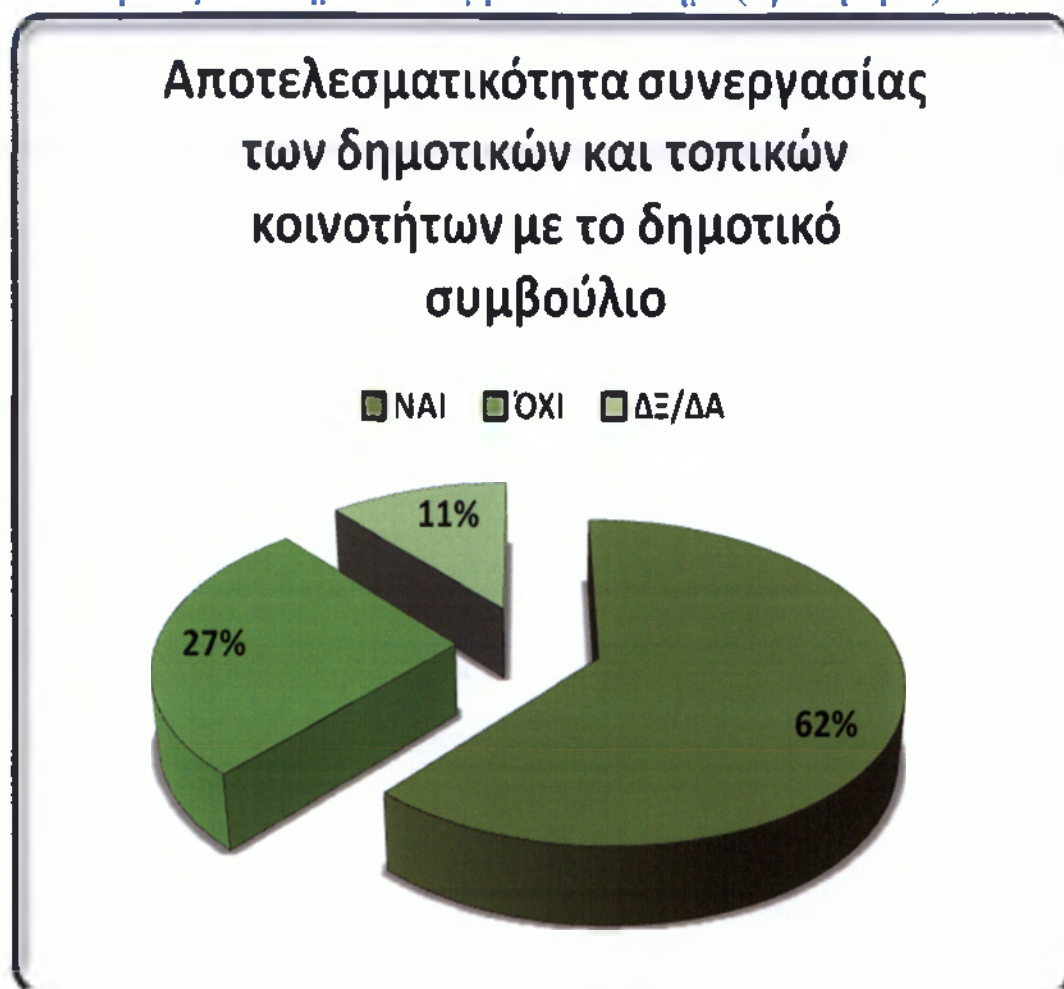
Η πλειονότητα των αιρετών οργάνων υποστηρίζει ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο τους σε ποσοστό 62%, ενώ το 27% των συμμετεχόντων αιρετών θεωρεί ότι μια τέτοια συνεργασία δε θα είναι αποτελεσματική.

Πίνακας 33: Αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο (Ερώτηση 33)

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	16	62%
ΌΧΙ	7	27%
ΔΞ/ΔΑ	3	12%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 25 : Αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο (Ερώτηση 33)

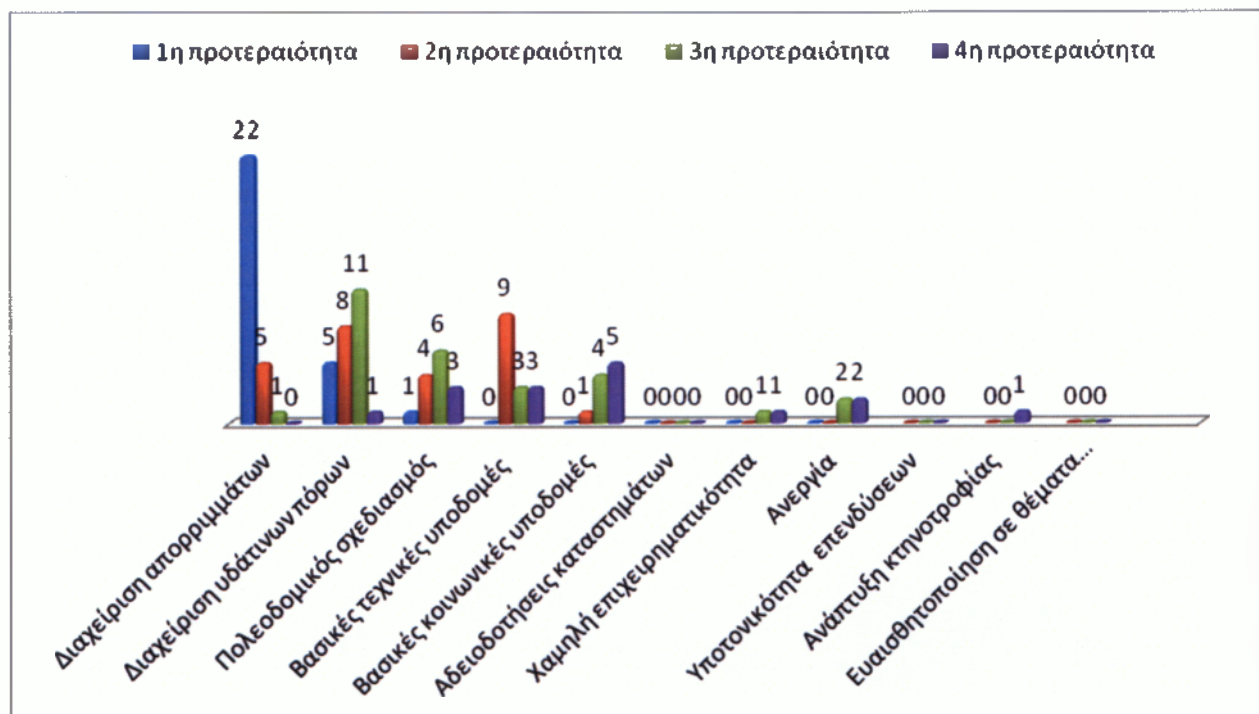
Κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα

Όσον αφορά τα κρίσιμα ζητήματα που έχει ο Δήμος να αντιμετωπίσει ως πρώτη προτεραιότητα θεωρείται από τους αιρετούς ότι πρέπει να τεθεί η διαχείριση απορριμμάτων (22 άτομα) και ως δεύτερη προτεραιότητα οι βασικές τεχνικές υποδομές (9 άτομα).

Πίνακας 19 : Κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα (Ερώτηση 34)

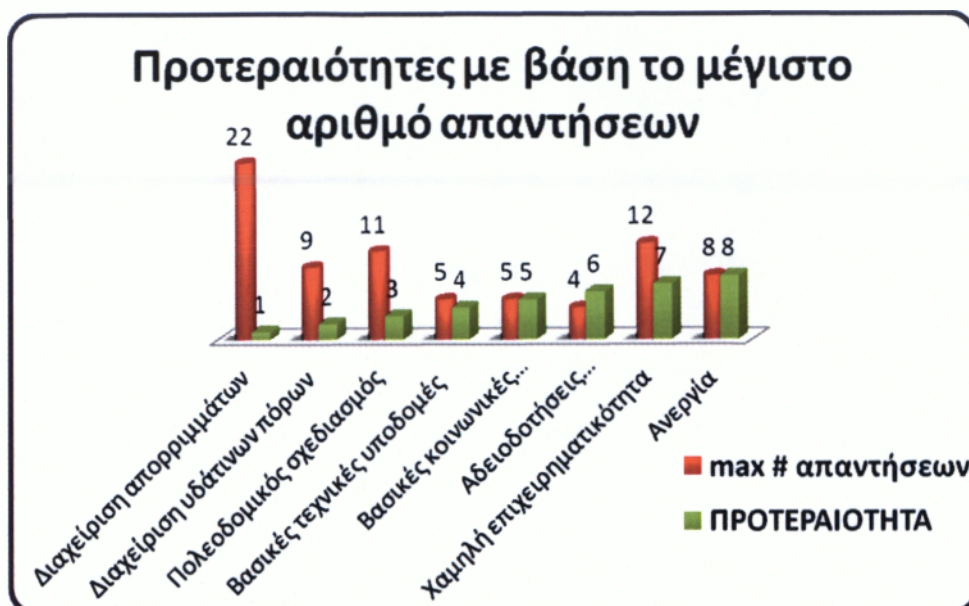
ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Διαχείριση απορριμμάτων	22	5	1	0	0	0	0	0
Διαχείριση υδάτινων πόρων	0	8	11	1	1	1	0	0
Πολεοδομικός σχεδιασμός	1	4	6	3	1	2	0	1
Βασικές τεχνικές υποδομές	3	9	3	3	4	3	0	0
Βασικές κοινωνικές υποδομές	0	1	4	5	4	3	1	0
Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	0	0	0	0	1	1	2	8
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	0	0	1	1	5	3	0	4
Ανεργία	2	0	2	2	3	4	0	0
Υποτονικότητα επενδύσεων	0	0	0	0	1	0	12	0
Ανάπτυξη κτηνοτροφίας	0	0	0	1	0	0	0	0
Εναισθητοποίηση σε θέματα τουριστικής επιχείρησης	0	0	0	0	1	0	0	0
max # απαντήσεων	22	9	11	5	5	4	12	8

Γράφημα 26 : Απαντήσεις για Προτεραιότητες 1-4 (Ερώτηση 34)

Πίνακας 20 :Ιεράρχηση Κρίσιμων Ζητημάτων της περιοχής (Ερώτηση 34)

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
1	Διαχείριση απορριμμάτων	22
2	Διαχείριση υδάτινων πόρων	9
3	Πολεοδομικός σχεδιασμός	11
4	Βασικές τεχνικές υποδομές	5
5	Βασικές κοινωνικές υποδομές	5
6	Ανεργία	4
7	Υποτονικότητα Επενδύσεων	12
8	Χαμηλή Επιχειρηματικότητα	8

Γράφημα 35 : Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων (Ερώτηση 34)

Προτεραιότητας Δημοτικού Συμβουλίου σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κλήθηκαν να ιεραρχήσουν τις προτεραιότητες που πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο σε θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων, όπως:

- Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης
- Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)
- Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων
- Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)
- Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων
- Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων
- Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης

Οι περισσότεροι υποστήριξαν ότι ο Δήμος πρέπει να δώσει προτεραιότητα στη διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης (10 αιρετοί) και στην κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης (7 αιρετοί).

Πίνακας 36 :Προτεραιότητες Δημοτικού Συμβουλίου σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων (Ερώτηση 35)

	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	10	4	4	1	0	1	0	0	0
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	3	3	4	4	2	4	0	0	0
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	1	1	6	4	1	0	0	0	0
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	7	2	2	5	1	0	0	0	0
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	1	1	1	1	3	1	3	0	0
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	0	2	0	0	4	3	2	0	0
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	0	7	2	0	1	2	0	0	0
max # απαντήσεων	10	7	6	5	4	4	3	0	0

Γράφημα 27 : Απαντήσεις για Προτεραιότητες 1-7 (Ερώτηση 35)

Πίνακας 37 : Ιεράρχηση προτεραιοτήτων δημοτικού συμβουλίου σε θέματα διαχείρισης απορριμμάτων (Ερώτηση 35)

	max # απαντήσεων
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	10
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	7
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	6
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	5
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	4
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	4
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	3

Γράφημα 28 : Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων (Ερώτηση 35)

Προτεραιότητες Δημοτικού Συμβουλίου σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων

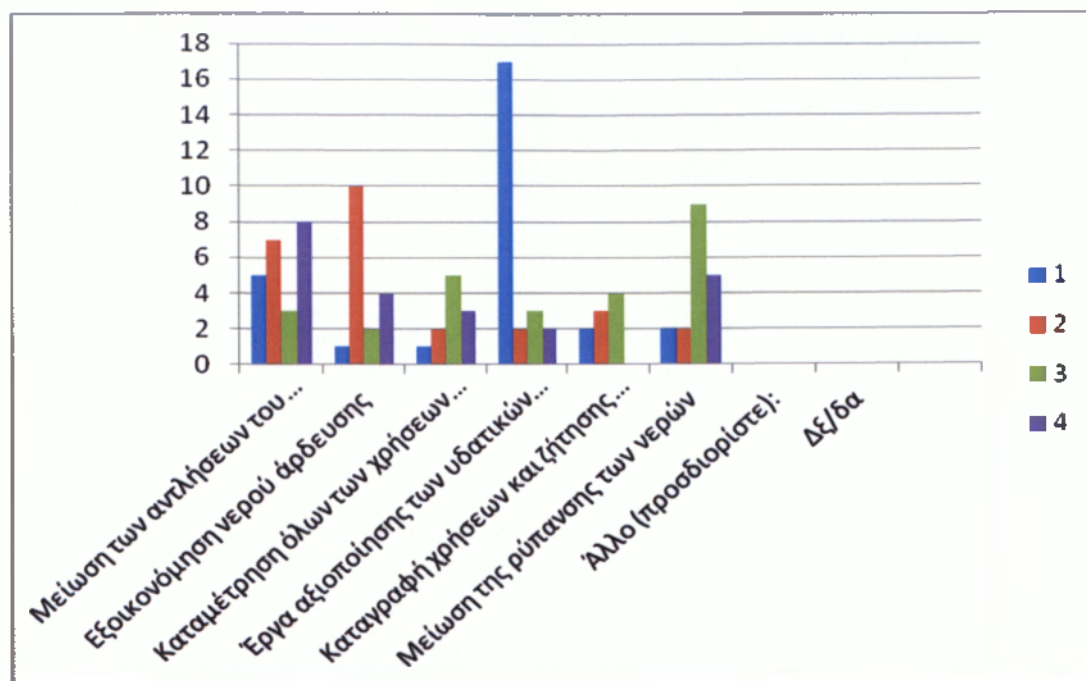
Στο ερώτημα που καλούνται οι συμμετέχοντες να ιεραρχήσουν τα θέματα υδάτινων πόρων που διαχειρίζεται το Δημοτικό Συμβούλιο, ως πρώτη προτεραιότητα τέθηκαν τα έργα αξιοποίησης των υδάτινων πόρων και η εξοικονόμηση νερού άρδευσης και η μείωση της ρύπανσης του νερού αποτελούν τις τελευταίες προτεραιότητες.

Πίνακας 38 : Προτεραιότητες Δημοτικού Συμβουλίου σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων (Ερώτηση 36)

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	5	7	3	8	0	1	0	0	0
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	1	10	2	4	5	1	0	0	0
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	1	2	5	3	7	1	0	0	0
Εργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ)	17	2	3	2	1	1	0	0	0
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	2	3	4	0	2	6	0	0	0
Μείωση της ρύπανσης των νερών	2	2	9	5	3	3	0	0	0
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Δξ/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	0
max # αντλήσεων	17	10	9	8	7	6	0	0	0

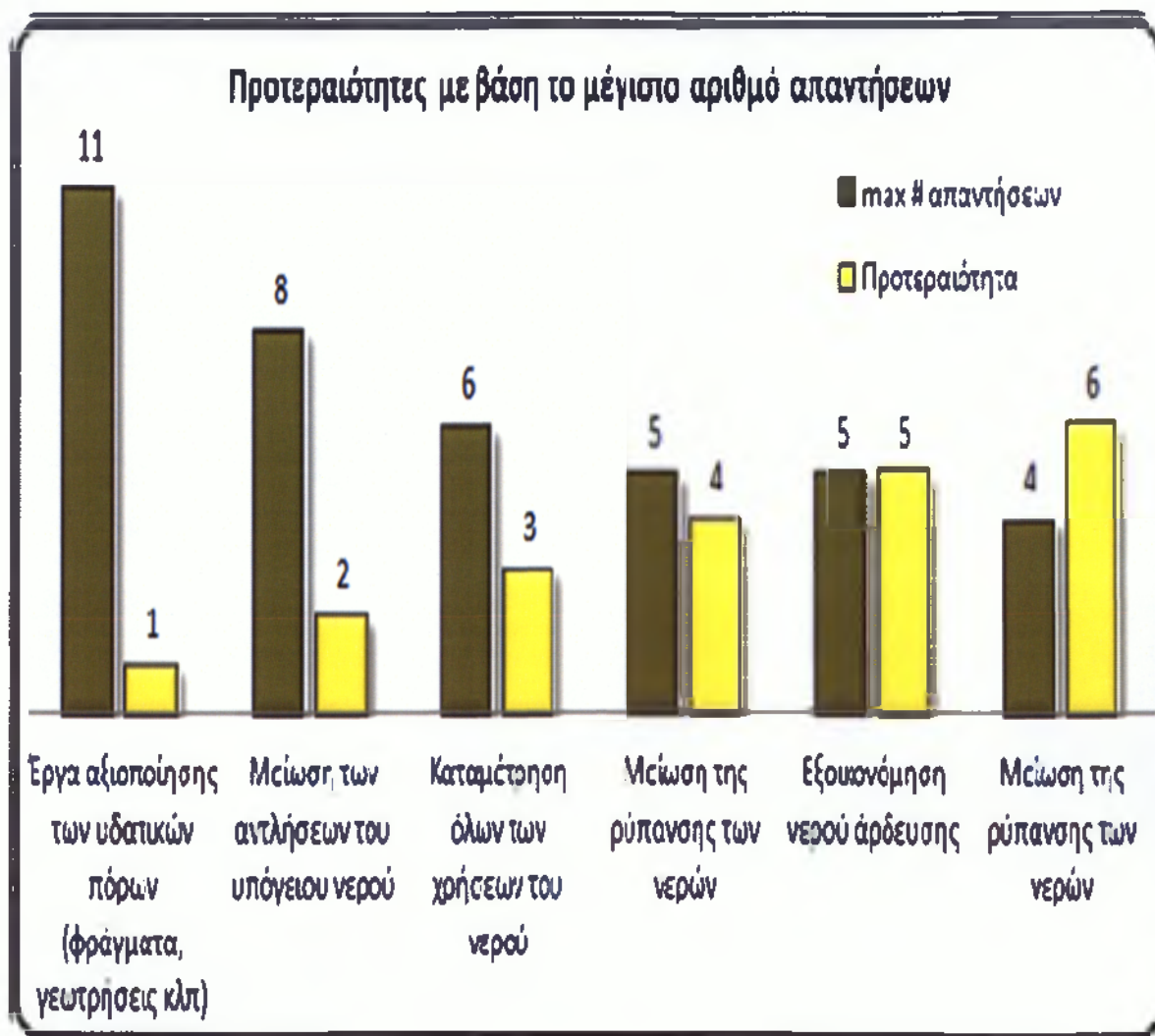
Γράφημα 38 : Απαντήσεις για Προτεραιότητες 1-4 σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων (Ερώτηση 36)

Πίνακας 21 : Ιεράρχηση προτεραιοτήτων σε θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων (Ερώτηση 36)

Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ)	17
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	10
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	9
Μείωση της ρύπανσης των νερών	8
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	7
Μείωση της ρύπανσης των νερών	6

Γράφημα 39: Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων (Ερώτηση 36)

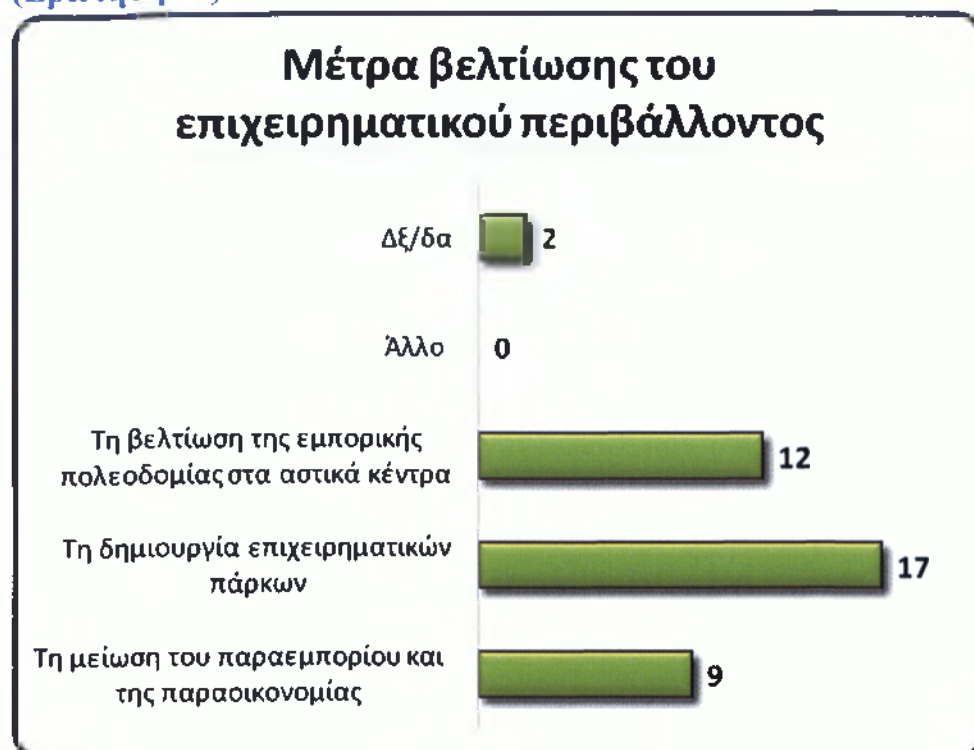
Μέτρα για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας

Η πλειοψηφία των αιρετών υποστηρίζει ότι το σημαντικότερο μέτρο που πρέπει να λάβει το Δημοτικό Συμβούλιο για να βελτίωση το επιχειρηματικό περιβάλλον είναι η δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων (17 αιρετοί). Το δεύτερο σημαντικότερο μέτρο σύμφωνα με την επιλογή των αιρετών οργάνων θεωρείται η βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα (12 αιρετοί).

Πίνακας 22 :Μετρά βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (Ερώτηση 37)

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας	9
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	17
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα	12
Άλλο	0
Δξ/δα	2

Γράφημα 29 : Μέτρα βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (Ερώτηση 37)

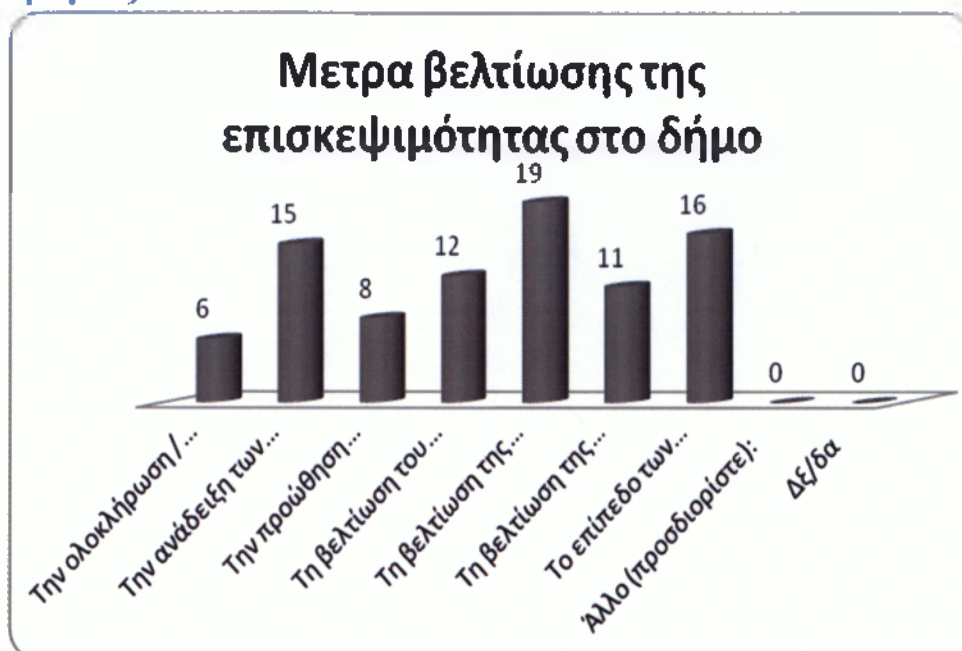
Μέτρα βελτίωσης της επισκεψιμότητας στο δήμο

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας τα σημαντικότερα μέτρα, τα οποία πρέπει να ληφθούν είναι η ολοκλήρωση των οδικών δικτύων και η **βελτίωση** της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες (19 άτομα). Επίσης, ιδιαίτερη προσοχή θεωρείται ότι πρέπει να δοθεί στο επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ) (16 άτομα).

Πίνακας 23 : Μέτρα βελτίωσης επισκεψιμότητας στο δήμο (Ερώτηση 38)

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	5
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	15
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	1
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος (στα αστικά κέντρα)	12
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	19
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας (των αστικών κέντρων)	11
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ)	16

Γράφημα 30 : Μέτρα βελτίωσης επισκεψιμότητας στο δήμο (Ερώτηση 38)

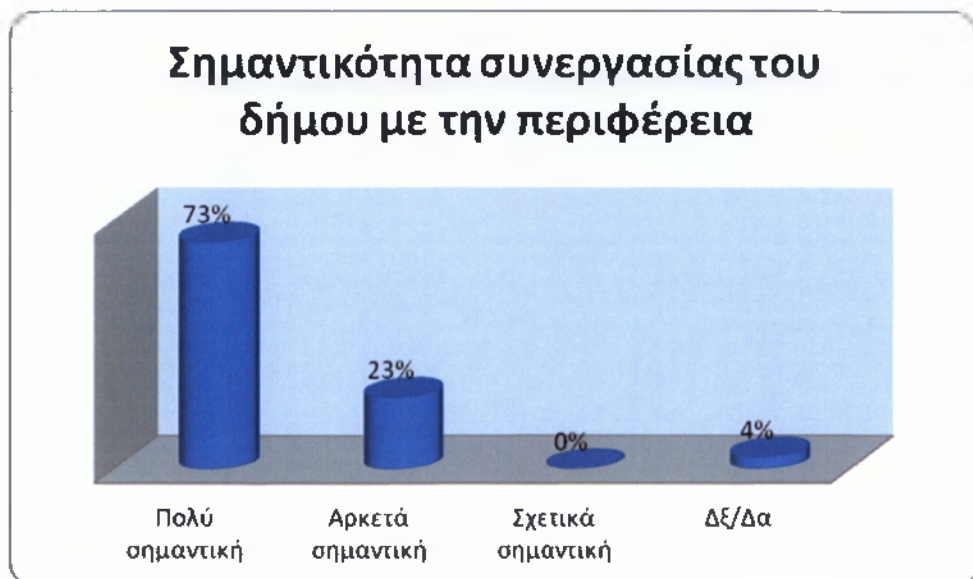
Σημαντικότητα συνεργασίας του δήμου με την περιφέρεια

Η πλειονότητα των αιρετών οργάνων που συμμετείχε στην έρευνα βρίσκει πολύ σημαντική τη συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια σε ποσοστό 73%. Το 23% των συμμετεχόντων στην έρευνα θεωρούν ότι είναι αρκετά σημαντική η συνεργασία αυτή.

Πίνακας 42 :Σημαντικότητα συνεργασίας δήμου – περιφέρειας (Ερώτηση 39)

Column 1	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πολύ σημαντική	19	73%
Αρκετά σημαντική	6	23%
Σχετικά σημαντική	0	0%
Δε/δα	1	4%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 42 : Σημαντικότητα συνεργασίας δήμου – περιφέρειας (Ερώτηση 39)

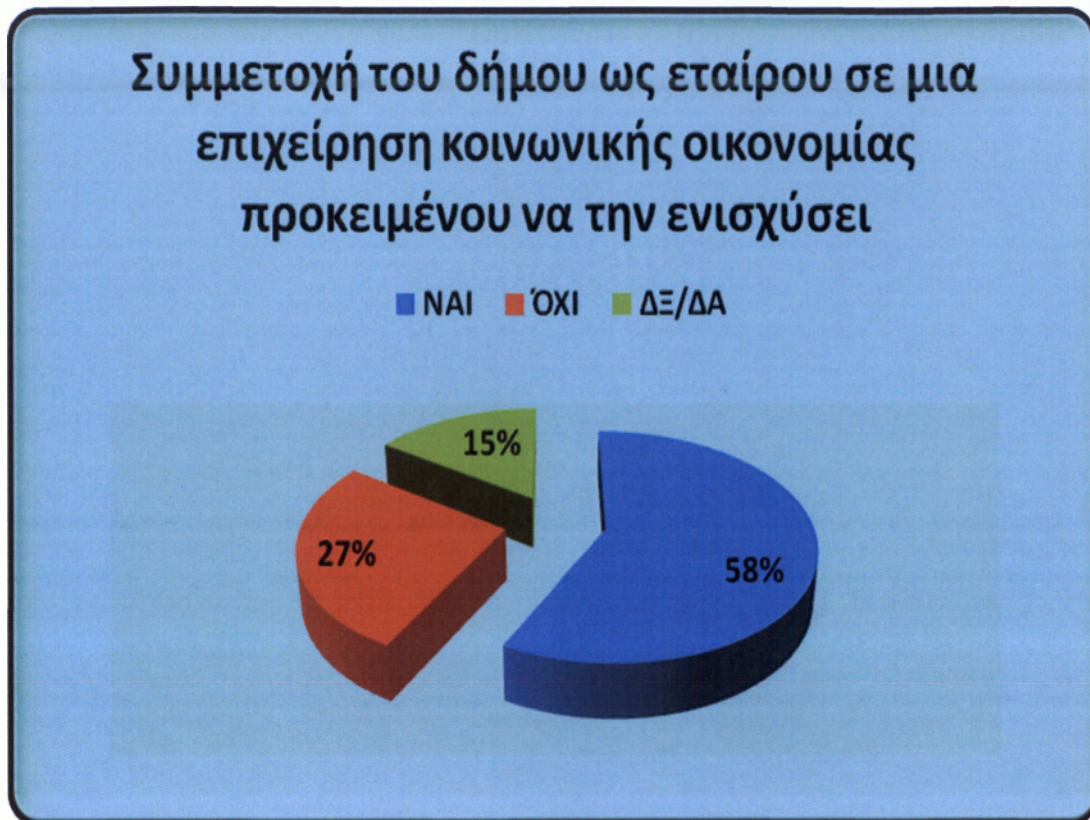
Συμμετοχή του δήμου ως εταίρου σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει

Η πλειοψηφία των αιρετών που συμμετέχουν στην έρευνα θεωρούν ότι είναι σημαντικό να συνεργάζεται ο δήμος με επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας και με τον τρόπο αυτό να τους παρέχει στήριξη (15 άτομα-58%), ενώ μόλις το 27% δεν είναι σύμφωνο με μια τέτοια συνεργασία.

Πίνακας 43 : Συμμετοχή του δήμου ως εταίρου σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (Ερώτηση 40)

Column1	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	15	58%
ΌΧΙ	7	27%
ΔΕ/ΔΑ	4	15%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 31: Συμμετοχή του δήμου ως εταίρου σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (Ερώτηση 40)

Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του δήμου

Οι περισσότερες από τις κοινωνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται με τη βοήθεια του δήμου ασχολούνται με την παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι) (16 άτομα). Πολλές επίσης ασχολούνται με την εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού (14 άτομα) και την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών (13 άτομα).

Πίνακας 44 : Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του δήμου (Ερώτηση 41)

Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	6
Καθαριότητα, ανακύκλωση	9
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	0
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	0
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	3
Εστίαση, catering	1
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	1
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)	16
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού	14
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	13
Άλλο (προσδιορίστε):	0
Δξ/δα	0

Γράφημα 32 : Τομείς δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του δήμου (Ερώτηση 41)

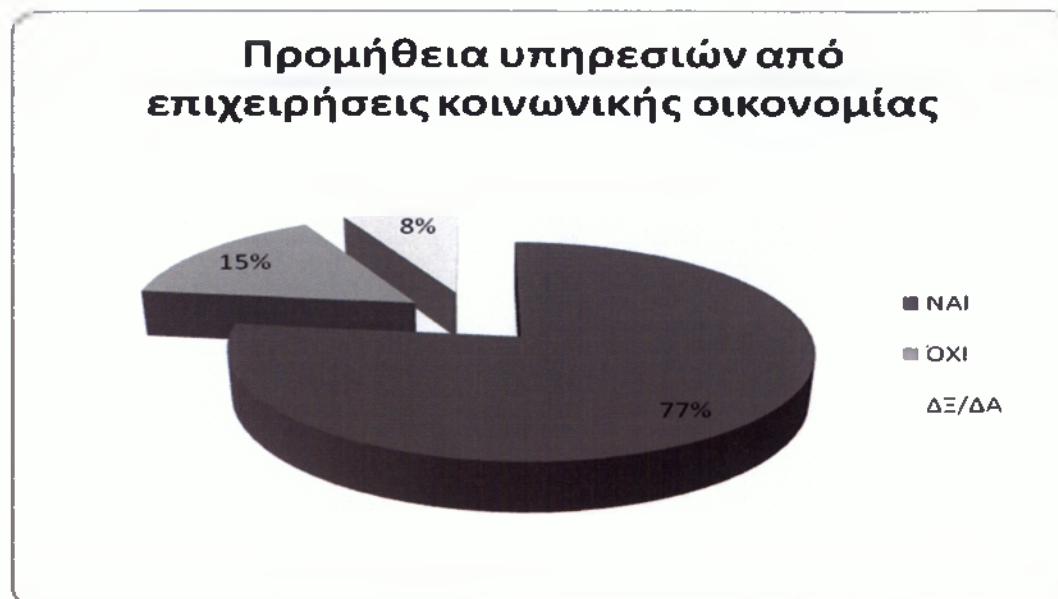
Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας

Η πλειοψηφία των αιρετών οργάνων που συμμετείχε στην έρευνα υποστηρίζει ότι πρέπει να λαμβάνεται προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (77% - 20 άτομα), ενώ μόλις το 15% των συμμετεχόντων δεν συμφωνεί με μια τέτοια προμήθεια.

Πίνακας 45 : Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (Ερώτηση 42)

Column1	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	20	77%
ΌΧΙ	4	15%
ΔΞ/ΔΑ	2	8%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 33 : Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (Ερώτηση 42)

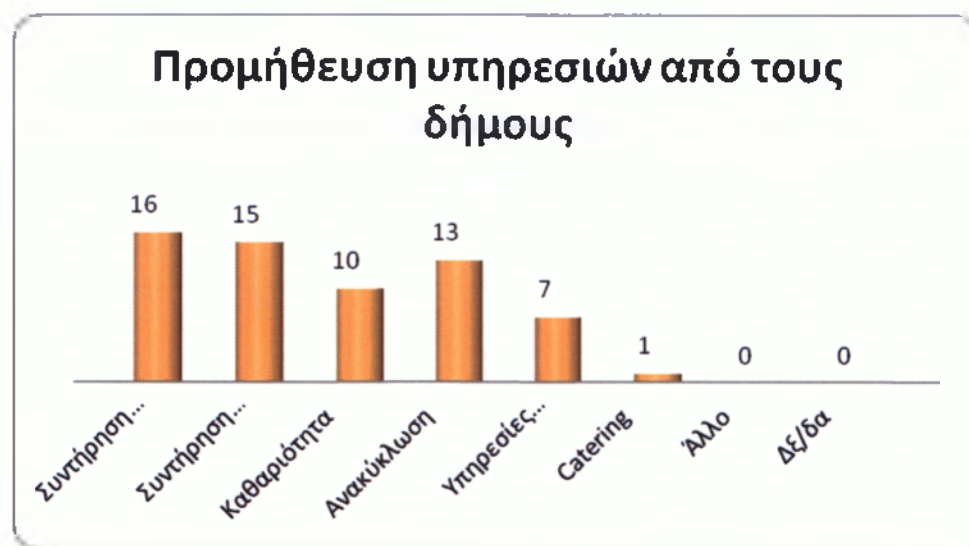
Προμήθεια υπηρεσιών από τους δήμους

Στο ερώτημα που αφορά ποιες υπηρεσίες θα πρέπει να προμηθεύεται ο δήμος, η συντήρηση εγκαταστάσεων (16 άτομα) και πρασίνου (15 άτομα) και την ανακύκλωση (13 άτομα). Μόλις ένα αιρετό όργανο θεωρεί ότι ο δήμος πρέπει να προμηθεύεται υπηρεσίες catering (1 άτομο).

Πίνακας 46 : Προμήθευση υπηρεσιών από τους δήμους (Ερώτηση 43)

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
Συντήρηση εγκαταστάσεων	16
Συντήρηση πρασίνου	15
Καθαριότητα	10
Ανακύκλωση	13
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	7
Catering	1
Άλλο	0
Δξ/δα	0

Γράφημα 34 : Προμήθευση υπηρεσιών από τους δήμους (Ερώτηση 43)

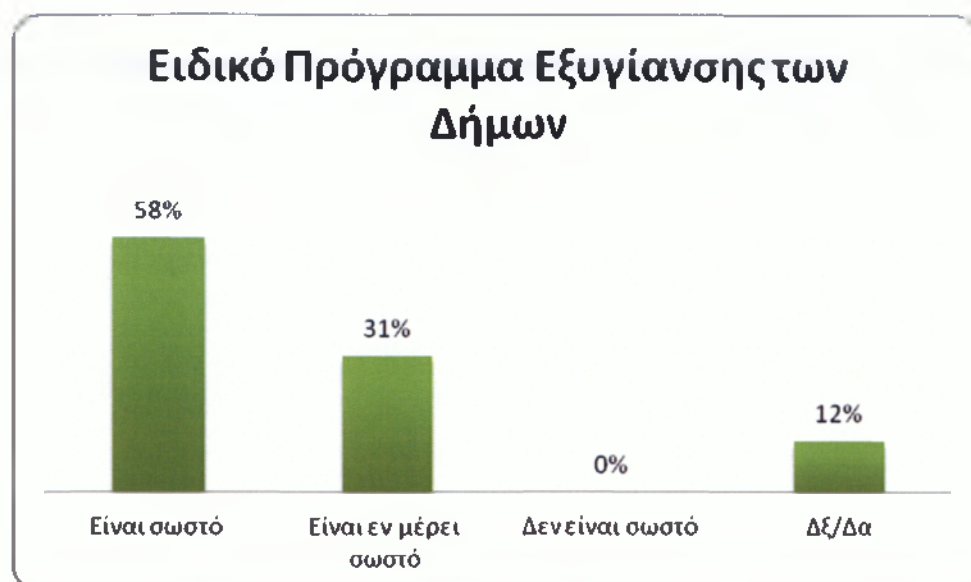
Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων

Το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων αιρετών οργάνων, σε ποσοστό που προσεγγίζει το 58%, θεωρεί ότι το ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων είναι σωστό και το 31% ότι είναι εν μέρει σωστό. Αξίζει όμως, να σημειωθεί ότι κανένας από τους συμμετέχοντες δεν βρίσκει το πρόγραμμα ότι δεν είναι σωστό.

Πίνακας 24 :Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων (Ερώτηση 46)

	Συχνότητα	Ποσοστό
Είναι σωστό	15	58%
Είναι εν μέρει σωστό	8	31%
Δεν είναι σωστό	0	0%
Δέ/Δα	3	12%
ΣΥΝΟΛΟ	26	100%

Γράφημα 47: Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων (Ερώτηση 46)

Πηγές τοπικών εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων

Οι αιρετοί που συμμετείχαν στην έρευνα κλήθηκαν να ιεραρχήσουν τις πηγές τοπικών εσόδων ή χρηματοδότησης των τοπικών υπηρεσιών και έργων :

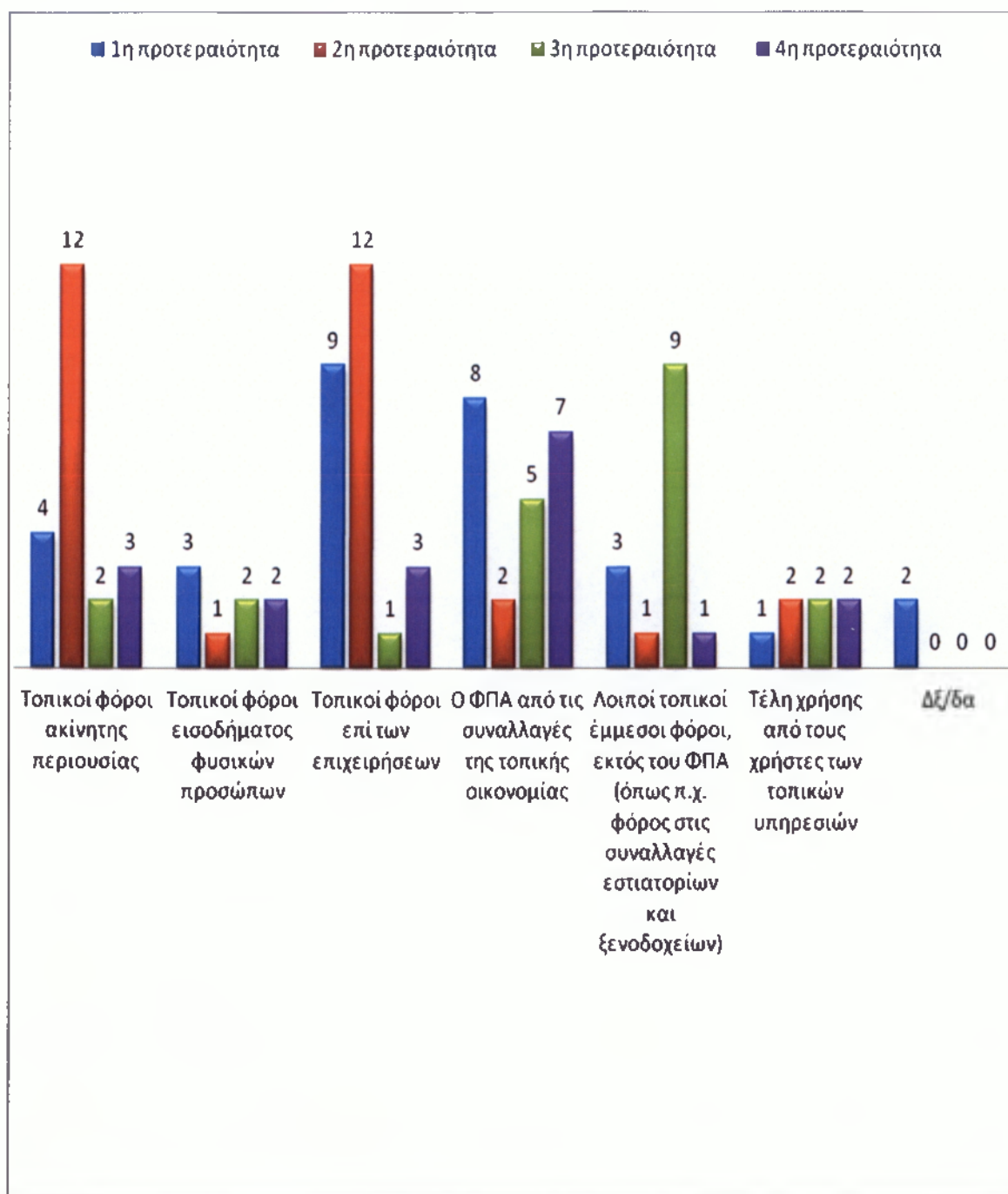
- Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας
- Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων
- Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων
- Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας
- Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)
- Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών

Σαν πρώτη προτεραιότητα θέτουν τους τοπικούς φόρους ακίνητης περιουσίας και το ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας.

Πίνακας 25 : Προτεραιότητες πηγών τοπικών εσόδων (Ερώτηση 47)

	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
	4	12	2	3	1	0	0
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	3	1	2	2	8	1	0
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	9	12	1	3	0	0	0
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	8	2	5	7	1	1	0
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	3	1	9	1	2	0	0
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	1	2	2	2	1	9	0
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	2	0	0	0	0	0	0

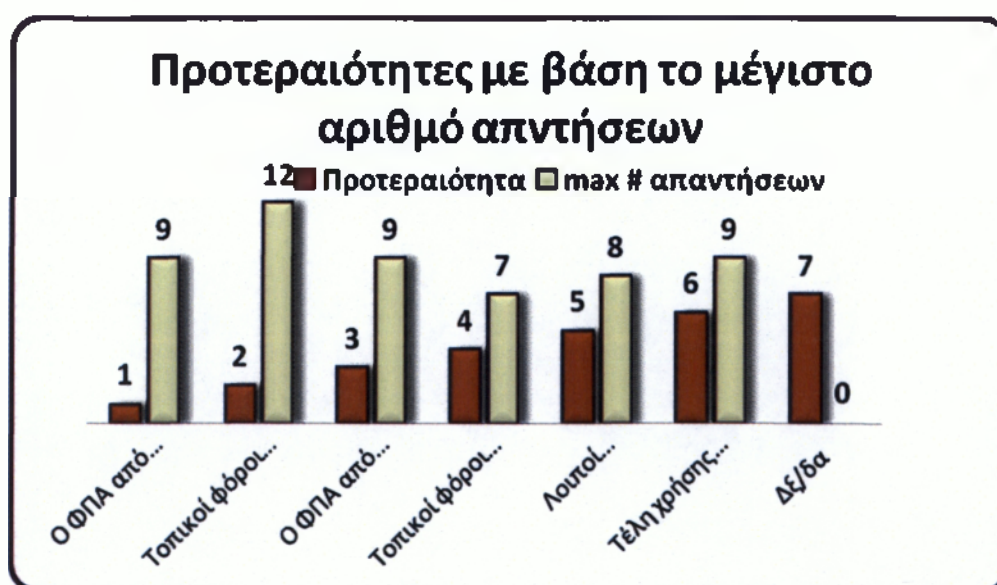
Γράφημα 48 : Απαντήσεις για Προτεραιότητες 1-7 σε θέματα πηγών τοπικών εσόδων (Ερώτηση 47)

Πίνακας 26 : Ιεράρχηση πηγών τοπικών εσόδων (Ερώτηση 47)

	Σημαντικές πηγές εσόδων	max # απαντήσεων
Προτεραιότητα	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	9
1	Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	12
2	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	9
3	Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	7
4	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	8
5	Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	9
6	Δέ/δα	0

Γράφημα 49 : Προτεραιότητες με βάση το μέγιστο αριθμό απαντήσεων (Ερώτηση 47)

Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή έργων και παροχή υπηρεσιών

Η πλειοψηφία των αιρετών οργάνων υποστηρίζει ότι δεν είναι καλό να συνεργαστεί ο ιδιωτικός τομέας με το δήμο για την κατασκευή έργων και την παροχή υπηρεσιών (76% - 19 άτομα), ενώ το 20% είναι σύμφωνο με μια τέτοια συνεργασία.

Πίνακας 27 : Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή έργων και παροχή υπηρεσιών (Ερώτηση 48)

	Column3 ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	Column4 ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	5	20%
ΟΧΙ	19	76%
ΔΞ/ΔΑ	1	4%
ΣΥΝΟΛΟ	25	100%

Γράφημα 35 : Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή έργων και παροχή υπηρεσιών (Ερώτηση 48)

Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

Από τους αιρετούς οι οποίοι είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα, θεωρούν ότι ο δήμος πρέπει να συνεργάζεται με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή και τη λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής (4 άτομα).

Πίνακας 28 : Μορφές συνεργασίας στον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 49)

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΠΕΤΩΝ
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	4
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	1
Δξ/δα	0
ΣΥΝΟΛΟ	5

Γράφημα 36 : Μορφές συνεργασίας στον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 49)

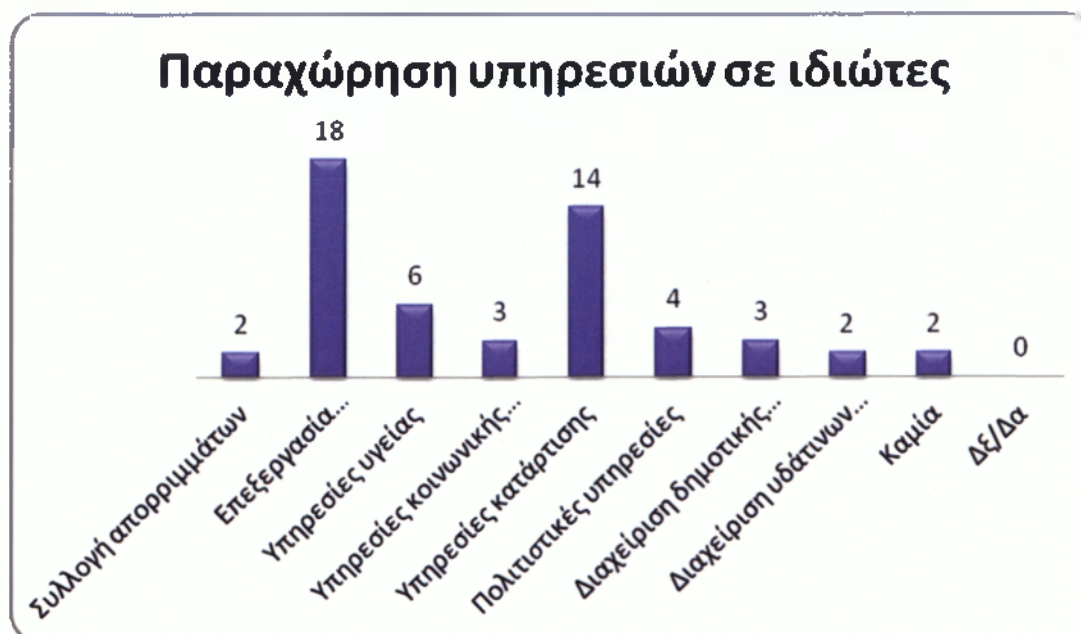
Παραχώρηση υπηρεσιών από ιδιώτες

Οι περισσότεροι αιρετοί θεώρησαν ότι οι συμβάσεις που πρέπει να γίνονται μεταξύ του Δήμου και ιδιωτών πρέπει να έχουν σχέση με την επεξεργασία των απορριμμάτων, τη συλλογή απορριμμάτων και υπηρεσίες κατάρτισης. Μόλις ένας συμμετέχων στην έρευνα υποστήριξε ότι οι συμβάσεις αυτές πρέπει να αφορούν υπηρεσίες υγείας.

Πίνακας 29 : Παραχώρηση υπηρεσιών από ιδιώτες (Ερώτηση 50)

	Αριθμός Αιρετών
Συλλογή απορριμμάτων	2
Επεξεργασία απορριμμάτων	18
Υπηρεσίες υγείας	6
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	3
Υπηρεσίες κατάρτισης	14
Πολιτιστικές υπηρεσίες	4
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας (κτίρια, οικόπεδα, αγροτεμάχια)	3
Διαχείριση υδάτινων πόρων	2
Καμία	2
ΔΞ/Δα	0
ΣΥΝΟΛΟ	54

Γράφημα 37: Παραχώρηση υπηρεσιών από ιδιώτες (Ερώτηση 50)

Το όραμα κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης.

Στην ανοιχτή ερώτηση του ερωτηματολογίου μόνο τρεις (3) αιρετοί απάντησαν. Σ' αυτή την ερώτηση τα αιρετά όργανα καταγράφουν τα οράματά τους για το Δήμο Καισαριανής. Αρχικά οραματίζονται οι υπηρεσίες του Δήμου να οργανωθούν και να λειτουργούν αποτελεσματικά με περισσότερο και πιο ειδικευμένο προσωπικό. Στοχεύοντας σ' ένα βασικό στόχο στην επίλυση των βασικών καθημερινών προβλημάτων των πολιτών όπως τα απορρίματα, την εκπαίδευση κ.ά.

Τέλος δυσκολίες κατά την έρευνα στον Δήμο Καισαριανής δεν υπήρχαν καθώς όλοι οι αιρετοί του Δήμου ήταν φιλικοί και πρόθυμοι να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο και να μας αφιερώσουν λίγο από τον πολύτιμο χρόνο τους για την κατ' ιδίαν συνάντηση που είχαμε μαζί τους.

Συμπεράσματα - Σχόλια

Αξιολόγηση εφαρμογής του Προγράμματος «Καλλικράτης» στον Δήμο Καισαριανής

Τα μεγαλύτερα προβλήματα του Δήμου Καισαριανής, σύμφωνα με την έρευνα που κάναμε (επιτόπιες συνεντεύξεις με αιρετούς και υπευθύνους διοίκησης) είναι:

- Η έλλειψη οικονομικών πόρων
- Η έλλειψη προσωπικού, καθώς επίσης και η μη εξειδίκευση του στα καινούργια δεδομένα του Καλλικράτη.
- Το κυκλοφοριακό, το παρκάρισμα και η μετακίνηση των ανθρώπων με κινητικά προβλήματα
- Η έλλειψη Δημοτικής Αστυνομίας.
- Η υπερχρέωση του Δήμου

Πιο συγκεκριμένα και σύμφωνα με την Δ/ση Προσωπικού, το προσωπικό του Δήμου Καισαριανής, από το 2010 μέχρι σήμερα, έχει υποστεί μία μείωση της τάξεως του 20%, ενώ χαρακτηρίζεται και από έλλειψη εξειδίκευσης, με το 81% είναι απόφοιτοι 1ο βαθμιας και 2ο βαθμιας εκπαίδευσης.

Επίσης, σε οικονομικό επίπεδο το μέγεθος του προϋπολογισμού μειώθηκε κατά 57,7% λόγω της πρόβλεψης του Καλλικράτη για την αφαίρεση πλασματικών εγγραφών, ενώ σταθερά μειώνονται και οι εισροές εσόδων. Η μείωση του εσόδου των ΚΑΠ ανέρχεται στο 37,75%.

Έχει καταφέρει να προσαρμοστεί εν μέρει στις μεταρρυθμίσεις και τα δεδομένα του Καλλικράτη. Πολλές αρμοδιότητες του Καλλικράτη δεν έχουν ακόμα ενσωματωθεί (π.χ. Πολεοδομία), ενώ και οι προβλέψεις για λειτουργία οργάνων όπως ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης δεν έχουν εφαρμοσθεί.

Δεν υπάρχει οικονομική αυτοτέλεια και επαρκής διοικητική υποστήριξη, αλλά παρά την μείωση των εσόδων και του προσωπικού ο Δήμος διατηρεί τις παροχές προς τους

πολίτες και τους δημότες. Αυτό έγινε εφικτό, λόγω του ανορθολογισμού των δαπανών του, της μη εκτέλεσης έργων και της μείωσης των προμηθειών υλικών για συντήρηση.

Στην έρευνα που κάναμε όπως αναφέρουμε αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο, τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος Καισαριανής όσο αναφορά το εξωτερικό περιβάλλον δηλαδή την εξυπηρέτηση των δημοτών θα λέγαμε ότι είναι στις Υπηρεσίες Διαχείρισης πρασίνου-υδάτινων πόρων-καθαριότητας-ανακύκλωσης-οδοποιίας και ηλεκτροφωτισμού. Άμεση αντιμετώπιση χρήζει το κομμάτι του πρασίνου και των απορριμμάτων όπου φαίνεται ξεκάθαρα η έλλειψη οικονομικών πόρων καθώς και η μείωση και η μη εξειδίκευση του προσωπικού στα καινούργια δεδομένα του Καλλικράτη.

Μικρότερα πρόβλημα θα λέγαμε ότι αντιμετωπίζει ο Δήμος σε θέματα εκπαίδευσης, κοινωνικά και σε θέματα πρόνοιας σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες καθώς ένα σημαντικό κομμάτι των υπηρεσιών αυτών είναι η στέγαση που έχει σχεδόν λυθεί (πέραν κάποιων αλλαγών στα ΚΑΠΗ και στα ΑΜΕΑ για την καλύτερη προσβασιμότητα) καθώς υπάρχουν αρκετά κτίρια για να στεγάσουν σχολεία αλλά και να βοηθήσουν τις ευπαθείς ομάδες (αστέγους, αμέα, καπη). Η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και της Δημοτικής Αστυνομίας, καθώς τα κτίρια μένουν αφύλακτα, είναι προβλήματα που απαιτούν επίλυση.

Σε θέματα του πολιτισμού, άθλησης και τουρισμού τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν είναι και πάλι έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού καθώς αυτό τους περιορίζει στο σχεδιασμό και την υλοποίηση και άλλων προγραμμάτων με στόχο πάντα την όσο δυνατόν καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Αναφορικά με την εξυπηρέτηση των πολιτών θα λέγαμε πως ο Δήμος της Καισαριανής δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερο πρόβλημα, οι υπηρεσίες που έχουν να κάνουν με το δημοτολόγιο και τα ταμεία εξυπηρετούν άμεσα τους πολίτες. Το πρόβλημα έγκειται κυρίως στο ότι δεν έχει γίνει εφαρμογή ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, καθώς δεν υπάρχουν οι απαιτούμενοι οικονομικοί πόροι.

Όπως προκύπτει από την εξέταση των ερωτηματολογίων που αφορά στον Δήμο Καισαριανής και που παρουσιάστηκε αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο, η πλειονότητα των εκλεγμένων Δημοτικών Συμβούλων Καισαριανής, απάντησαν ότι **το πρόγραμμα του Καλλικράτη είναι στη σωστή κατεύθυνση, αλλά παρουσιάζει κάποιες αδυναμίες στην εφαρμογή του.**

Το σημαντικότερο πρόβλημα τελικώς είναι η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων χωρίς τους απαιτούμενους πόρους. Σημαντικό επίσης πρόβλημα θεωρείται, η εξάρτηση από τη κεντρική διοίκηση αλλά και η έλλειψη της οικονομικής αυτοτέλειας.

Επίσης, η πλειοψηφία των αιρετών του Δήμου Καισαριανής θεωρεί ότι, για να επιτευχθούν οι στόχοι του «Καλλικράτη», απαιτείται ο περιορισμός των παρεμβάσεων του κράτους και η τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από την Αυτοδιοίκηση.

Αρνητικά επίσης, κρίνονται οι προβλέψεις του «Καλλικράτη», για την συνεργασία με τον Ιδιωτικό τομέα με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, αλλά και την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής. Θα πρέπει όμως να σημειωθεί ότι, η πλειοψηφία των αιρετών που τοποθετήθηκαν θετικά σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, είχαν την άποψη ότι, οι συμβάσεις μεταξύ του Δήμου και ιδιωτών θα πρέπει να αφορούν στην επεξεργασία των απορριμμάτων, στη συλλογή απορριμμάτων και στις υπηρεσίες κατάρτισης.

Ως θετική κρίνεται από την αδιαμφισβήτητη πλειοψηφία των αιρετών, η επίδραση και οι προβλέψεις του «Καλλικράτη» σε θέματα διαφάνειας και λήψης αποφάσεων, εξοικονόμησης πόρων, ενεργοποίησης πολιτών, ανορθολογισμού Νομικών Προσώπων και Επιχειρήσεων, Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και τέλος εποπτείας των αποφάσεων των δημοτικών οργάνων.

Βέβαια δεν έχει εκλεγεί Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης, καθώς δεν έχει βρεθεί πρόσωπο κοινής αποδοχής, προκειμένου να τον ψηφίσει η ενισχυμένη πλειοψηφία που προβλέπεται. Επίσης, μικρή αποδοχή έχουν τα μέτρα για την ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών (ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα, διαβούλευση), καθώς ως πλέον κατάλληλο μέτρο θεωρείται η διαπροσωπική επαφή και σχέση πολίτη και πολιτικού.

Θετικό κρίνεται από το μεγαλύτερο μέρος των συμμετεχόντων αιρετών οργάνων, το ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων. Δεν υπάρχει οικονομική αυτοτέλεια, έχουν γίνει όμως αρκετά βήματα στην οικονομική εξυγίανση και έτσι κατάφερε ο Δήμος να διατηρήσει το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Απαραίτητο είναι να υπάρξει επιπλέον χρόνος προσαρμογής του Δήμου στις νέες ρυθμίσεις, παρότι σε γενικές γραμμές θεωρούν ότι, έχει υπάρξει σημαντική πρόοδος.

Είναι χαρακτηριστικό ότι, σε ερώτηση για το εάν ο Δήμος Καισαριανής έχει προσαρμοστεί στις μεταρρυθμίσεις και τα δεδομένα του Καλλικράτη, η άποψη του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου είναι: *«Αυτά που ζήτησε ο Καλλικράτης στην πρώτη φάση και με δεδομένο ότι η Καισαριανή δεν είναι Καλλικρατικός δήμος με την έννοια ότι δεν έχει ενωθεί με κάποιον άλλο δήμο αλλά διατηρεί την αυτονομία που είχε, νομίζω ότι πήγαμε καλά. Οι επιτροπές λειτούργησαν σωστά, υπηρεσιακά έγιναν όλες οι προσαρμογές και ότι αρμοδιότητες ήρθαν, καλύφθηκαν σωστά χωρίς να αντιμετωπίσουν οι πολίτες προβλήματα εξυπηρέτησης. Όλα αυτά, λαμβάνοντας υπόψη ότι, το προσωπικό μειώθηκε σχεδόν κατά 20%.»*

Τέλος, ιδιαίτερα σημαντικό κρίνεται από τους αιρετούς, το πρόβλημα της εδραίωσης ενός, προβλεπόμενου από τον «Καλλικράτη», αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού, καθώς σύμφωνα με την πλειοψηφία υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένου και επαρκούς προσωπικού, ενώ χρειάζεται και επιμόρφωση των αιρετών σε θέματα διοίκησης. Επίσης, ιδιαίτερα κρίσιμη είναι η έλλειψη εκπαίδευσης των στελεχών του δήμου σε θέματα στρατηγικής ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.

Συνολική αξιολόγηση - επίλογος

Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας στον Δήμο Καισαριανής (ερωτηματολόγια σε αιρετούς του Δήμου Καισαριανής) αλλά και τη δευτερογενή έρευνα (πρακτικά συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου, ανακοινώσεις ΚΕΔΕ, διαδικτυακή έρευνα και συνεντεύξεις με στελέχη του δήμου), η αποτίμηση της διοικητικής μεταρρύθμισης στην Αυτοδιοίκηση με τον «Καλλικράτη», δεν φαίνεται να δικαιώνει τις αρχικές προσδοκίες.

Με την μεταρρύθμιση, έγινε προσπάθεια να αλλάξει το τοπίο στην Αυτοδιοίκηση ενισχύοντας:

- τη συμμετοχή
- τη διαφάνεια
- τη χρηστή διοίκηση
- την ενίσχυση του ρόλου της με νέες αρμοδιότητες
- την εισαγωγή θεσμικών καινοτομιών
- την παροχή καλύτερων υπηρεσιών στον πολίτη
- την οικονομική αυτοτέλεια των οργανισμών
- τη θεσμοθέτηση της περιφερειακής αυτοδιοίκησης

Δυστυχώς, το πρόγραμμα 'Καλλικράτης', δύο χρόνια μετά την έναρξη λειτουργίας των νέων Δήμων και των Περιφερειών φαίνεται να υποφέρει λόγω της οικονομικής κρίσης και την χωρίς ιδιαίτερη προετοιμασία εφαρμογή του.

Βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η εφαρμογή του «Καλλικράτη», είναι:

- η έλλειψη πόρων για την ενίσχυση του προγράμματος
- η επικάλυψη αρμοδιοτήτων
- η δυσκολία των τοπικών Αρχών στην εφαρμογή καινοτόμων θεσμών όπως, ο Συνήγορος του Δημότη και της Επιχείρησης και η Επιτροπή Διαβούλευσης.

- Μειώσεις πόρων (οικονομικών και προσωπικού) λόγω ρυθμίσεων του Συμφώνου Δημοσιονομικής Σταθερότητας

Πιο συγκεκριμένα:

Για τους πόρους και την κατοχύρωση της οικονομικής αυτοτέλειας πρέπει να σημειωθεί ότι, αφενός δεν αποδόθηκαν οι πόροι των αρμοδιοτήτων που μεταφέρθηκαν στους ΟΤΑ και αφ' ετέρου παρά την κρίση και την δημοσιονομική εξυγίανση, δεν εκσυγχρονίσθηκε το οικονομικό πλαίσιο και δεν ενισχύθηκε η αυτοτέλεια των ΟΤΑ.

Αντίθετα, η υπογραφή του Συμφώνου Δημοσιονομικής Σταθερότητας, οδήγησε στην μείωση των αποδιδόμενων Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π.) από την κεντρική διοίκηση, δημιουργώντας ζητήματα οικονομικής βιωσιμότητας στους Δήμους, ενώ η διοικητική οργάνωση και η λειτουργική ανάπτυξη των Δήμων, επιβαρύνεται καθώς σημειώνεται μαζική αποχώρηση προσωπικού χωρίς την δυνατότητα αντικατάστασής του.

Το εκλογικό σύστημα που ισχύει, εξασφαλίζει ισχυρή διοίκηση στους Δήμους και τις περιφέρειες. Δεν συντελεί όμως στην ανάπτυξη συνεργασιών και δημιουργεί καθυστερήσεις και προβληματική εφαρμογή θεσμών που απαιτούν αυξημένη πλειοψηφία (π.χ. Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης).

Τέλος, σημείο σύγχυσης και αναποτελεσματικότητας αποτελούν οι επικαλύψεις στην άσκηση αρμοδιοτήτων μεταξύ Α' βαθμιας, Β' βαθμιας Αυτοδιοίκησης και Αποκεντρωμένης Διοίκησης (π.χ. αρμοδιότητα σε οδικό δίκτυο).

ΠΗΓΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Έντυπο υλικό από την Δ/ση Οικονομικών του Δήμου Καισαριανής που αφορούν πίνακες με τα αποτελέσματα εκτέλεσης Προϋπολογισμού εσόδων-εξόδων των οικονομικών ετών 2010-2011-2012.
- Έντυπο υλικό από την Δ/ση Προσωπικού Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου Καισαριανής που αφορούν το Επιχειρησιακό πρόγραμμα και στατιστικοί πίνακες με την καταγραφή του προσωπικού το 2010-2011-2012.
- Προφορικές πληροφορίες και συνεντεύξεις για θέματα του Δήμου Καισαριανής με το Δήμαρχο κ. Αντώνη Καμπάκα, τον Γενικό Γραμματέα κ. Αντώνη Αντωνόπουλο, τον Αντιδήμαρχο Αστικού Πολιτισμού και Ποιότητας Ζωής κ. Λαψάτη Στέλιο, τον Αντιδήμαρχο Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κωνσταντινίδη Κων/νο, τον Αντιδήμαρχο Διοικητικών και Οικονομικών Λειτουργιών κ. Βούρλο Δημήτρη, τον Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών Ανάπλασης πόλης και Πολιτισμού κ.Βερλέκη Νίκο, την Τμηματάρχη Διοικητικών Υπηρεσιών κα. Πορύχη Ζηνοβία, τον Δ/ντή Οικονομικών κ. Χριστοδουλόπουλο Γιώργο, την Αντιπρόεδρο Νομικού Προσώπου και Κοινωνικής Πολιτικής κα. Παρασευά Δέσποινα, την Πρόεδρο Ιβάθμιας Σχολικής Επιτροπής και Υπεύθυνη Παιδικών Σταθμών και τον Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου κ. Μπλάνα Κων/νο.
- Προφορικές πληροφορίες με άλλα στελέχη του Δήμου Καισαριανής.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

- <http://kallikratis.ypes.gr/Contents.aspx?CatId=55>
- http://www.ypes.gr/el/Regions/programma/Dihmerida_epimorf_nevn_autod_a_rxvn/
- www.kedke.gr
- www.ypes.gr/kapodistriasi/greek/index.htm
- <http://www.eetaa.gr/hmerides2010/vliko/tabook1.pdf/>
- http://kallikratis.ypes.gr/library/downloads/Docs/documents/es/Epixeririsiako_Sxedio_Drasis_Gia_Metavasi_Ston_Kallikrati.pdf
- <http://portal.kessariani.gr/portal/page/portal/Index/%CE%BF%20%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82%20%CE%BC%CE%B1%CF%82>
- <http://www.pedattikis.gr/home/?p=3720>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

Ερωτηματολόγιο για τους αιρετούς της Α΄ Βάθμιας Αυτοδιοίκησης

Οι απαντήσεις στον ερωτηματολόγιο είναι ΑΚΡΩΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς στατιστικής και κανένας δε θα λάβει γνώση των ατομικών σας στοιχείων ή απαντήσεων, ούτε Δημόσια Αρχή, ούτε ιδιώτης.

Βασικές διευκρινίσεις:

1. Υπάρχουν τρεις τύποι ερωτήσεων: (α) πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, (β) πολλαπλών απαντήσεων με ιεράρχηση, (γ) μοναδικής απάντησης. Οι δύο πρώτοι τύποι ερωτήσεων προσδιορίζονται, όπου απαντώνται, με **‘δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση’** ή **‘ιεραρχήστε’**, αντίστοιχα. Όλες οι άλλες ερωτήσεις για τις οποίες δεν προσδιορίζεται ο τρόπος απάντησης, ανήκουν στην τρίτη κατηγορία.
2. Οι παραπάνω κανόνες δεν ισχύουν με συνέπεια για τις ερωτήσεις 1-11 (‘Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου’).
3. Όπου ζητείται **ιεράρχηση των απαντήσεων**, χρησιμοποιούμε την κλίμακα: **‘1: το πιο σημαντικό, 2: το δεύτερο πιο σημαντικό, κλπ’**.
4. Σημειώστε τις απαντήσεις σας με Χ.

ΑΜ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: _____

ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ: _____

Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου

1. Στοιχεία εκλογής (α)

1.01	Δήμος			
1.02	Δημοτική ενότητα			
1.03	Όνοματεπώνυμο			
1.04	Τηλέφωνο			
1.05	Δ/ση ηλεκτρ. ταχυδρομείου (e-mail)			
	Συνδυασμός	1.06 Επώνυμο επικεφαλής		
		1.07 Επιτυχών [1]		
		1.08 Επιλαχών [2]		
1.09	Εκλογική ταυτότητα	Επικεφαλής συνδυασμού		(1)
		Δημοτικός Σύμβουλος		(2)
		Τοπικός Σύμβουλος		(3)
1.10	Αναληφθείσα θέση ευθύνης	Αντιδήμαρχος		(1)
		Άλλη (προσδιορίστε) 1.11 _____		(2)
		Καμία		(3)

2. Φύλο ερωτώμενου (γ)

Άρρεν		(1)
Θήλυ		(2)

3. Ηλικιακή Ομάδα (α)

18-24		(1)
25-34		(2)
35-44		(3)
45-54		(4)
55-64		(5)
65+		(6)

4. Επίπεδο εκπαίδευσης (α)

Δημοτικό		(1)
Γυμνάσιο		(2)
Λύκειο		(3)
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)		(4)
ΑΕΙ/ΤΕΙ		(5)
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό		(6)

5. Απασχόληση (πριν την πρόσφατη εκλογή σας ή πριν την πρώτη εκλογή σας αν είχατε επανεκλεγεί σε θέση αιρετού) (α)

Δημόσιος Υπάλληλος		(1)
Ιδιωτικός Υπάλληλος		(2)
Επιχειρηματίας		(3)
Ελεύθερος Επαγγελματίας		(4)
Εργάτης		(5)
Αγρότης		(6)
Συνταξιούχος		(7)
Δεν εργάζεται		(8)

6. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

7. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης, ως: (α)

7.1 7.2 Έτη

Νομάρχης		(1)	
Δήμαρχος		(2)	
Πρόεδρος Κοινότητας		(3)	
Νομαρχιακός Σύμβουλος		(4)	
Δημοτικός Σύμβουλος		(5)	
Κοινοτικός Σύμβουλος		(6)	
Τοπικός Σύμβουλος		(7)	
Πάρεδρος		(8)	
Άλλο (προσδιορίστε):		(9)	

8. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (κράτος ή ΔΕΚΟ ή νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης); (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

9. Προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, ως:
(α)

9.1 9.2 Έτη

Βουλευτής		(1)	
Στο ΔΣ οργανισμού		(2)	
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας		(3)	
Άλλο (προσδιορίστε):		(4)	

10. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

11. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα, ως: (β)

μέλος απλό
του ΔΣ μέλος Έτη
(1) (2)

11.1 Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος			11.1.1	
11.2 Συνεταιρισμός			11.2.1	
11.3 Επιμελητήριο			11.3.1	
11.4 Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)			11.4.1	
11.5 Αθλητικός σύλλογος			11.5.1	
11.6 Άλλο (προσδιορίστε)			11.6.1	

12. Ποια ήταν τα κίνητρα συμμετοχής σας στις δημοτικές εκλογές; (ιεραρχήστε) (α)

12.1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	
12.2	Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	
12.3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	
12.4	Άλλο 12.4.1 Προσδιορίστε: _____	

Τμήμα Β. Θεσμικό Πλαίσιο Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης

Β.1 Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

13. Πως αξιολογείτε το πρόγραμμα Καλλικράτης για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση; (α)

Είναι στη σωστή κατεύθυνση		(1)
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες		(2)
Είναι σε λάθος κατεύθυνση		(3)
0		(4)

14. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους (επιχορηγήσεις)		14.1
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας		14.2
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας (περιορισμένα ίδια έσοδα)		14.3
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση (διοικητική, πολιτική, οικονομική)		14.4
Άλλο (προσδιορίστε):		14.5
Κανένα από τα παραπάνω		14.6
Δέ/δα		14.7

15. Θεωρείτε ότι η Α' βάρθμια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε: (α)

Ναι Όχι Δέ/δα Ερωτ
(1) (2) (3) /ση

Θα συμβάλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών (ενίσχυση συμμετοχικής δημοκρατίας)				15.01
Θα συμβάλει στην εξοικονόμηση πόρων (με οικονομίες κλίμακας στη χρήση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών)				15.02
Θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσων σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα)				15.03
Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας				15.04
Θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη				15.05
Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του				15.06

(καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών)				
Θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον (με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και της τοπικής ανάπτυξης)				15.07
Θα συμβάλλει στην επιδείνωση των διαδημοτικών ανισοτήτων (λόγω των διαφορών στις τοπικές δυνατότητες)				15.08
Θα συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς (αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων, καθορισμός χώρων λαϊκών αγορών κλπ.) και τον περιορισμό φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού (υπαίθριο εμπόριο κλπ)				15.09
Θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στο νέο δήμο (με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής)				15.10
Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στους νέους δήμους				15.11

16. Θεωρείτε ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά: (α)

Είναι σωστή (λόγω του χρόνου που απαιτεί η ενασχόληση με τα κοινά από θέσεις ευθύνης)		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
Δξ/δα		(3)

17. Συμφωνείτε με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημοκρατικής και επαγγελματικής ιδιότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

18. Ποιά θεωρείτε ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

		Ερ/ση
Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου		18.1
Με την άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών. συμβούλων και πολιτών		18.2
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα		18.3
Με δημοψηφίσματα		18.4
Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου		18.5
Δξ/δα		18.6

19. Πώς αξιολογείτε το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

20. Συμφωνείτε με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

21. Θεωρείτε ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

22. Πώς αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

23. Θεωρείτε ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

B.2 Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο σας

24. [Μόνο για δήμους που προέκυψαν από συνένωση]
Πως κρίνετε τη συνένωση που εφαρμόστηκε στο δήμο σας; (α)

Είναι σωστή		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
Δξ/δα		(3)

25. [Αν ο δήμος σας είναι νησιωτικός]

Θεωρείτε ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δε/δα		(3)

B.3 Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά

26. Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης; (β)

(1) (2) (3) Ερ/ση
Ναι Όχι Δε/δα

	(1)	(2)	(3)	Ερ/ση
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους [το κράτος να παρέχει μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας (όπως άμυνα, δικαιοσύνη, θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο) και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική αλληλεγγύη, κλπ)]				(26.1)
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης (κεντρικό κράτος, περιφέρειες, δήμοι)				(26.2)
Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις				(26.3)
Άλλο (προσδιορίστε):				(26.4)
Δε/δα				(26.5)

Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γ.1 Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση

27. Τι απαιτείται κατά τη γνώμη σας για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	(27.1)
Κατάρτιση του προσωπικού	(27.2)
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	(27.3)
Πολιτική βούληση των αιρετών	(27.4)
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	(27.5)
Άλλο (προσδιορίστε):	(27.6)
Δξ/δα	(27.7)

Γ.2 Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας

28. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής; (α)

Είναι έτοιμο		(1)
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν απαντήσατε (2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

29. Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία του δήμου; (α)

Έξι μήνες		(1)
Ένα έτος		(2)
Ενάμιση έτος		(3)
Δύο έτη		(4)
Περισσότερο από δύο έτη (προσδιορίστε):		(5)
Δξ/δα		(6)

30. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

31. Θεωρείτε ότι υπάρχει στο δήμο σας επάρκεια ή/και καταλληλότητα στους παρακάτω πόρους; (α)

Ναι Όχι Δε/δα

Κτιριακές υποδομές				(1)
Ψηφιακές υποδομές				(2)
Ανθρώπινο δυναμικό				(3)

32. Θεωρείτε ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σας σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης (όχι τόσο σε θέματα καθημερινότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δε/δα		(3)

33. Θεωρείτε ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δε/δα		(3)

34. Ποια θεωρείτε ως τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής σας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα; (ιεραρχήστε) (α)

	Ερωτ/ση
Διαχείριση απορριμμάτων	(34.01)
Διαχείριση υδάτινων πόρων	(34.02)
Πολεοδομικός σχεδιασμός	(34.03)
Βασικές τεχνικές υποδομές (δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί, εγχειοβελτιωτικά έργα κλπ.)	(34.04)
Βασικές κοινωνικές υποδομές (στους τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού)	(34.05)
Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	(34.06)
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	(34.07)
Ανεργία	(34.08)
Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	(34.09)
Άλλο (προσδιορίστε):	(34.10)
ΔΞ/δα	(34.11)

35. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων; (ιεραρχείστε) (α)

	Ερ/ση
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	(35.1)
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	(35.2)
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	(35.3)
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	(35.4)
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	(35.5)
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	(35.6)
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	(35.7)
Άλλο (προσδιορίστε):	(35.8)
Δξ/δα	(35.9)

36. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων; **(ιερραρχείστε) (γ)**

37.

	Ερ/ση
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	(36.1)
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	(36.2)
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	(36.3)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις, κλπ)	(36.4)
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	(36.5)
Μείωση της ρύπανσης των νερών	(36.6)
Άλλο (προσδιορίστε):	(36.7)
Δξ/δα	(36.8)

38. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο δήμο σας; **(δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)**

	Ερ/ση
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας)	(37.1)
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	(37.2)
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα (σαφείς και λειτουργικοί κανόνες χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες)	(37.3)
Άλλο (προσδιορίστε):	(37.4)
Δξ/δα	(37.5)

39. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

		Ερ/ση
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων		(38.1)
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων		(38.2)
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού		(38.3)
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος (στα αστικά κέντρα)		(38.4)
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες		(38.5)
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας (των αστικών κέντρων)		(38.6)
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ)		(38.7)
Άλλο (προσδιορίστε):		(38.8)
ΔΞ/δα		(38.9)

40. Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη σας η συνεργασία του δήμου σας με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο σας; (γ)

Πολύ σημαντική		(1)
Αρκετά σημαντική		(2)
Σχετικά σημαντική		(3)
ΔΞ/δα		(4)

Γ.3 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

41. [Η Κοινωνική Οικονομία, για την οποία ετοιμάζεται θεσμικό πλαίσιο που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το 2011, αποτελεί τον τρίτο τομέα της οικονομίας ανάμεσα στον ιδιωτικό τομέα και τον δημόσιο τομέα. Απευθύνεται σε ευπαθείς ομάδες (μακροχρόνια ανέργους, Ίμια, νέους ανέργους, άνεργες γυναίκες κλπ) και τους επιτρέπει να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε κοινωφελείς δραστηριότητες και σε ένα προστατευόμενο περιβάλλον με φοροαπαλλαγές, εισφορο απαλλαγές και δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών από δημόσιους φορείς. Με βάση τα παραπάνω:]

Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δέ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι Ναι πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη.

42. Σε ποιους τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του δήμου σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

	Ερ/ση
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	(41.01)
Καθαριότητα, ανακύκλωση	(41.02)
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	(41.03)
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	(41.04)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	(41.05)
Εστίαση, catering	(41.06)
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	(41.07)

Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)		(41.08)
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού		(41.09)
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών		(41.10)
Άλλο (προσδιορίστε):		(41.11)
Δξ/δα		(41.12)

43. Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

44. Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν ο δήμος υπηρεσίες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

		Ερ/ση
Συντήρηση εγκαταστάσεων		(43.1)
Συντήρηση πράσινου		(43.2)
Καθαριότητα		(43.3)
Ανακύκλωση		(43.4)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας		(43.5)
Catering		(43.6)
Άλλο (προσδιορίστε):		(43.7)
Δξ/δα		(43.8)

45. Θεωρείτε την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους; (β)

Πολύ χρήσιμη		(1)
Σχετικά χρήσιμη		(2)
Καθόλου χρήσιμη		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσατε (1) ή (2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

46. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

		Ερ/ση
Πράσινο – Καθαριότητα		(45.1)
Ανακύκλωση		(45.2)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας		(45.3)
Άλλο (προσδιορίστε):		(45.4)
Δξ/δα		(45.5)

Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός - Πόροι

47. Πώς κρίνετε το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων; (άρθρα 262 & 263)

Είναι σωστό (καθώς κλείνουν οι μαύρες τρύπες του παρελθόντος και επιβάλλεται χρηστή χρηματοοικονομική διαχείριση)		(1)
Είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ		(2)
Δεν είναι σωστό		(3)

ΔΞ/δα		(4)
-------	--	-----

48. Ποιές από τις παρακάτω πηγές τοπικών εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων; **(ιεραρχήστε) (β)**

	Ερ/ση
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	(47.1)
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	(47.2)
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	(47.3)
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	(47.4)
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	(47.5)
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	(47.6)
ΔΞ/δα	(47.7)

49. Είστε υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων; (α)

50.

Ναι, υπό προϋποθέσεις	(1)
Όχι	(2)
ΔΞ/δα	(3)

Αν απαντήσατε (1) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

51. Αναφέρατε τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσατε **(δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)**

	Ερ/ση
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	(49.1)
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	(49.2)
ΔΞ/δα	(49.3)

Αν απαντήσατε (49.2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση

52. Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Συλλογή απορριμμάτων	(50.1)
Επεξεργασία απορριμμάτων	(50.2)
Υπηρεσίες υγείας	(50.3)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	(50.4)
Υπηρεσίες κατάρτισης	(50.5)
Πολιτιστικές υπηρεσίες	(50.6)
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας (κτίρια, οικόπεδα, αγροτεμάχια)	(50.7)
Άλλο (προσδιορίστε)	(50.8)
Δξ/δα)	(50.9)

Τμήμα Ε. Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;

Ευχαριστούμε πολύ για τη συνεργασία σας στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου